

LUKA KA YESU TA KIBARO DIMAN MIN SEBE

Kitabu faamucogo

Nin kitabu sebebaga kera Luka ye. Ale tun ye Gereki ye. Dokotoro tun lo, banaw flakeri ta fan fe. A fana tun tugura Poli ko ka taga yoro caman na, ka taga Kibaro Diman* fo. Kitabu sebera ni mogow min togo ye, o tun ye Tehofili ye.

A ka segesegeri caman ke Yesu ta ko ra folo, sani a ye nin kitabu sebe; a ka Yesu ta janamanya ko segesege, ani a sacogo, ani a kunuko. A k'a yira ko ka Yesu to a ta Alaya ra, a kera Adamaden ye, janko ka mogow demε.

Matiyu ta kitabu ni Marika ta kitabu be kuma minw fo, Luka ta kitabu be o kuma kelenw le fo, nka Luka ka fen caman wεε fara a ta kan, minw te o kitabu tow ra, i n'a fo Yesu ka muso min dence kunu ka bo saya ra Nayini dugu konο, ani Zake ta ko, ani karamogoden minw tun be tagara Emayusi. A be talen caman fana fo, minw te kitabu tow konο, i n'a fo Samarikace mogowuman ta ko, ani dence fla ta ko.

An k'a ye ko Matiyu b'a yira ko Yesu ye Kisibaga ye, Marika b'a yira ko Yesu ye Ala ta baarden ye; nka Luka b'a yira an na ko Yesu ni a ta Alaya beε, a kera adamaden ye, janko ka ke mogow ta jurumun saraka ye (3.23-38).

Kitabu konokow

Yesu ni Yuhana worocogo (1-2)

Yuhana Batizerikebaga ta baara (3)

Yesu ka baara ni waajuri min ke Galile (4-9)
 Yesu ka baara minw ke k'a ta Galile ka taga se
 Zeruzalemu (9-19)
 Yesu ka kuma min fo a sosobagaw ye
 Zeruzalemu (19-20)
 Yesu ka min fo Zeruzalemu halakiko ra, ani ale
 nako (21)
 Yesu ta saya ni a kunuko ni a yelenko ka taga
 sankolo kono (22-24)

Luka ka kitabu sebekun fo

¹ Ne tericeɲuman Tehofili, ko minw kera an fe yan, ne be o kow le sebera ka o ci i ma. Mogo caman fana k'a damina ka o kow kibarow sebe ka ban. ² Mogo minw ka Yesu ta kow ye o na ra kabini a damina ra, ani Ala ta Kuma waajuri baara karifara o ma, olugu ka o kow lakari an ye cogo min na, a sebebaw ka a sebe ka kapa ni olugu ta kuma le ye fana. ³ O le koson, Tehofili, ne fana ka jininkari ke o kow ra kabini a damina ra, ka o kow bee segesege, k'a ye ko a ka ni ne fana ye a sebe i ye k'a tugutugu nona; ⁴ ni o kera, i bena a lon, ka la a ra ko i karanna ko minw na Yesu ta ko ra, ko o ye can le ye jate.

Meleke ka Yuhana Batizerikebaga woroko fo

⁵ A kow daminana wagati min na, o y'a soro Herodi* le tun ye Zude masace ye. Sarakalasebaga* do tun togo ye ko Jakariya; a tun be Abiya ta sarakalasebagaw ta jenkuru le ra. A muso tun ye sarakalasebagaw kuntigiba Haruna ta duruja do le ye; a togo tun ye ko Elizabeti. ⁶ O fla bee tun terennin lo Ala na koro; o tun be Matigi Ala ta cifoninw, ani a ta sariya sigininw bee sira tagama

ka ja. ⁷ Nka den tun tɛ o fɛ, Elizabeti tun ma se ka den woro. O mɔgɔ fla bɛɛ tun kɔrɔra fana.

⁸ Ayiwa, lon dɔ, Jakariya tun bɛ saraka lasera, sabu a da tun sera ale ni a ta jenkuru le ma.

⁹ Ka kapa ni sarakalasebagaw ta landa ye, o tun ka ale le panawoloma ko a ye don Alabatosoba kɔnɔ ka wusunan don yɔrɔ saninman* kɔnɔ.

¹⁰ Ka Jakariya to wusunandon na yɔrɔ saninman kɔnɔnɔ, jama bɛɛ lonin tun bɛ kɛnɛ ma, o bɛ Ala daarira. ¹¹ Matigi Ala ta mɛlɛkɛ dɔ ka a yɛɛ yira Jakariya ra; a lonin tun bɛ wusunan sarakajɛnifɛn* kininboroyanfan fɛ.

¹² Jakariya ka o mɛlɛkɛ ye tuma min na, a hakiri jagamina, siranya ka a mina fana. ¹³ Mɛlɛkɛ ko: «Jakariya, i kana siran, Ala le ka i ta daariri lamɛn; i ta muso Elizabeti bɛna dɛncɛ woro i ye, i bɛna a tɔgɔ la ko Yuhana.

¹⁴ O den bɛna kɛ jagarikoba le ye i fɛ. O den woroko bɛna mɔgɔ caman ninsɔndiya fana. ¹⁵ Sabu a bɛna bonya sɔrɔ Matigi Ala ja kɔrɔ. A tɛna duvɛn min, walama minnifɛn fariman wɛrɛ; a bɛna fa Nin Saninman* na kabini a worotuma. ¹⁶ A bɛna kɛ sababu ye k'a to Izirayɛlimɔgɔ caman ye seko ka sɔn o Matigi Ala ma.

¹⁷ A bɛna baara kɛ ka Matigi ta sira labɛn ni Nin Saninman ta sebagaya ye i n'a fɔ cira Iliya*

tun bɛ cogo min na, ka denw ni o facɛw cɛ bɛn, ka mɔgɔ murutininw hakiri yɛlɛma k'a to o ye mɔgɔsɔbɛ hakiri sɔrɔ. O cogo ra, a bɛna siya dɔ labɛn ka o bla Matigi ye.»

¹⁸ Ayiwa, Jakariya ko mɛlɛkɛ ma ko: «O bɛ se ka kɛ cogo di? Sabu ne kɔrɔra ka ban, ne ta muso

¹⁸ Ayiwa, Jakariya ko mɛlɛkɛ ma ko: «O bɛ se ka kɛ cogo di? Sabu ne kɔrɔra ka ban, ne ta muso

* **1:17** 1.17 Iliya: Dɔw b'a fɔ a ma ko Eli.

fana kɔrɔra.» ¹⁹ Meleke ka Jakariya jaabi k'a fɔ a ye ko: «Ne le ye Jibirili ye. Ne le be Ala kere fe ka to ka a ta baaraw ke. Ale le ka ne ci ka na kuma i fe ka nin kibaro diman fɔ i ye. ²⁰ Nka i bena ke bobo ye, fɔ ka taga nin kow beɛ kewagati se, sabu i ma la o kuma ra, k'a sɔrɔ o kow bena ke a wagati ra.»

²¹ Jama belen tun lɔnin be kene ma, o be Jakariya makɔnɔna. A mɛenna yɔrɔ saninman kɔnɔ minke, o ka jama kɔnɔnɔban. ²² Jakariya nana bɔ kene ma minke, a ma se ka kuma. O k'a lɔn ko Ala tun ka fen dɔ le yira a ra yɔrɔ saninman kɔnɔ yi. A ka ke tagamasiyenw le ke ye o fe ni a boro ye; a ma se ka kuma. ²³ Jakariya ta baarakelonw nana dafa tuma min na, a sekɔra ka taga a ta so kɔnɔ.

²⁴ Ayiwa, wagati dama temenin kɔ, Jakariya ta muso Elizabeti nana kɔnɔ ta; a dogora ni kɔnɔ ye fɔ karo looru. A ko: ²⁵ «A fe, Matigi ka nin le ke ne ye: denworobariya maroya min tun be ne ra mɔgɔw ja kɔrɔ, a sɔnna ka o maroya le bɔ ne ra.»

Meleke ka Yesu woroko fɔ

²⁶ Ayiwa, Elizabeti ta kɔnɔ karo wɔrɔnan na, Ala ka meleke Jibirili ci ka taga Galile dugu dɔ ra, o dugu tɔgɔ ye ko Nazareti. ²⁷ Meleke tagara sunguru dɔ fe; ce min tun ka o sunguru mamina o tɔgɔ tun ye ko Yusufu. Dawuda ta duruja dɔ tun lo. Sunguru yere tɔgɔ tun ye ko Mariyamu.

²⁸ Meleke donna a kan, k'a fɔ a ye ko: «Ne be i fo, Mariyamu, Ala ka kojuman ke ele min ye; Matigi Ala be n'i ye.» ²⁹ O kuma ka Mariyamu hakiri jagami. Mariyamu k'a yere pininka ko o

fori suguya koro ye mun ye? ³⁰ O tuma meleke k'a fo a ye ko: «I kana siran, Mariyamu, sabu Ala ka kopuman le ke i ye. ³¹ A fle, i bena konɔ ta ka dence woro, i bena a tɔgo la ko Yesu. ³² A bena bonyaba soro; a bena wele ko Den* min bora Ala Korotaninba ra. Matigi Ala bena a sigi a bemace Dawuda ta masasiginan kan. ³³ A bena sigi masaya ra Izirayeli ta mogow* konna wagati bee. A ta masaya tena ban fiyewu.» ³⁴ Mariyamu ko meleke ma ko: «O bena se ka ke cogo di, sabu ne ma ceke lon folo.» ³⁵ Meleke ka a jaabi ko: «Nin Saninman* bena jigi i kan, Ala Korotaninba ta se bagaya bena i datugu i ko yirisuma. O le koson, i bena dence saninman min woro, o bena wele ko Den min bora Ala ra*. ³⁶ A fle, i balemamuso Elizabeti ni a ta koroya bee, a fana ka konɔ ta dence ra. O tun b'a fora ko ale min tena den soro, nin ye a konɔ karo woronan ye sisan. ³⁷ Sabu foyi si te Ala kana.»

³⁸ Mariyamu ko: «Ne ye Ala ta jonmuso le ye; i ka min fo, Ala y'a ke ten.»

O ko, meleke tagara ka bo Mariyamu koro.

Mariyamu tagara Elizabeti fe

³⁹ Ayiwa, o wagati kelen na, Mariyamu ka sira ta ka teliya ka taga dugu do ra Zude mara kuruyorow ra. ⁴⁰ A tagara se yi minke, a donna Jakariya ta bon konɔ ka Elizabeti fo. ⁴¹ Kabini Elizabeti ka Mariyamu ta forikan men doron, Elizabeti ta den lamagara a konɔ. Elizabeti fara Nin Saninman* na. ⁴² A perenna ni fanga ye k'a fo Mariyamu ye ko: «Ala ka baraka don i ra ka teme muso tow bee kan; den min be i konɔ, Ala

ka baraka don o ra fana. ⁴³ Ne ye jontigi le ye sa, fo ne Matigi bamuso be na ne ta so? ⁴⁴ I m'a ye, kabini ne ka i ta forikan men, ne ta den pagarito lamagara ne konɔ. ⁴⁵ Ala ka baraka don i ra, Mariyamu, sabu Matigi Ala ka min fo i ye, i lara a ra ko o kow bena ke.»

Mariyamu ka Ala tando

⁴⁶ Ayiwa, Mariyamu ko:

«Ne nin be Matigi ta bonya lakari,

⁴⁷ ne jusukun be pagari ne Kisibaga Ala koson;

⁴⁸ sabu a ka a ja majigi ka a ta jonmuso majiginin fe.

Ka a ta bi ra, wagati bee ta mogow bena a fo ko ne ta jana;

⁴⁹ sabu Sebestigi Ala ka kobaw ke ne ye.

A togo saninyanin lo,

⁵⁰ a ta makari be se a nasiranbagaw ma, wagati bee, ani tuma bee.

⁵¹ A boro barakaman ka kabakow ke;

yerEbonya miiriyaw tun be minw jusukun na, a ka olugu janjan.

⁵² A ka fagamaw lajigi ka bo o ta masasiginanw kan,

ka mogɔ janibagatow korɔta.

⁵³ A ka kongotow son fenpumanw na fo ka o wasa,

ka nafortotigiw borolakolon bla ka taga.

⁵⁴ A nana a ta jonw, Izirayelimogow demε, sabu a ma pina a ta numanya ko,

⁵⁵ i n'a fo a tun ka a layiri ta an bemaw ye cogo min na,

min ye Iburahima ni a ta duruja ye.»

⁵⁶ Ayiwa, Mariyamu tora Elizabeti fe yi ka karo saba jɔɔn ke, o ko, a sekora ka taga a ta so.

Yuhana Batizerikebaga worocogo

⁵⁷ Ayiwa, Elizabeti jigiwagati nana se; a jigira dence ra. ⁵⁸ Elizabeti siginɔɔnw, ani a balemaw nana a men ko Matigi Ala ka o kojumanba ke a ye minke, o bee jagarira ni a ye. ⁵⁹ Ayiwa, den woronin tere seeginan na, o tun bena a kenesigi lon min na, o tun b'a fe ka a face Jakariya togo le la a ra. ⁶⁰ Nka den bamuso ko: «On-on, a togo be la ko Yuhana.» ⁶¹ Mɔgow ko: «O togo te mɔgo si ra i ta mɔgow ra de!»

⁶² O ka tagamasiyen ke den face ye ka a pininka ko a b'a fe den togo ye la di? ⁶³ Ayiwa, Jakariya ko o ye walaka do di ale ma. O k'a di a ma. A k'a mina ka sebe a kan ko: «Den togo ye ko Yuhana.» Mɔgow bee kabakoyara.

⁶⁴ O yɔronin kelen bee ra, Jakariya nenden fonina, a sera ka kuma tuun, a ka ke Ala tando ye.

⁶⁵ O ko ka siranya bla o siginɔɔnw bee ra; Zude kuruyɔrow mara mɔgow bee ka ke o kow lakari ye jɔɔn ye. ⁶⁶ Mɔgo o mɔgo ka o kuma men, o bee tun be miiri k'a fo ko: «O tuma nin den bena ke mɔgo suguya juman le ye sa?» Sabu o bee ja tun be Ala ta se bagaya ra den kan.

Jakariya ta cirayakumaw

⁶⁷ Ayiwa, den face Jakariya fara Nin Saninman* na, Ala ka kuma don a da ra; a ko:

⁶⁸ «An ye baraka la Matigi Ala ye, Izirayeli* ta Ala;

sabu a nana a ta mɔgow deme ka o kunmabo.

69 Ala ka Kisibaga* barakaman di an ma ka bo a ta jonce Dawuda ta gba ra.

70 Ala ta cira saninmanw tun ka o ko le fo kabini wagatijan.

Ala tun ka layiri ta an ye

71 ko a bena an bosi ka bo an juguw boro, ani ka an bo an koninyabagaw bee ta fanga koro.

72 Ala ka a ta hina yira an bemaw ra nin cogo le ra.

A ka jengogonya saninman min layiri ta, a ma jina o ko.

73 Sabu Ala tun karira an bemace Iburahima ye

74 ko a bena an bosi ka bo an juguw ta fanga koro, janko an ja siginin ye baara ke ale Ala ye.

75 Ala ka o ke, janko an ye tagama saninya ra, ani terenninya ra a ja koro an si bee ra.

76 Ayiwa, Ne den, i bena wele ko Ala Korotaninba ta cira;

sabu i bena tagama Matigi ja koro, ka a ta siraw laben a ye,

77 ka kisiri lonniya yira a ta mogow ra,

ka o ta jurumunw yafa o ma.

78 Sabu an ta Ala ye hina tigi ani pumanya tigi le ye;

o le koson a bena yeelen bo an ye ka bo san fe, i ko sogomada tere,

79 janko minw be Alalonbariya dibi ni saya nasiran na, yeelen ye bo olugu ye,

janko an ye yelema ka hera sira ta.»

80 Ayiwa, den koni tun be bonyara ka hakiri soro. A nana taga to kongokolon konso, fo lon min na a nana a yere yira Izirayelimogow ra.

2

Yesu worocogo (Matiyu 1.18-25)

¹ Ayiwa, wagati do nana ke, Rõmu* masaceba Ogusiti k'a latige ko Rõmu ta mara mógow bee tógõ ye sebe. ² O tun kera tógõseberi sijnaga fõlo ye. O kera k'a sörõ Kirinisi tun ye Siri jamanatigi ye. ³ Mógow bee tun be tagara o tógõ sebe o yere ta dugu ra. ⁴ O ra, Yusufu fana bõra Nazareti, Galile mara ra, ka taga Zude mara ra, Dawuda ta dugu ra, min be wele ko Betlehemu, sabu ale tun ye Dawuda ta ghamógõ do le ye. ⁵ Ale ni a maminamuso Mariyamu tagara jógõn fe ka taga o tógõ sebe; o y'a sörõ Mariyamu lasiritõ lo.

⁶ Ayiwa, ka o to Betlehemu, Mariyamu jigi-wagati sera. ⁷ Mariyamu ka a dence fõlo woro; a ka fani minimini a ma, ka a la beganw ta domunikeminan kõnõ, sabu o tun ma yörõ sörõ lonanjigibon kõnõ.

Meleke ka Yesu woroko fõ sagagbenbagaw ye

⁸ Ayiwa, sagagbenbaga dow tun be o yörõw ra, o tun be si kongo kõnõ o ta sagaw kørõ ka o kørõsi. ⁹ Matigi Ala ta meleke do ka a yere yira o ra, Matigi Ala nõrõ manamanana ka o lamini; sagagbenbagaw siranna kosebe. ¹⁰ Nka meleke k'a fõ o ye ko: «Aw kana siran, ne nana nagarikoba kibaro diman le fõ aw ye; o bena ke mógow bee ta nagariko le ye. ¹¹ Kisibaga* worora aw ye bi su nin na, Dawuda ta dugu ra. Ale le ye Matigi ye, Ala ka min janawoloma ka a ke Kisibaga ye. ¹² Ni aw tagara, aw

bena a lon ni tagamasiyen min ye, o fle: aw bena taga denɓenin do lanin soro beganw ta domunikeminan kono, fani mininin be a ma.»

¹³ O yoronin bee ra, meleke camanba barara ka bo sankolo ra ka na fara meleke folo kan. O ka ke Ala tando ye k'a fo ko:

¹⁴ «Bonya ye Ala ta ye san fe, yoro korotaninw na,
mogo minw be son Ala sago ma dugukolo kan,
hera ye ke olugu ye.»

Sagagbenbagaw tagara Betlehemu

¹⁵ Melekew sekora ka taga sankolo kono tuma min na, sagagbenbagaw k'a fo jagon ye ko: «Aw y'a to an ye taga Betlehemu; ko min kera yi, Matigi Ala ka ko min yira an na, an ye taga o ye.» ¹⁶ O teliyara ka taga; o tagara Mariyamu ni Yusufu ye, ka denɓenin lanin ye beganw ta domunikeminan kono. ¹⁷ Sagagbenbagaw ka o ye minke, ko minw bee fora o ja na denɓenin ko ra, o ka o lakari mogow ye. ¹⁸ Minw bee ka sagagbenbagaw ta kuma men, o kuma ka olugu bee kabakoyara. ¹⁹ Nka Mariyamu koni ka o kow bee mara a jusu ra, ka to ka miiri a ra.

²⁰ O ko, sagagbenbagaw sekora ka taga; o tun ka ko minw men ni o tun ka min ye, o tagato tun be Ala togo tandora, ka a bonya o bee koson, sabu meleke tun k'a fo o ye cogo min na, o tagara soro ten le.

O ka Yesu denɓenin karifa Ala ma

²¹ Den woronin tere seeginan, o ka a kenesigi. O ka a togo la ko Yesu; meleke tun ka o togo le yira Mariyamu na sani a ye kono ta. ²² Mariyamu

nana bɔ jebagatoɓon na wagati min na, ka kapa ni cira Musa ta sariya* ye, Yusufu ni Mariyamu tagara ni Yesu denɗenin ye Zeruzalemu, ka taga a karifa Ala ma. ²³ Sabu a seɓera Ala ta sariya ra ko: «Dence ƴoɓ beɛ ka kan ka bla danna Matigi ye.» ²⁴ Matigi Ala ta sariya tun ka saraka min ƴo, o nana o saraka bɔ: «Kongotugani fla, ce ni muso, walama jenɗugani fitini fla.»

Simeyɔn ka baraka la Ala ye Yesu kosɔn

²⁵ Ayiwa, ce do tun be Zeruzalemu, o togo tun ye ko Simeyɔn. Mogo terennin tun lo, ani Alapasiranbaga. Ala tun ka Kisibaga* min layiri ta Izirayeli* ye, a tun be o makonona; Nin Saninman* tun b'a kan. ²⁶ Nin Saninman tun k'a yira a ra ko Ala ka Kisibaga min layiri ta, ko a tena sa fiyewu ni a ma o ye a na ra.

²⁷ Ayiwa, Nin Saninman tagara ni Simeyɔn ye Alabatoso kono, o y'a soro Yusufu ni Mariyamu be Alabatosoba kono, o be sariya* ta kow janabora ni Yesu denɗenin ye. ²⁸ Simeyɔn ka den mina, ka baraka la Ala ye, k'a fo ko:

²⁹ «Matigi Ala, sisan koni i be se ka i ta jonce to a ye sa, a jusu sumanin; sabu i tun ka kuma min fo, i ka o ke.

³⁰ Ne yere na ka Kisibaga ye,

³¹ i ka Kisibaga min laben dununamogow beɛ ye.

³² A bena ke yeelen ye, siya were mogow fe; ka ke bonya ye i ta mogow, Izirayelimogow fe.»

2:23 2.23 Nin kuma fora Bori 13.2,12,15. **2:24** 2.24 Nin kuma fora Bori 12.8. **2:32** 2.32 Nin kuma fora Ezayi 42.6; 49.6; 52.10.

³³ Simeyɔn tun bɛ o kuma minw fɔra Yesu ta ko ra, o kumaw ka a face ni a bamuso kabakoya. ³⁴ O kɔ, Simeyɔn ka dugawu kɛ o ye, k'a fɔ Mariyamu ye ko: «Mariyamu, a fɛ, nin den bɛna kɛ mɔgɔ caman bensababu ye, ani mɔgɔ caman lawurisababu ye Izirayeli jamana kɔnɔ; a bɛna kɛ Ala ta tagamasiyen ye, mɔgɔw bɛna min sɔsɔ. ³⁵ O cogo ra, a bɛna mɔgɔ caman ta jusukunnamiiriw bla kɛnɛ kan. Ele kɔni, Mariyamu, dimi le bɛna ele jusukun sɔgɔ i ko muru.»

Ani ka baraka la Ala ye Yesu kosɔn

³⁶ Ciramuso dɔ tun bɛ yi fana, min tɔgɔ tun ye ko Ani; Fanuyeli denmuso tun lo, a bɔra Aseri ta gba ra. O muso tun kɔrɔra kɔsɛbɛ. A sunguruman tun furura ka san wolonfla kɛ ni a cɛ ye. ³⁷ O kɔ, a cɛ sara; a si tun ye san biseegi ni san naani. A tun tɛ fɔn Alabatosoba kɔnɔ tuma si; a tun bɛ baara kɛ Ala ye su ni tere, ka sun don, ani ka Ala daari. ³⁸ Ale fana nana Alabatosoba kɔnɔ o wagati kelen na. A ka Ala tando; mɔgɔ o mɔgɔ tun bɛ Zeruzalemu kunmabɔwagati makɔnɔna Ala fɛ, Ani tun bɛ den ko fɔra o mɔgɔw bɛɛ ye.

Yusufu ni Mariyamu sekɔra ka na Nazareti ni Yesu ye

³⁹ Ala ta sariya* tun ka min o min fɔ, o ka o bɛɛ kɛ ka ban tuma min na, o sekɔra ka na o ta dugu ra Nazareti, Galile mara ra. ⁴⁰ Denɲenin kɔni tun bɛ bonyara ni baraka ye; a ta hakiritigiya tun ka bon, Ala ta nɛɛma fana tun bɛ a kan.

Yesu tagara Jonyaban janagbe ra ni a worobagaw ye

⁴¹ Yesu worobagaw tun be taga Zeruzalemu san o san, ka taga Jonyaban janagbe ke. ⁴² Yesu nana san tan ni fla soro wagati min na, a worobagaw tagara ni a ye, ka kana ni o ta landa ye. ⁴³ Nanagbe bannin ko, o sekora ka taga so. Yesu tun tora o ko Zeruzalemu, nka a worobagaw tun m'a lon. ⁴⁴ O tun b'a miirira ko a ni o tagamanogon dow be nogon fe. Nka tere nana ban ka o to tagama ra, o m'a ye. O ka ke a flefle ye o ta somogow, ani o lonbagaw ce ra. ⁴⁵ Nka o m'a ye; o sekora ka taga Zeruzalemu ka taga a yorjini. ⁴⁶ O ka tere saba ke, o b'a jinina; o tagara a siginin soro Alabatosoba konon ni karamogobaw ye, a be menni kera o fe, ka to ka o jininka fana. ⁴⁷ Mogo minw bee tun be a lamenna, a ta hakiritigiya ni a ta jaabiricogo ka olugu bee kabakoya.

⁴⁸ A face ni a bamuso k'a ye minke, olugu kabakoyara. A bamuso ko a ma ko: «Yesu, mun na i ka nin ko nogon ke an na? A fle, ne ni i face bee hakiri jagamina, an be i jini yoro bee ka dese.» ⁴⁹ Yesu ka o jaabi, ko: «Mun koson aw be ne yorjini? Aw m'a lon ko ne ka kan ka ke ne Fa ta kojaw le ra wa*?» ⁵⁰ Nka a face ni a bamuso ma a ta kuma faamu. ⁵¹ Yesu nana ni o ye Nazareti. A tun be a worobagaw kan mina. A bamuso tun be o kow bee mara a yere konon.

⁵² Yesu tun be koroyara ka na, do tun be farara

* **2:49** 2.49 Ka ke ne Fa ta kojaw le ra: Kitabu dow b'a fo ko: «Ne ka kan ka ke ne Fa ta so le konon.»

a ta hakiritigiya kan lon o lon; a ko tun ka di Ala ye, a ko tun ka di mɔgɔw ye fana.

3

Yuhana Batizerikebaga ta waajuri

(Matiyu 3.1-12; Marika 1.1-8; Yuhana 1.19-28)

¹ Ayiwa, wagati min na masaceba Tiberi Sezari tun be a ta masaya san tan ni loorunan na, o y'a sorɔ Ponse Pilati le tun ye Zude mara jamanatigi ye, Herodi* tun ye Galile mara jamanatigi ye, a korɔce Filipe tun ye Iture mara ni Tirasoniti mara jamanatigi ye, Lizaniyasi tun ye Abileni mara jamanatigi ye. ² O wagati ra fana Ane ni Kayife le tun ye sarakalasebagaw kuntigibaw* ye.

Ayiwa, o wagati le ra, Ala ka a ta kuma lase Jakariya dence Yuhana ma, k'a to kongokolon kɔnɔ. ³ Yuhana tagara Zuriden ko yɔrɔw bee ra; a tun be mɔgɔw waaju ko o ye nimisa o ta jurumunw na ka batize, janko Ala ye o ta jurumunw yafa. ⁴ O kow le tun sebera cira Ezayi ta Kitabu kɔnɔ, ko:

«Mɔgɔ do bena peren kongokolon kɔnɔ k'a fo ko:
 <Aw ye siraba laben Matigi ye
 ka siradenninw bee lateren a ye.

⁵ Dingakɔnɔyɔrɔw bee ye lafa,
 kuruw ni kongoriw bee ye dakana.
 Sira kuturuninw bee ka kan ka lateren,
 ka sirajuguw siyan ka o nugu.

⁶ Ni o kera, adamaden bee bena Ala ta kisiri ko ye.> »

⁷ Jama minw tun be nana Yuhana fe ka na batize, Yuhana tun b'a fora olugu ye ko: «Aw fonfonnindenw! Jon le ka aw karan ko aw ye bori Ala ta kiti nata na? ⁸ Aw ta kewalew le ka kan k'a yira ko can ra aw jusukun yelemana; aw kana a miiri doron k'a fo ko: «Anw le ye Iburahima ta durujaw ye!» Sabu ni duruja ko lo, ne b'a fo aw ye ko Ala be se ka hali nin kabakuruw yelama ka o ke Iburahima ta durujaw ye. ⁹ Jende tara yiriw lilinw tigeri kama ka ban. Yiri o yiri te denjuman ke, o be tige ka ben, ka firi tasuma ra.»

¹⁰ Jama tun be Yuhana jininkara, ko: «An ka kan ka mun le ke?» ¹¹ Yuhana ka o jaabi ko: «Ni derege fla be mog'o min fe, do te min fe, o ye kelen di o tigi ma; ni domuni be mog'o min fe, o fana ye a ke ten.»

¹² Ninsaraminabaga dow fana nana ka na batize; olugu ko a ma ko: «An karamog'o, an ka kan ka mun le ke?» ¹³ A ko olugu ma ko: «Warida min fora aw ye, aw kana foyi mina ka teme o kan.»

¹⁴ Sorasiw fana k'a jininka ko: «Anw do? Anw ka kan ka mun ke?» A ko olugu ma ko: «Aw kana mog'o si ta fen mina a ra fanga ra; mog'o ma ko min ke, aw kana o faninya la a ra; o be sara min di aw ma, aw ya to o ye aw wasa.»

¹⁵ Mogow tun be Kisibaga makonona; o bee tun be o yere jininkara ko yala Ala ka Kisibaga* min ko layiri ta ko o te Yuhana yere le ye wa? ¹⁶ O koson Yuhana ka o jaabi k'a fo o bee ye ko: «Ne koni be aw batizera ji le ra doron; nka min bena na, o fanga ka bon ni ne ta ye. Hali ne te se k'a

fɔ ko ne be a ta sanbara juru foni ka bo a sen na. Ale le bena aw batize ni Nin Saninman* ye, ani tasuma. ¹⁷ A ta baarakeminan b'a boro, a be simankise ni a naga bo nagon na. A be simankise ke a ta bondo konɔ, nka a bena naga jeni tasuma ra, tasuma min te faga ka ye.»

¹⁸ Yuhana ka nin kuma nagon caman were fɔ mɔgow ye ka o lasomi, ka Ala ta Kibaro Diman* kuma fɔ o ye.

¹⁹ Ayiwa, Yuhana ka jamanatigi Herodi* jaraki a balemaɗe muso Herodiyadi ta ko ra. Yuhana ka Herodi jaraki kojugu caman were ra. ²⁰ Nka Herodi belen ka kojugu do fara do kan, ka Yuhana mina ka a bla kaso ra.

Yesu batizeri
(*Matiyu 3.13-17; Marika 1.9-11*)

²¹ Ayiwa, mogo beɗe tun batizera ka ban minke, Yesu fana nana batize. Ka Yesu to Aladaari ra, sankolo dayelera. ²² Nin Saninman* kera i n'a fɔ jenɗugani, ka na jigi Yesu kan. Kumakan do bora sankolo konɔ, ko: «Ele le ye ne Dence* kanunin ye; i ko ka di ne ye haali.»

Yesu ta buruju
(*Matiyu 1.1-17*)

²³ Ayiwa, Yesu ka a ta baaraw damina ka a si to san bisaba. Mɔgow tun be a jatera Yusufu dence le ye.

Yusufu face tun ye Heli ye.

²⁴ Heli face tun ye Matati ye.

Matati face tun ye Levi ye.

Levi face tun ye Meleki ye.

Meleki face tun ye Zanayi ye.

Zanayi face tun ye Yusufu ye.
²⁵ Yusufu face tun ye Matatiyasi ye.
 Matatiyasi face tun ye Amosi ye.
 Amosi face tun ye Nahomu ye.
 Nahomu face tun ye Esili ye.
 Esili face tun ye Nagayi ye.
²⁶ Nagayi face tun ye Maati ye.
 Maati face tun ye Matatiyasi ye.
 Matatiyasi face tun ye Semeyini ye.
 Semeyini face tun ye Yosesi ye,
 Yosesi face tun ye Yoda ye.
²⁷ Yoda face tun ye Yowanan ye.
 Yowanan face tun ye Resa ye.
 Resa face tun ye Zorobabeli ye.
 Zorobabeli face tun ye Salatiyeli ye.
 Salatiyeli face tun ye Neri ye.
²⁸ Neri face tun ye Meleki ye.
 Meleki face tun ye Adi ye.
 Adi face tun ye Kosamu ye.
 Kosamu face tun ye Elimada ye.
 Elimada face tun ye Eri ye.
²⁹ Eri face tun ye Yesu* ye.
 Yesu face tun ye Eliyezeri ye.
 Eliyezeri face tun ye Yorimu ye.
 Yorimu face tun ye Matati ye.
 Matati face tun ye Levi ye.
³⁰ Levi face tun ye Simeyon ye.
 Simeyon face tun ye Zuda ye.
 Zuda face tun ye Yusufu ye.
 Yusufu face tun ye Yonamu ye.

* **3:29** 3.29 Yesu: Nin ye mogo do were ye, min fana togo tun ye ko Yesu.

Yonamu face tun ye Eliyakimu ye.

³¹ Eliyakimu face tun ye Meliya ye.

Meliya face tun ye Menna ye.

Menna face tun ye Matata ye.

Matata face tun ye Natan ye.

Natan face tun ye Dawuda ye.

³² Dawuda face tun ye Yese ye.

Yese face tun ye Obedi ye.

Obedi face tun ye Boozi ye.

Boozi face tun ye Salimon ye.

Salimon face tun ye Naasun ye.

³³ Naasun face tun ye Aminadabu ye.

Aminadabu face tun ye Adimen ye.

Adimen face tun ye Arini ye.

Arini face tun ye Esiromu ye.

Esiromu face tun ye Peresi ye.

Peresi face tun ye Zuda ye.

³⁴ Zuda face tun ye Yakuba ye.

Yakuba face tun ye Isiyaka ye.

Isiyaka face tun ye Iburahima ye.

Iburahima face tun ye Tera ye.

Tera face tun ye Nahori ye.

³⁵ Nahori face tun ye Serugi ye.

Serugi face tun ye Rehu ye.

Rehu face tun ye Pelegi ye.

Pelegi face tun ye Eberi ye.

Eberi face tun ye Sila ye.

³⁶ Sila face tun ye Kayinamu ye.

Kayinamu face tun ye Arifazadi ye.

Arifazadi face tun ye Semu ye.

Semu face tun ye Nuho ye.

Nuho face tun ye Lameki ye.

37 Lamɛki face tun ye Metusala ye.
 Metusala face tun ye Enɔki† ye.
 Enɔki face tun ye Yɛɛdi ye.
 Yɛɛdi face tun ye Malɛlɛli ye.
 Malɛlɛli face tun ye Kayinamu ye.
 38 Kayinamu face tun ye Enɔsi ye.
 Enɔsi face tun ye Seti ye.
 Seti face tun ye Adama ye.
 Ala le ka Adama dan.

4

Setana ko a bɛ Yesu kɔrɔbɔ (Matiyu 4.1-11; Marika 1.12-13)

¹ Yesu fanin Nin Saninman* na, a bɔra Zuriden kɔba yɔrɔ ra minke, Ala Nin* k'a ta ka taga ni a ye kongokolon kɔnɔ. ² Setana tun k'a kɔrɔbɔ, fɔ tere binaani. O lonw bɛɛ ra, a ma foyi domu. O kɔ, kɔngɔ k'a mina. ³ Setana ko a ma ko: «Den min bɔra Ala ra*, ni ele lo can ra, a fɔ nin kabakuru ye ko a ye yeɛma ka ke buru ye!»
⁴ Yesu k'a jaabi ko: «A sebera Kitabu kɔnɔ, ko: <Domuni dama le tɛ mɔgɔ baro.> »
⁵ Ayiwa, Setana tagara ni Yesu ye san fɛ, ka dunupa jamanaw bɛɛ yira a ra yɔrɔnin kelen na, ⁶ k'a fɔ a ye ko: «Nɛ bɛ se ka nin jamanaw fangatigiya ni a bonya bɛɛ di i ma; sabu o bɛɛ donna ne boro. Ni ne ko ne b'a di mɔgɔ min ma, ne bɛ se k'a di o ma. ⁷ O ra, ni i ka i kinbiri gban ka ne bato, ne bɛ o bɛɛ di i ma.» ⁸ Yesu k'a jaabi

† **3:37** 3.37 Enɔki: Dow b'a fɔ ale le ma ko Idirisa. **4:4** 4.4
 Nin kuma fɔra Sariya 8.3.

ko: «A sebera Kitabu kɔnɔ, ko: <I ka kan ka i Matigi Ala le bato, ka baara ke ale kelenpe ye.> »

⁹ Ayiwa, Setana ka Yesu ta ka taga Zeruzalemu, ka taga a layelen k'a lo Alabatosoba kunna, k'a fo a ye ko: «Den min bɔra Ala ra, ni ele lo can ra, ka i to nin yɔrɔ ra, i pan ka i cun dugu ma.

¹⁰ Sabu a sebera Kitabu kɔnɔ, ko:

<Ala bɛna i ko fo a ta melekew ye, ko o ye o janto i ra.>

¹¹ «Ani ko:

<O bɛna i ta o boro kɔnɔ, janko i sen kana na talon kabakuru do ra.> »

¹² Yesu k'a jaabi ko: «A sebera le ko: <I man kan k'a fo ko i be Matigi Ala kɔrɔbo.> »

¹³ Ayiwa, Setana ka Yesu kɔrɔbo k'a fle ka ban minke, a tagara ka bo a kɔrɔ, ka ke wagati were jini ye tuun.

*Yesu ka a ta baara damina Galile
(Matiyu 4.12-17; Marika 1.14-15)*

¹⁴ O bɛɛ ko fe, Yesu sekɔra ka na Galile mara ra, a fanin Nin Saninman* baraka ra. A tɔgo tun be fora o yɔrɔ mara bɛɛ ra. ¹⁵ A tagara mɔgow karan karansow* kɔnɔ; mɔgow bɛɛ tun b'a tɔgoɗuman fora.

*Nazaretikaw banna Yesu ra
(Matiyu 13.53-58; Marika 6.1-6)*

¹⁶ Ayiwa, Yesu nana taga Nazareti, a lamodugu ra. Nenekirilon* sera, a tagara karanso* ra i n'a fo a tun derira ka a ke cogo min na. A nana wuri ka lo ko a be karan ke tuma min na, ¹⁷ o ka cira

4:8 4.8 Nin kuma fora Sariya 6.13. **4:11** 4.10-11 Nin kuma fora Zaburu 91.11-12. **4:12** 4.12 Nin kuma fora Sariya 6.16.

Ezayi ta kitabu di a ma. A ka a dayeε ka taga se yoro do ma, a sebera yoro min na ko:

¹⁸ «Matigi Ala Nin* be ne kan, sabu a ka ne panawoloma ko ne ye na Kibaro

Diman* fo fagantanw ye, ani ka kasodenw lablari ko fo, ka fiyentow na yeleko kibaro fo; ka mogo toroninw bo o torobagaw boro,

¹⁹ ka Matigi Ala ta nεema wagati ko kibaro fo.»

²⁰ O ko, a ka kitabu datugu, k'a di karanso korosibaga ma, ka sigi. Mogow bee na lonin tora a ra, o be a flera. ²¹ Yesu k'a fo ko: «Aw ka nin kuma min men ka bo Kitabu konɔ bi, o kuma kera can ye.»

²² O bee tun be a togɔnuman fora. A tun be kumajuman minw fora, o ka o kabakoya. O ko: «Yusufu dence le te nin ye wa?» ²³ Yesu k'a fo o ye ko: «Sigiya t'a ra, aw bena nin zana la ne ye, ko: <Flakebaga, i yere keneya folo!> Aw bena a fo ne ye fana ko: <I ka ko minw bee ke Kaperinahumu, an ka o men; o jɔgon ke i yere ta dugu ra yan fana.> » ²⁴ Yesu k'a fo o ye tuun ko: «Can ra, ne b'a fo aw ye ko cira si te mina ka na a yere ta dugu konɔ.» ²⁵ A ko: «Can ra, ne b'a fo aw ye ko cira Iliya* ta wagati ra, sanji ma ben Izirayeli* jamana ra fo san saba ni karo woro; kongoba benna jamana yoro bee kan. O wagati ra muso ce saninw tun ka ca Izirayeli jamana ra. ²⁶ Nka Ala ma cira Iliya ci ka taga olugu do si fe; a tagara muso ce sanin kelen le fe Sarepita,

4:19 4.19 Nin kuma fora Ezayi 61.1-2. * **4:25** 4.25 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

Sidon mara ra.» ²⁷ A ko tuun ko: «Kunato caman fana tun be Izirayeli jamana ra cira Iliyasu† ta wagati ra, nka o si ma na Iliyasu fe ka na keneya; Sirikace Naaman le nana, ka na keneya.»

²⁸ Mogow ka o kuma men minke, karanso konmogow bee dimina. ²⁹ O wurira ka Yesu mina k'a joni ka taga ni a ye dugu ko fe. Dugu tun siginin be kongori min kan, o tagara ni a ye o kuncema, ko o b'a joni ka ben dugu ma. ³⁰ Nka Yesu temena o ce ra ka taga.

*Yesu ka jinato do keneya
(Marika 1.21-28)*

³¹ Ayiwa, Yesu tagara Kaperinahumu; o ye Galile dugu do ye. Nenekirilonw* na a tun be to ka mogow karan. ³² A ta karan cogoya tun ka mogow kononoban, sabu a tun be mogow karan ni baraka ye. ³³ Ayiwa, ce jinato do tun be karanso kon; ale ka ke peren ye ni kanba ye, ko: ³⁴ «E, Yesu Nazaretikace, mun le be an ce? I nana an halakiyoro le ra wa? Ele ye mogow suguya min ye, ne ka o lon; ele ye Ala ta Mogow Saninman le ye.» ³⁵ Yesu jamana jina kunna, k'a fo a ye ko: «I da tugu, i ye bo nin ce ra!» O jina ka o ce ben dugu ma mogow bee pa na, ka bo a ra, nka a ma foyi ke ce ra. ³⁶ Mogow bee kabakoyara. O ka ke a fo ye jigon ye ko: «Nin ye kuma suguya juman ye? A be kuma jinaw fe ni fanga ni sebagaya ye, k'a fo o ye ko o ye bo mogow ra, o fana be bo.» ³⁷ Yesu togow sera o mara yoro bee ra.

† 4:27 4.27 Iliyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize. 4:27 4.27 Nin kuma fora Masacew flanan 5.1-14.

*Yesu ka Simɔn muso bamuso kenɛya
(Matiyu 8.14-17; Marika 1.29-34)*

³⁸ Ayiwa, Yesu bɔra karanso kɔnɔ ka taga Simɔn ta so. A tagara a sɔrɔ ko Simɔn muso bamuso tɔɔrɔnin lo kosebɛ; farigban tun b'a ra. O ka Yesu daari ko a ye o muso fɛ. ³⁹ Yesu gbarara a ra, ka lo a kunna ka kuma ni fanga ye, ko farigban ye bɔ muso ra. O yɔrɔnin kelen bɛɛ ra muso kenɛyara; a wurira ka gba kɛ o ye.

Yesu ka banabagatɔ caman kenɛya

⁴⁰ Tere nana kɛ ben ye tuma min na, banabagatɔ tun bɛ min o min fɛ, ni a ka kɛ bana o bana ye, o bɛɛ nana ni o banabagatɔw ye Yesu fɛ. Yesu ka a boro la o bɛɛ kelen kelen kan ka o kenɛya. ⁴¹ Jinaw tun bɛ kule ci ka bɔ jinatɔ caman na fana. O tun b'a fɔ Yesu ma ko: «Den min bɔra Ala ra*, ele lo.» Nka Yesu tun bɛ sɔngɔ o ra; a tun tɛ sɔn k'a to o ye kuma, sabu jinaw tun k'a lon ko Yesu ye Kisibaga* le ye.

*Yesu tagara waajuri kɛ Zude mara ra
(Marika 1.35-39)*

⁴² Dugu gbera dɔrɔn, Yesu bɔra ka taga kongo kɔnɔ, yɔrɔ dɔ ra. Jama caman nana bɔ ka taga a yɔrɔnini. O nana a ye minke, o tun t'a fɛ a ye bɔ o kɔrɔ tuun. ⁴³ Nka Yesu k'a fɔ o ye ko: «Ne ka kan ka taga Ala ta Masaya* ko Kibaro Diman* fɔ dugu wɛrɛw ra fana, sabu Ala ka ne ci o le kosɔn.»

⁴⁴ O ra, Yesu tagara Zude mara ra ka taga waajuri kɛ karansow* kɔnɔ.

5

*Karamɔgɔdenw ka jεge camanba mina
(Matiyu 4.18-22; Marika 1.16-20)*

¹ Ayiwa, lon dɔ, Yesu tun lɔnin bε Zenesareti bada ra. Jama tun bε a kerε fε ka a lamini fan bεε ra, o bε Ala ta Kuma lamenna. ² Yesu ka kurun fla ye jida ra; jεgeminabagaw tun bɔra o kurun kɔnɔ ka na kε o ta jɔw ko ye jida ra. ³ Yesu donna kurun kelen kɔnɔ, o tun ye Simɔn ta kurun ye. Yesu ko Simɔn ma ko a ye kurun gbara ji cε ma dɔɔnin ka a mabɔ mɔgɔw ra. O kɔ, Yesu sigira kurun kɔnɔ ka to ka mɔgɔw karan.

⁴ Ayiwa, Yesu nana ban mɔgɔw karan na wagati min na, a ko Simɔn ma ko: «Simɔn, kurun gbara dun na ka aw ta jɔw firi ka jεge mina.»

⁵ Simɔn ko Yesu ma ko: «An karamɔgɔ, an ka su kururu bεε kε jεgeɲini na, an ma foyi sɔrɔ. Nka i ta kuma kosɔn, ne bena jɔ firi tuun.»

⁶ Ayiwa, o ka jɔw firi minke, o ka jεge camanba mina fɔ o ta jɔw ka kε tigetige ye. ⁷ A ma na ɲa, o tɔɲɔgɔn minw tun bε kurun tɔ kelen kɔnɔ, o ka olugu wele ko o ye na o demε ni o ta kurun ye. Olugu nana ni kurun ye. O ka kurun fla bεε fa jεge ra fɔ kurunw tun bε ɲini ka jigi ji jukɔrɔ.

⁸ Simɔn Piyeri ka o ye minke, a ka a kinbiri gban Yesu kɔrɔ k'a fɔ ko: «Matigi, i mabɔ ne ra, sabu ne ye jurumuntɔ le ye!» ⁹ O tun ka jεge caman min mina, o ko tun ka jatige bla Simɔn ni a tɔɲɔgɔnw bεε ra. ¹⁰ Zebede dence fla minw tun bε ni Piyeri ye, Yakuba ni Yuhana, olugu fana ja tun tigera o cogo kelen na. Nka Yesu ko Simɔn ma ko: «I kana siran; k'a ta bi ra, i bε jεge mina

cogo min na, ne bena i karan i ye mɔgɔw jini ten.» ¹¹ Ayiwa, o nana se jida ra tuma min na, o ka kurun ni a kɔnɔfenw bɛɛ to yi ka tugu Yesu kɔ.

Yesu ka kunatɔɔɛ dɔ kenɛya
(*Matiyu 8.1-4; Marika 1.40-45*)

¹² Yesu tun bɛ Galile mara dugu dɔ ra. Kunatɔɔɛ dɔ tun bɛ yi, min fari yɔrɔ bɛɛ tun ye kuna ye; ale ka Yesu ye minke, a nana a kinbiri gban a kɔrɔ ka a na biri dugu ma, k'a daari k'a gbɛɛya, ko: «Matigi, ni i bɛ sɔn, i bɛ se ka ne saninya.»

¹³ Ayiwa, Yesu ka a boro la a kan, k'a fɔ a ye ko: «Ne sɔnna, i ye kenɛya.» O yɔrɔnin bɛɛ a ta kuna kenɛyara. ¹⁴ O kɔ, Yesu k'a fɔ a ye ko: «I kana nin ko fɔ mɔgɔ si ye. Taga i yɛɛ yira sarakalasebaga* ra. Cira Musa ka saraka min fɔ kunatɔw ta saninyari ko ra, i ye o saraka bɔ, janko k'a yira bɛɛ ra ko i kenɛyara.»

¹⁵ Ayiwa, Yesu tɔgɔ tun bɛ fɔra ka taga yɔrɔ caman na. Mɔgɔ caman tun bena lajen a kɔrɔ ka a ta kuma lamɛn, ani ka kenɛya ka bɔ o ta banaw ra. ¹⁶ Nka Yesu tun bɛ to ka taga kongo kɔnɔ yɔrɔ dɔw ra a kelen na ka taga Ala daari.

Yesu ka murugu dɔ kenɛya
(*Matiyu 9.1-8; Marika 2.1-12*)

¹⁷ Lon dɔ, Yesu tun bɛ mɔgɔw karanna. Farisiw* ni o ta sariya karamɔgɔbaw tun siginin bɛ; olugu tun nana ka bɔ Galile mara ni Zude mara duguw bɛɛ ra, ani Zeruzalemu. Matigi Ala ta sebgaya tun bɛ Yesu fɛ, a tun bɛ banabagatɔw kenɛyara.

¹⁸ Ayiwa, mɔgɔ dɔw nana ni cɛ murugunin dɔ ye lanan kan. O tun b'a fɛ ka don ni o cɛ ye ka taga a bla Yesu kɔrɔ. ¹⁹ Nka jama caya kosɔn, o ma donyɔrɔ sɔrɔ ni a ye; o yelenna bon san fɛ ka wo dɔ bɔ yi, ka cɛ murugunin ni a ta lanan lajigi o wo fɛ fɔ ka taga a bla Yesu kɔrɔ, mɔgɔw cɛ ra. ²⁰ Yesu k'a ye ko o mɔgɔw lara ale ra minke, a ko murugu ma ko: «I ta jurumunw yafara i ma.»

²¹ Sariya karamɔgɔw, ani Farisi ka ke a fɔ ye o yere kɔnɔ ko: «Cɛ nin ye jɔntigi le ye, fɔ a bɛ Alatɔgɔcɛnkumaw fɔra tan? Ni Ala kelen tɛ, jɔntigi le bɛ se ka jurumun yafa?» ²² Yesu tun ka o mɔgɔw ta miiriya lɔn; a ko o ma ko: «Mun kosɔn nin miiriyaw jɔgɔn bɛ aw jusukun na? ²³ K'a fɔ murugu ye ko a ta jurumun yafara a ma o, walama k'a fɔ a ye ko a ye wuri ka tagama o, aw ja na o fla ra juman le ke ka di? ²⁴ Ayiwa, ne bɛna a yira aw ra bi ko ne Min kɛra Adamaden ye*, ko se bɛ ne ye ka jurumun yafa dunupa kɔnɔ.» O kɔ, a ko murugu ma ko: «Nɛ b'a fɔ i ye, wuri ka i ta lanan ta ka taga i ta so!» ²⁵ O yɔrɔnin kelen bɛɛ, cɛ wurira o bɛɛ ja na, ka a ta lanan ta, ka taga a ta so; a tagatɔ tun bɛ Ala tandora. ²⁶ O mɔgɔw bɛɛ kabakoyara. O ka ke Ala tando ye; o ja tigenin tun b'a fɔra jɔgɔn ye ko: «E! An ka kobaw ye bi.»

Yesu ka Levi wele
(*Matiyu 9.9-13; Marika 2.13-17*)

²⁷ Ayiwa, o kɔ fɛ, Yesu bɔra ka taga ninsaram-inabaga dɔ siginin ye ninsaraminabon na; a tɔgɔ ye ko Levi. Yesu ko a ma ko: «Tugu ne kɔ!»

²⁸ Levi ka a ta baara bæε dabra, ka wuri ka tugu Yesu kɔ.

²⁹ Levi nana janagbɛba dɔ labɛn a ta so kɔnɔ Yesu ye. Ninsaraminabaga caman, ani mɔgɔ wɛrɛw nana sigi ni Yesu ni a ta karamɔgɔdenw ye ka domuni kɛ. ³⁰ Farisiw* ni o ta sariya karamɔgɔw* ka kɛ o kɔrɔfɔ ye; o k'a fɔ Yesu ta karamɔgɔdenw ye ko: «Mun kɔsɔn aw bɛ domuni kɛ, ka min ni ninsaraminabagaw ni mɔgɔ kɛwalejuguw ye?» ³¹ Yesu ka o jaabi k'a fɔ o ye ko: «Mɔgɔ minw ka kɛnɛ, olugu tɛ flakɛbaga yɔrɔɔnini; banabagatɔw le bɛ flakɛbaga yɔrɔɔnini. ³² Ne ma na mɔgɔ terenninw wele; ne nana jurumuntɔw le wele, janko o ye nimisa o ta jurumunw na.»

*Landakow ni Kibaro Diman tɛ kelen ye
(Matiyu 9.14-17; Marika 2.18-22)*

³³ Mɔgɔ dɔw ko Yesu ma ko: «Wagati caman Yuhana ta karamɔgɔdenw ni Farisiw* ta karamɔgɔdenw bɛ sun don, ka Ala daari; nka ele ta karamɔgɔdenw bɛ domuni kɛ, ka min lon bæε.» ³⁴ Yesu ka o jaabi ko: «Yala aw bɛ se ka kɔrɔcɛ jɛnɔgɔnɔw jagboya ko o kana domuni kɛ, ka o ni kɔrɔcɛ to jɔgɔn fɛ kɔrɔya ra wa? ³⁵ Lon min na o bɛna kɔrɔcɛ ta ka bɔ o kɔrɔ, o lon le ra o bɛna sun don.»

³⁶ O kɔ, Yesu ka talɛn dɔ wɛrɛ fɔ o ye ko: «Mɔgɔ si tɛ fanikura kunkurun tige k'a kɛ ka fani kɔrɔ bari ni a ye. Ni i ka o kɛ, i ka fanikura cɛn le. I ka a kunkurun min bari fani kɔrɔ ra, o fla na fana tɛna kɛ kelen ye. ³⁷ Mɔgɔ si fana tɛ duvɛnkura kɛ forogokɔrɔw kɔnɔ. Ni o tɛ, duvɛnkura bɛna forogokɔrɔw faran, ka bɔn;

o tigi be bono forogow ra fana. ³⁸ O koson duvenkura ka kan ka ke forogokuraw le kono. ³⁹ Mogo si fana te duvenkoro min, ka soro ka nabo kura fe tuun, sabu a b'a fo ko koroman le ka di.»

6

*Nenekirilon ta ko
(Matiyu 12.1-8; Marika 2.23-28)*

¹ Nenekirilon do ra, Yesu ni a ta karamogodenw tun be temena foro dow ce ma. Yesu ta karamogodenw ka ke o foro siman dow karikari ye, ka o terege o tegew kono, ka o kisew nimi. ² Farisi* dow ko o ma ko: «Ko min man kan ka ke Nenekirilon na, mun koson aw be o kera?» ³ Yesu ka o jaabi, ko: «Wagati min kongo tun ka Dawuda ni a tagamagowonw mina, a ka min ke aw ma o ko karan wa? ⁴ A donna Alabatoso kono; sarakaburu minw tun blarin be yi, a ka o ta k'a nimi ka do di a tagamagowonw fana ma; k'a soro ka kapa ni sariya* ye, mogo si tun man kan ka o buruw nimi ni sarakalasebagaw* doron te.» ⁵ O ko, Yesu k'a fo o ye ko: «Min kera Adamaden ye*, Nenekirilon kuntigiya be o le boro.»

*Yesu ka ce boro faganin keneya
(Matiyu 12.9-14; Marika 3.1-6)*

⁶ Ayiwa, Nenekirilon* do were ra, Yesu donna karanso* do kono ka mogow karan. Ce do tun be yi, min kininboro faganin tun lo. ⁷ Farisiw* ni sariya karamogow* tun be Yesu korosira k'a fe, yala ni a bena son ka mogo keneya Nenekirilon

na, janko o ye sababu do soro ka a jaraki. ⁸ Nka Yesu tun ka o ta miiriya lon; a ko ce boro faganin ma ko: «Wuri ka na lo cemanɗe ra yan, jama bee na koro!» Ce wurira ka lo. ⁹ Yesu k'a fo o ye ko: «Ka kapa ni sariya* ye, konuman le ka kan ka ke Nenekirilon na wa, walama kojugu? Ka mogo kisi wa, walama ka mogo halaki?» ¹⁰ O tuma, Yesu ka a na lo o bee ra ka to ka o bee fle. O ko, a k'a fo o ce ye ko: «I boro foni!» A ka a boro foni minke, a boro keneyara. ¹¹ Farisiw ni sariya karamogow ka o ye minke, o dimina kosebe. O ka ke jagon soso ye, ko o ka kan ka mun le ke Yesu ra.

*Yesu ka ciraden tan ni fla panawoloma
(Matiyu 10.1-4; Marika 3.13-19)*

¹² Ayiwa, lon do, Yesu tagara yelen kuru do kan ka Ala daari. A ka su bee ke Aladaari ra. ¹³ Dugu nana gbe minke, a ka a ta karamogodenw wele, ka na mogo tan ni fla panawoloma o ra, ka olugu wele ko ciradenw*: ¹⁴ Folo tun ye Simon ye, min togo lara ko Piyeri, ani a balemace Andere, ani Yakuba, ani Yuhana, ani Filipe, ani Baritelemi, ¹⁵ ani Matiyu, ani Toma, ani Alife dence Yakuba, ani Simon min tun wele ko faso kanubagaba*, ¹⁶ ani Yakuba dence Zude, ani Zudasi Sikariyoti, min nana ke Yesu janfabaga ye.

*Yesu ka banabagato dow keneya
(Matiyu 4.23-25)*

¹⁷ Ayiwa, Yesu jigira ni a ta ciradenw* ye ka bo kongori kan, ka na lo kenegbeyoro do ra. A ta

* **6:15** 6.15 Faso kanubagaba: Kitabu dow b'a fo ko Zeloti.

karamogoden caman tun be yi, ani mogow caman were. O mogow dow tun bora Zeruzalemu, dow bora Zude mara yorow ra, dow bora kogojida kerfeduguw ra, Tiri ni Sidon. ¹⁸ O mogow tun nana Yesu fe ka na a ta karan lamem, ka keneya fana ka bo o ta banaw ra. Jinaw tun be minw toorora, olugu fana keneyara. ¹⁹ Jama bee tun b'a fe ka maga Yesu ra, sabu se bagaya do tun be bo a ra ka o bee keneya.

Hera ni bono
(Matiyu 5.1-12)

²⁰ Ayiwa, Yesu ka a na lo a ta karamogodenw na k'a fo o ye ko:

«Aw minw ye fagantanw ye, aw ta jana, sabu aw ninyoro bena ke Ala ta Masaya* ra.

²¹ Kongo be aw minw na sisan, aw ta jana, sabu aw bena domuni soro ka fa!

Aw minw be kasira sisan, aw ta jana, sabu aw bena jagari fo ka yereko.

²² «Ne Min kera Adamaden ye*, ni ne togo koson mogow be aw koninya ka ban aw ra, ka aw neni, ka aw togojugu fo, aw ta jana; ²³ ni o kera, lon min na, aw ye jagari, ka ninsondiya, ka panpan, sabu aw ta baraji bena bonya sankolo ra. O bemaw ka o kow jogon le ke Ala ta ciraw ra!

²⁴ Nka aw minw ye nafortigiw ye, bono bena aw soro,

sabu aw ka aw ta hera soro ka ban!

²⁵ Aw minw fanin lo sisan, bono bena aw soro, sabu kongo bena aw soro.

Aw minw be yerekora sisan, bono bena aw soro, sabu aw na bena kumu, aw bena kasi ka jaji bo.

26 Ni mɔgɔw bɛɛ bɛ aw tandora faninya kan, bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, sabu o bɛmaw ka cira faninyafɔbagaw tando o cogo le ra.»

*Yesu ko an ka kan ka an juguw kanu
(Matiyu 5.38-48; 7.12)*

27 Yesu ko: «Aw minw bɛ ne lamenna, ne b'a fɔ aw ye ko: Aw ye aw juguw kanu, aw ye kopuman kɛ aw kɔninyabagaw ye. 28 Mɔgɔ minw bɛ aw danga, aw ye dugawu kɛ olugu ye. Minw bɛ aw minako juguya, aw ye Ala daari olugu ye. 29 Ni mɔgɔ ka i fata i yɛ kelen na, i ye tɔ kelen fana lɔ a ye. Ni mɔgɔ ka i ta deregeba bɔsi i ra, i ta deregedennin fana to a boro. 30 Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka i daari, i ye a tigi sɔn. Ni mɔgɔ ka i borofɛn ta, i kana a fɔ ko a tigi ye a kɔsegi i ma.

31 «Aw b'a fɛ mɔgɔw ye ko min kɛ aw ye, aw yɛɛ ye o ɲɔgɔn le kɛ o ye.

32 «Ni aw bɛ aw kanubagaw dɔrɔn le kanu, aw bɛna mun tandori le sɔrɔ o ra tuun? Hali Alalɔnbariw bɛ o kɛ! O bɛ o kanubagaw le kanu.

33 Mɔgɔ minw bɛ kopuman kɛ aw ye, ni aw bɛ kopuman kɛ olugu dɔrɔn le ye fana, aw bɛna mun tandori le sɔrɔ o ra? Hali Alalɔnbariw fana bɛ o ɲɔgɔn le kɛ; [minw bɛ kopuman kɛ o ye, o fana bɛ kopuman kɛ olugu le ye.] 34 Aw ka a lɔn ko mɔgɔ minw bɛ se ka juru sara, ni aw bɛ juru don olugu dɔrɔn le ra, aw bɛna mun baraji le sɔrɔ Ala fɛ tuun? Hali Alalɔnbariw, minw bɛ se ka juru sara o ye, o bɛ juru don olugu le ra.

35 Nka aw ye aw juguw kanu, aw ye kopuman kɛ. Ni aw ka juru don, aw ye aw jigi bɔ a kan.

Ni o kera, aw bena barajiba soro. O fana bena a yira mogow ra ko aw ye Ala Korotaninba ta denw ye, sabu ale ka ni konumanlonbariw, ani mogojuguw ma. ³⁶ Aw ye ke hinabagaw ye i n'a fo aw Fa Ala ye hinabaga ye cogo min na.»

*Mogo man kan ka a mogojogon korfo
(Matiyu 7.1-5)*

³⁷ Yesu k'a fo tuun ko: «Aw kana mogo korfo, ni o kera, aw fana tena korfo; aw kana tow jaraki, ni o kera, aw fana tena jaraki. Aw ye yafa tow ma, Ala fana bena yafa aw ma. ³⁸ Aw ye tow son, Ala fana bena aw son; a bena aw son k'a caya; k'a don aw ta minan konon, k'a yuguyugu, k'a digi, ka do were fara a kan, fo k'a bon, ka o yelama aw ta jufaba konon; sabu aw be mogo tow mina cogo min na, aw fana bena mina o cogo le ra.»

³⁹ O ko, Yesu ka zana do la o ye tuun; a ko: «Yala fiyento do be se ka ke fiyento do were ta bereminabaga ye wa? O fla bee tena ben dinga konon wa? ⁴⁰ Karamogoden te se ka teme a karamogofa kan. Nka ni karamogoden min karanna kosebe, o be se ka ke i n'a fo a karamogofa. ⁴¹ Mun koson namapama fitini min be i balema naden na, i be o ye, k'a soro yiri belebele min be ele yere na ra, i te o yera. ⁴² Ele be se k'a fo i balema ma cogo di, ko: <Ne balema, a to ne ye namapama fitini nin bo i na ra,> k'a soro yiri belebele min be ele yere na ra, i na te o ra? Flankafu fle! I ta yiri belebele bo i yere na ra folo. Ni o kera, ni i yere na yelera, i be se ka namapama fitini bocogo lon i balema na ra.»

Yiri be lɔn a den fe
(*Matiyu 7.16-20; 12.33-35*)

⁴³ Ayiwa, Yesu k'a fɔ tuun ko: «Yirijuman te denjugu ke, yirijugu fana te denɔuman ke. ⁴⁴ Yiri bee be lɔn a den le fe. Toromɔ te se ka sɔrɔ yiri gbansan dɔ ra; rezenmɔ fana te sɔrɔ ŋanisun na. ⁴⁵ Mɔgɔ jusuɔuman be koɔuman le bɔ a jusu ra k'a ke, nka mɔgɔ jusujugu be kojugu le bɔ a jusu ra k'a ke. Mɔgɔ jusu fanin be min na, a da be o le fɔ.»

Bon fla ta ko
(*Matiyu 7.24-27*)

⁴⁶ Yesu ko: «Mun kosɔn aw be ne wele ko Matigi, Matigi, k'a sɔrɔ ne be min fɔ aw ye, aw te o kɛra? ⁴⁷ Mɔgɔ min be na ne fe ka na ne ta kumaw lamɛn, ka a sira tagama, an be se ka o tigi suma ni min ye, ne bɛna o fɔ aw ye. ⁴⁸ An be se ka a suma ni bonlɔbaga dɔ le ye: a ka dinga sogi ka a dunya, ka taga se fara ma, ka a ta bon ju sigi o fara kan. Bon lɔnin kɔ, lɔn dɔ, sanjiba dɔ nana, ji woyora ka ke bon kan, nka a ma se ka bon ben; sabu a lɔcogo jana kosɛbe.

⁴⁹ «Nka mɔgɔ min be ne ta kuma lamɛn, ni a te a sira tagama, o tigi be i n'a fɔ bonlɔbaga min ka a ta bon lɔ dugukolo gbansan kan, a ma a ju sigi fara kan. Sanji nana ben, ji woyora ka don a jukɔrɔ, o yɔrɔnin bee a benna; a bencogo juguyara kosɛbe.»

7

Yesu ka sorasikuntigi ta baaraden kenɛya
(*Matiyu 8.5-13*)

¹ Ayiwa, Yesu ka o kumaw bεε fɔ ka ban mɔgɔw ye tuma min na, a wurira ka taga Kaperinahumu.

² Sorasikuntigi dɔ tun bε o dugu ra, min ta baarden tun banara fɔ a tun bε jini ka sa; o baarden ko tun ka gbelen a ma kosebε.

³ O sorasikuntigi ka Yesu ko men minke, a ka Yahudiya cekoroba dɔw ci Yesu fe, ko o ye taga a daari ko a ye na a ta baarden keneya.

⁴ O cekorobaw tagara se Yesu fe minke, o ka a daari k'a gbɛleya kosebε, k'a fɔ a ye ko: «A ka kan i ye nin cε demε, ⁵ sabu an ta siya ko ka di a ye, ale le fana ka an ta karanso* lo an ye.»

⁶ Yesu tagara ni o ye. O surunyara sorasikuntigi ta bon na minke, sorasikuntigi ka a teri dɔw ci Yesu fe, k'a fɔ a ye ko: «Matigi, i kana i yere tɔrɔ, sabu a man kan ko ele ye na ne jɔgɔn ta so.

⁷ O le kosɔn ne k'a jate mina k'a ye ko ne yere tun man kan ka taga i nɔ fe. Nka ni i ka kuma kelenpe le fɔ, o sababu ra ne ta baarden bε keneya. ⁸ Sabu kuntigi dɔw bε ne kunna, nka ne fana bε sorasi dɔw kunna. Ni ne k'a fɔ min ma ko: <Taga!>, o bε taga; ni ne k'a fɔ min ma ko: <Nayan!>, o bε na. Ni ne k'a fɔ ne ta baarden ye ko: <Nin ke tan!>, a bε o ke.»

⁹ Yesu ka o kuma men minke, o sorasikuntigi ko diyara a ye kosebε. A ka a ja munu ka a nɔfemɔgɔw fle, k'a fɔ o ye ko: «Ne b'a fɔ aw ye ko hali Izirayelimɔgɔw ra, ne ma nin lanayaba jɔgɔn sɔrɔ mɔgɔ si fe.»

¹⁰ Ciradenw sekɔra ka taga so kɔnɔ, ka taga a sɔrɔ ko baarden keneyara.

Yesu ka muso dɔ dence su lakunu

¹¹ O lon dugusagbe, Yesu tun be tagara dugu do ra, min togo ye ko Nahini; a ta karamogodenw ni jama caman tun tugura a ko. ¹² O surunyara dugu donda ra minke, o ka mogow boto ye ni kanbelen do su ye, o be tagara a sutara. Muso ce sanin do dence kelenpe tun lo. Dugumogow camanba tun be ni o ye. ¹³ Matigi ka o muso ye minke, a hina donna a ra. A ko muso ma ko: «I kana kasi.» ¹⁴ A gbarara o ra, k'a boro maga sutanan na. Sutabagaw lora. A ko: «Kanbelennin, ne b'a fo i ye ko i ye wuri.» ¹⁵ Su wurira ka sigi ka ke kuma ye; Yesu k'a di a bamuso ma.

¹⁶ Mogow bee siranna. O ka Ala tando k'a fo ko: «Ala ta ciraba do nana an fe; Ala nana a ta mogow dema.» ¹⁷ O ka kuma minw fo Yesu ko ra, o kuma sera fo Zude mara ni a lamini bee ra.

*Yuhana ka a ta karamogodenw ci Yesu fe
(Matiyu 11.2-19)*

¹⁸ Yuhana ta karamogodenw tagara o kow bee lakari a ye. ¹⁹ Yuhana ka a ta karamogoden fla wele ka o ci Matigi Yesu fe, ko o ye taga a jininka ko: «Kisibaga* min tun ka kan ka na, ele lo wa, walama an ka kan ka do were le makono?» ²⁰ O karamogoden fla tagara se Yesu koru tuma min na, o ka a jininka ko: «Matigi, Yuhana Batizerikebaga ka an ci i fe, ko an ye na i jininka ko Kisibaga min tun ka kan ka na ko ele lo wa, walama ko an ka kan ka do were le makono?» ²¹ O wagati yere ra, Yesu ka mogo caman keneya ka bo o ta banaw ni o ta torow ra, ka jinaw gben ka bo dow ra; a ka fiyento caman na yele. ²² O ko, Yesu ka Yuhana ta ciradenw jaabi ko: «Aw

ka ko minw ye, ani aw ka kuma minw men, aw ye taga o lakari Yuhana ye, ko: fiyentow be yeri kera, nabaraw be tagamana, kunatow keneyara, torogberenw be menni kera, mogɔ saninw be kununa ka bo saya ra, Kibaro Diman* be fora fagantanw ye fana. ²³ Ni mogɔ min ma sigiya ne ta ko ra, o tigi ta pana!»

Yesu ni Yuhana Batizerikebaga ta ko

²⁴ Yuhana Batizerikebaga ta ciradenw sekora ka taga minke, Yesu kumana jama fe Yuhana ko ra. A ko o ma ko: «Aw tun tagara kongo kono minke o, aw tagara bin gbansan le ye fojo b'a lamagara wa? ²⁵ O te de! O tuma aw tagara mun le ye? Aw ka mogɔ do le ye min ka fanjuman songɔgbelen do don wa? Aw yere k'a lon ko minw be fanjuman songɔgbelenw don, ka domuni dimanw ke, ani ka o yere diyanyakow bee ke, olugu be soro masasow le kono. ²⁶ Ayiwa, aw tagara mun le ye sa? Cira do lo wa? Onhon, ne b'a fo aw ye ko cira lo; a ka bon ka teme hali cira kan. ²⁷ Sabu min sebera Kitabu kono, ko: <A fe, ne be ne ta ciraden ci ka taga i ja fe ka i ta sira laben i ye,>

o ciraden ye Yuhana le ye. ²⁸ Ne b'a fo aw ye ko muso si ma den woro folo min ka bon ni Yuhana ye. O bee n'a ta, Ala ta Masaya* ra, mogow bee ra fitini ka bon ni Yuhana ye.

²⁹ «Mogɔ minw bee tun be Yuhana lamenna, hali ninsaraminabagaw, olugu bee tun batizera Yuhana fe, k'a yira ko o sonna a ma, ko Ala teren-nin lo. ³⁰ Nka Farisiw* ni sariya karamogobaw

ma sɔn Ala ta kolatigeninw ma o ye; o ma sɔn Yuhana ta batizeri* ma.»

³¹ Yesu k'a fɔ tuun ko: «Ne bɛ se ka bi mɔgɔw suma ni jɔntigiw le ye? O bɛ i ko jɔntigiw? ³² Bi mɔgɔw kera i ko denmisennin minw siginin bɛ toron na kɛnɛgbɛ ra; o bɛ pɛrɛn, k'a fɔ jɔgɔn ye ko:

«A flɛ, anw ka filen fiyɛ aw ye,

aw ma dɔn kɛ!

Anw ka sangadɔnkiriw la aw ye,

aw ma kasi!»

³³ Sabu Yuhana Batizerikɛbaga nana, a tun tɛ domuni janaman kɛ, a tun tɛ duvɛn min; aw ko, ko jina le b'a ra. ³⁴ Ayiwa, Min kera Adamaden ye*, ale nana, a bɛ domuni kɛ, ka min; aw ko: «E, cɛ nin nogo ka bon kojugu! Dɔrɔminbaga lo, ninsaraminabagaw ni mɔgɔ kewalejuguw tericɛ lo.» ³⁵ Nka hakiritigiya min bɔra Ala ra, o bɛ lɔn mɔgɔw ra o ta kewalew le fɛ.»

Muso dɔ ka Yesu sen mun ni turu kasadiman ye

(Matiyu 26.1-13; Yuhana 12.1-8)

³⁶ Farisicɛ dɔ tun ka Yesu daari ko a ye taga domuni kɛ ale ta so. Yesu tagara Farisicɛ ta so; o sigira domuni na. ³⁷ Ayiwa, muso kewalejugu dɔ tun bɛ o dugu kɔnɔ, ale k'a mɛn minkɛ ko Yesu bɛ domuni na Farisicɛ ta bon kɔnɔ, a nana ni turu kasadiman dɔ ye daganin cɛpumanba dɔ kɔnɔ. ³⁸ A temɛna Yesu kɔ fɛ ka na lɔ a sen kɔrɔ ka kɛ kasi ye, fɔ k'a njaji kɛ ka Yesu senw jigi; o kɔ, a ka Yesu senw jɔsi ni a yɛrɛ kunsigi ye, ka o mɔmɔ, ka turu kasadiman dɔ kɛ ka a senw mun.

³⁹ Farisicɛ min tun ka Yesu wele ka na a ta so, ale ka o ye minke, a k'a fo a yere konɔ ko: «Ni a tun kera ko can ra nin ce tun ye Ala ta cira ye, muso min be magara a sen na tan, a tun bɛna a lon mɔgo suguya min lo; a tun bɛna a lon ko muso kewalejugu lo.» ⁴⁰ Yesu ko Farisicɛ ma ko: «Simɔn, kuma be ne fe k'a fo i ye.» Simɔn ko: «Ne karamɔgo, a fo.» ⁴¹ Yesu ko: «Ce do ta juru tun be mɔgo fla ra. Kelen ta ye wari deniye* keme looru, to kelen ta ye wari deniye bilooru. ⁴² O fla si tun te sera ka o ta juru sara minke, ce ka o fla bee ta juru to o ye. Ayiwa, sisan o mɔgo fla ra o, ce ko bɛna diya jon ye ka teme jon kan?» ⁴³ Simɔn ko: «Ne be miiri ko min ta juru tun ka ca, ce ko bɛna diya o le ye.» Yesu ko: «I ka can fo.»

⁴⁴ O ko, Yesu k'a pasin muso ma, k'a fo Simɔn ye ko: «Simɔn, i ka muso nin ye ke? Ayiwa, ne nana i fe, i ma ji di ka ne sen ko; nka ale ka ne sen jigi ni a naji ye, k'a josi ni a yere kunsigi ye. ⁴⁵ Ele ma ne fo ni kanuya ye, nka ale koni, kabini ne donna yan, ale ka ne mina ni kanuya ye. ⁴⁶ Ele ma turu mun ne kun na, nka ale koni, ale ka turu kasadiman mun ne senw na. ⁴⁷ O ra, ne b'a fo i ye, a ta jurumun ni a caya bee, a bee yafara a ma, sabu a ta kanuya ka bon. Ni jurumun caman ma yafa mɔgo min ma, o tigi ta kanuya fana be dogoya le.»

⁴⁸ O ko, Yesu ko muso ma ko: «I ta jurumunw yafara i ma.» ⁴⁹ Mɔgo minw tun be domuni kera ni a ye, olugu ka ke a fo ye jagon ye ko: «E! O

* **7:41** 7.41 Yesu ta wagati ra deniye keme saba, o tun be senekɛbaga sanji kelen baara sara bo.

tuma, ale ye mɔgɔ suguya juman le ye, fɔ ka na kɛ mɔgɔw ta jurumunw yafa ye o ma!» ⁵⁰ Nka Yesu ma o ta kuma jate. A ko muso ma ko: «I ta lanaya ka i kisi; taga hera ra!»

8

Muso minw tun bɛ Yesu ni a ta karamɔgɔdenw demena

¹ O kow kɔ, Yesu tagara dugubaw, ani dugu-misenw na, ka taga mɔgɔw waaju, ka Ala ta Masaya* Kibaro Diman* fɔ o ye. A ta karamɔgɔden tan ni fla tun bɛ ni a ye. ² A tun ka muso minw kenɛya, ka dɔw ta jinaw gben ka bɔ o ra, olugu dɔw fana tun bɛ ni a ye: Mariyamu, min bɛ wele ko Magidalakamuso, Yesu tun ka jina wolonfla gben ka bɔ min na, ³ ani Yahani, min tun ye masacɛ Herodi* ta bon kɔrɔsibaga Suza ta muso ye, ani Suzana, ani muso caman wɛɛ. O musow bɛɛ tun bɛ to ka o borofɛn dɔw di Yesu ni a ta karamɔgɔdenw ma ka o demɛ.

Simankisɛw ta talen (Matiyu 13.1-9; Marika 4.1-9)

⁴ Ayiwa, jamaba dɔ tun nana lajɛn Yesu kɔrɔ; o tun bɔra dugu caman na. A ka talen dɔ fɔ o ye; a ko: ⁵ «Sɛnɛkɛbaga dɔ le bɔra ka taga simankisɛ seri. A seririkɛtɔ, simankisɛ dɔw benbenna sirada ra. Tɛmɛbagaw ka o dɔndɔn, kɔnɔw ka o kunukunu. ⁶ Simankisɛ dɔw benbenna faraw cɛ ra. O simanw wurira, nka a ma mɛɛn, o bɛɛ jara, sabu sumaya tun tɛ yi. ⁷ Simankisɛ dɔw benbenna ɲaniw cɛ ra; ɲaniw wurira ni o ye ka o datugu. ⁸ Ayiwa, simankisɛ dɔw benbenna

dugukolonuman na. Olugu wurira ka ja, ka den keme keme ke.» O ko, Yesu kumana ni fanga ye, ko: «Ni mogo min b'a fe ka nin kow faamu, o ye jija ka nin kumaw lamɛn!»

*Yesu ka talenw lakun fo
(Matiyu 13.10-17; Marika 4.10-12)*

⁹ Yesu ta karamogodenw ka a pininka o talen korɔ ra. ¹⁰ A ka o jaabi ko: «Ala ta Masaya* gundow lonniya dira aw le ma. Nka tow koni, a be fo olugu ye ni talenw le ye. O le kosɔn <o b'a fle, nka o t'a ye; o b'a men, nka o t'a faamu.> »

*Yesu ka simankisew ta talen korɔ fo
(Matiyu 13.18-23; Marika 4.13-20)*

¹¹ «Ayiwa, talen korɔ ye nin ye: simankise, o ye Ala ta Kuma le ye. ¹² Simankise minw benbenna sirada ra, o korɔ ye mogo minw be Ala ta Kuma lamɛn, nka Setana be na o nege ka o kuma bo o jusukun na, janko o kana la Ala ta Kuma ra ka kisi. ¹³ Simankise minw benbenna fara kan, o korɔ ye mogo minw be Ala ta Kuma lamɛn, ka sɔn o ma ni ninsɔndiya ye; nka o kuma te lilin don ka taga yɔrojan o konɔ. O be to lanaya ra wagati dɔɔnin, nka ni Setana ka o korobo k'a fle dɔɔn, o be lanaya dabla. ¹⁴ Simankise minw benbenna naniw ce ra, o korɔ ye mogo minw ka Ala ta Kuma lamɛn, nka sani wagati do ye se, hamikow, ani naforokow, ani dunuɔa nanagbekow be don o jusu ra ka o ta lanaya degu fo ka a cen. A be ke i n'a fo siman min

jara ka a den kɔgɔbari to. ¹⁵ Ayiwa, simankise minw benbenna dugukolonuman na, o kɔrɔ ye mɔgɔ minw be Ala ta Kuma men ka sɔn a ma ni jusukunuman ye, ani jusukun gbenin, ka to a kan ni kan kelen ye, ka jija fɔ ka den.»

Fitinayeelen ta ko
(*Marika 4.21-25*)

¹⁶ Yesu k'a fɔ tuun ko: «Mɔgɔ si te fitina mana ka fiye biri a kunna, walama k'a bla lanan jukɔrɔ. I be a bla fitinablɔyɔrɔ le ra, janko minw be don bon kɔnɔ, olugu ye a yeelen ye. ¹⁷ Ayiwa, fen dogonin si te yi, ni min tena yira; gundo si te yi ni min tena bɔ kene kan. ¹⁸ O le kosɔn, aw ye aw ta lamencogo kɔrɔsi kosebe; sabu dɔ be min fe ka ban, dɔ wɛre bɛna di o tigi le ma; nka dɔ te min fe, hali a b'a miiri ko fitini min b'a fe, o bɛna bɔsi a ra.»

Yesu be mɔgɔ minw jate a somɔgɔw ye
(*Matiyu 12.46-50; Marika 3.31-35*)

¹⁹ Yesu bamuso ni Yesu balemaw nana a fe. Nka jama caya kosɔn, o ma se ka gbara a kɔrɔ. ²⁰ Mɔgɔw ka o ko fɔ Yesu ye, ko: «I bamuso ni i balemaw be kene ma; o b'a fe ka kuma n'i ye.» ²¹ Yesu ka o mɔgɔw jaabi ko: «Minw be Ala ta Kuma lamɛn ka a ke, olugu le ye ne bamuso ni ne balemaw ye.»

Yesu ka fɔnɔba lalɔ baji kan
(*Matiyu 8.23-27; Marika 4.35-41*)

²² Lon dɔ, Yesu ko a ta karamɔgɔdenw ma ko: «An ye taga ba ja dɔ kan!» O donna kurun dɔ kɔnɔ ka taga. ²³ Ka o tagato to, Yesu

sunogɔra. Doonin kera, fɔɔɔba do barara ka wuri ji kan. Fɔɔɔ tun be ji serira ka don kurun kɔnɔ, fɔ kurun tun be jini ka jigi ni o ye ji jukɔɔ. ²⁴ Karamogoden dow gbarara Yesu ra ka a lakunu; o ko: «Matigi, Matigi, an sato fle ji ra!» Yesu wurira ka songo fɔɔɔ ni ji ra; fɔɔɔ ni ji malara, yoro sumana. ²⁵ O ko, Yesu k'a fo o ye ko: «O tuma aw ta lanaya be min le?» Karamogodenw siranna, ka kabakoya fo o ka ke a fo ye nɔgon ye ko: «E! Nin ce ye mogo suguya juman le ye? A be kuma hali fɔɔɔ ni ji fe, o be a kan mina.»

Yesu ka jinaw gben ka bo ce do ra Gerasa mara ra

(Matiyu 8.28-34; Marika 5.1-20)

²⁶ Yesu ni a ta karamogodenw tagara se ba ko, Gerasakaw ta mara ra; o yoro nasinna Galile mara ma. ²⁷ Yesu jigitɔ ka bo kurun kɔnɔ, o dugu ce do nana Yesu kunben. Jina caman tun be o ce ra; a fari lakolon le tun be yaala kabini wagatijan. A tun te son ka to so kɔnɔ; a tun be to kaburulo le ra. ²⁸ A ka Yesu ye minke, a ka kule ci ka na ben dugu ma Yesu sen koro ka peren ko: «Mun le be ne ni i ce, Yesu, Den* min bora Ala Korotaninba ra? Ne be i daari, sabari i kana ne tɔɔɔ.» ²⁹ A tun be o fɔra sabu Yesu tun k'a fo jina ye ko a ye bo ce ra. Jina tun be to k'a ben tuma caman. Mogow tun be a boro fla siri ni negejoroko ye, ka a sen don nege ra janko a ye to yoro kelen na, nka a tun be o negew bee tigetige; jinaw fana tun be taga ni a ye kongo kɔnɔ.

³⁰ Yesu ka a jininka ko: «I togo ye di?» A ko: «Ne togo ye ko <Jamaba> »; sabu jina caman le

tun b'a ra. ³¹ Jinaw ka Yesu daari ko a ye sabari, a kana olugu bla ka taga tɔɔrɔyɔrɔ ra.

³² O y'a sɔrɔ, lɛkuruba dɔ tun bɛ domuni kɛra o yɔrɔ ra kuru kɛrɛ fɛ. Jinaw ka Yesu daari ko a ye sabari k'a to olugu ye taga don lɛw ra; Yesu ko o ye bɔ ka taga. ³³ Jinaw bɔra cɛ ra ka taga don lɛw ra. Lɛkuru bɛɛ girinna ka jigi kuru jigijigi fɛ ka taga ben baji ra. O bɛɛ fagara ji ra.

³⁴ Lɛgbenbagaw ka o ye minke, olugu borira ka taga o fɔ dugu kɔnɔ, ani togodaw ra. ³⁵ Mɔgɔw bɔra ko o bɛ taga a flɛ. O sera Yesu kɔrɔ tuma min na, jinaw bɔra cɛ min na, o ka o siginin ye Yesu kɔrɔ, derege bɛ a kan na, a jamalɔra. Siranya ka mɔgɔw mina.

³⁶ Ayiwa, o ko tun kɛra minw ja na, olugu ka a lakari mɔgɔ tɔw ye. ³⁷ Gerasa mara mɔgɔw bɛɛ k'a fɔ Yesu ye ko a ye taga ka bɔ olugu ta yɔrɔ ra, sabu a ko tun ka siranyaba bla o bɛɛ ra. Yesu ni a ta karamɔgɔdenw donna kurun kɔnɔ ka seko ka taga.

³⁸ Yesu sekɔtɔ, cɛ jinatɔkɔrɔ tun ka a daari kɔsɛbɛ ko a y'a to ale ye taga ni a ye. Nka Yesu ka a labla, k'a fɔ a ye ko: ³⁹ «Seko ka taga i ta somɔgɔw fɛ; Ala ka koba min kɛ i ye, taga o lakari o ye.» Cɛ tagara; Yesu ka ko min kɛ a ye, a ka o lakari dugu yɔrɔ bɛɛ ra.

Zayirusi denmuso kunuko ni muso dɔ kenɛyako

(Matiyu 9.18-26; Marika 5.21-43)

⁴⁰ Yesu sekɔra ka na minke, jamaba nana a kunben, sabu o bɛɛ tun bɛ a makɔnɔna. ⁴¹ Cɛ dɔ tun bɛ yi, a togo ye ko Zayirusi, ale le tun ye o

yɔrɔ karanso* kuntigi ye. A nana Yesu fe ka na a kinbiri gban Yesu kɔrɔ ka a daari ko a ye sabari ka taga ale ta so. ⁴² Sabu denmusionin kelenpe le tun b'a fe, min si tun be san tan ni fla bɔ; o tun banara fɔ a be jini ka sa. Ayiwa, Yesu tagatɔ o ce ta so, jama tun ka a lamini fan bee ra fɔ ka a gbende o ce ra.

⁴³ O y'a sɔrɔ muso dɔ tun be yi, joribɔnbana tun be o ra kabini san tan ni fla. A borofenw bee tun banna flakebagaw fe, nka o si ma se ka a keneya. ⁴⁴ A gbarara Yesu ra a kɔ fe, ka na maga a ta derege dagbolo ra. O yɔrɔnin bee a ta joribɔn lɔra. ⁴⁵ Yesu ka jininkari ke ko: «Jɔntigi le magara ne ra?» I n'a fɔ mɔgɔ si ma sɔn ka lɔ a ra, Piyeri ko: «An karamɔgɔ, i m'a ye jama ka i lamini cogo min na fɔ ka i gbende wa?» ⁴⁶ Yesu ko: «Can lo, nka mɔgɔ dɔ kɔni magara ne ra, sabu ne k'a ye ko se bagaya dɔ bɔra ne ra.»

⁴⁷ Ayiwa, muso k'a ye ko ale ka min ke ko o lonna minke, a yereyeretɔ nana a kinbiri gban Yesu kɔrɔ. Kun min na a magara Yesu ta derege ra, ani a keneyara yɔrɔnin kelen na cogo min na fana, a ka o bee fɔ Yesu ye mɔgɔ bee na na. ⁴⁸ Yesu ko a ma ko: «Ne denmuso, i ta lanaya ka i kisi; taga hera ra!»

⁴⁹ Ka Yesu to kuma ra, ce dɔ bɔra karanso* kuntigi ta so ka na a fɔ ko: «I denmuso sara, i kana karamɔgɔ sege tuun!» ⁵⁰ Yesu ka o kuma men minke, a k'a fɔ karanso kuntigi ye ko: «I kana siran! La ne ra dɔrɔn, i denmuso bena wuri!»

⁵¹ O tagara se Zayirusi ta so minke, Yesu ma sɔn mɔgɔ si ye don ni a ye bon kɔnɔ, fɔ Piyeri

ni Yuhana ni Yakuba ni den face ni a bamuso. ⁵² Mɔgɔw bɛɛ tun bɛ kasira den su kunna, ani ka kule. Yesu ko: «Aw kana kasi; a ma sa, a bɛ sunɔgɔra le.» ⁵³ Mɔgɔw ka kɛ a lɔgɔbɔ ye, sabu o bɛɛ tun k'a lɔn ko den sara yɛrɛ le. ⁵⁴ Yesu ka den mina a boro ma, k'a fɔ ni fanga ye ko: «Ne den, i wuri!» ⁵⁵ Den nin kɔsegira a ma; o yɔrɔnin bɛɛ, a wurira. Yesu ko o ye domuni di a ma. ⁵⁶ O ko ka den face ni a bamuso kɔnɔnɔban. Yesu k'a fɔ o ye ko o kana o ko lakari mɔgɔ si ye.

9

*Yesu ka karamɔgɔdenw ci ka taga waajuri kɛ
(Matiyu 10.5-15; Marika 6.7-13)*

¹ O kɔ, Yesu ka a ta karamɔgɔden tan ni fla lajen. A ka fanga ni sebagaya di o ma janko o ye se ka jinaw bɛɛ gben, ani ka banabagatɔw kenɛya. ² A ka o ci ka taga Ala ta masaya ko waajuri kɛ, ani ka banabagatɔw kenɛya. ³ A k'a fɔ o ye ko: «Aw kana foyi ta ka taga tagama ra: aw kana bere ta, walama bɔrɔ, walama domunifen, walama wari; aw kana derege fla ta. ⁴ Ni aw jigira lu min kɔnɔ, aw ye to o lu kɔnɔ, fɔ ka taga aw bɔ o yɔrɔ ra. ⁵ Nka ni yɔrɔ min mɔgɔw ma sɔn ka aw lajigi, aw bɔtɔ o yɔrɔ ra, aw ye aw sennabuguri gbongbon; o bɛna kɛ aw seere ye o mɔgɔw kama.»

⁶ Ayiwa, ciradenw bɔra ka taga duguw ra, ka Kibaro Diman waajuri kɛ, ka banabagatɔw kenɛya fana o yɔrɔw bɛɛ ra.

*Herodi hakiri jagamina Yesu ta ko ra
(Matiyu 14.1-12; Marika 6.14-29)*

⁷ Ayiwa, ko minw bæ tun be kera, jamanatigi Herodi* nana o men; a hakiri jagamina, sabu mɔgɔ dɔw tun b'a fɔra ko Yuhana Batizerikebaga le kununa ka bɔ saya ra. ⁸ Dɔw ko, ko cira Iliya* le nana tuun; dɔw fana ko, ko fɔɔfɔɔ ciraw kelen le kununa. ⁹ Herodi ko: «Yuhana koni, ne ka ale kun tige. Nin kow bæ be fɔra min ta ko ra sisan, o tuma ale ye jɔn le ye?» O ra, Herodi yere tun b'a fe ka Yesu ye.

Yesu ka domuni di jama ma

(Matiyu 14.13-21; Marika 6.30-44; Yuhana 6.1-14)

¹⁰ Ayiwa, Yesu ta ciradenw* sekora ka na tuma min na, o ka fen o fen ke, o ka o bæ lakari a ye. O tuma Yesu wurira ka taga ni o ye o danna dugu dɔ kere fe, min tɔgɔ ye ko Betisayida.

¹¹ Mɔgɔw nana a lon ten minke, o tugura o ko. Yesu ka o mina ka ja; a ka Ala ta Masaya* ko fɔ o ye. Minw fana tun man kene, a ka olugu keneya.

¹² Ayiwa, tere tun be jini ka ban. A ta karamɔgɔden tan ni fla gbarara a ra k'a fɔ a ye ko: «Mɔgɔw labla janko o ye taga kerfeduguw ra, ani togodaw ra, ka taga siyɔɔ jini, ani domuni; sabu an be kongo le kɔnɔ yan.» ¹³ Nka Yesu ka o jaabi, ko: «Aw yere ye domuni di o ma!» O k'a fɔ a ye ko: «Burukun looru ni jegeden fla dɔron le be an fe. Yala i b'a fe an ye taga domuni san ka na a di nin jama bæ ma wa?» ¹⁴ Ce waga looru jɔgɔnna le tun be o jama ra. Yesu ko a ta karamɔgɔdenw ma ko: «Aw ye mɔgɔw lasigi mɔgɔ bilooru looru.»

* **9:8** 9.8 Iliya: Dɔw b'a fɔ a ma ko Eli.

15 Karamogodenw k'a ke ten; o ka jama bee lasigi.
 16 O ko, Yesu ka o burukun looru ni jageden fla ta, ka a na korota san fe, ka baraka la Ala ye; o ko, a ka o tigetige ka o di a ta karamogodenw ma ko o ye a tarantaran jama ra. 17 Mogo bee ka domuni ke fo ka fa. O ko, burukunkurun ni jage to minw tora, o ka segi tan ni fla fa ni o ye.

*Piyeri ko Yesu ye Kisibaga ye
 (Matiyu 16.13-28; Marika 8.27-9.1)*

18 Lon do, Yesu tun be Ala daarira yoro do ra a danna; a ta karamogodenw tun be ni a ye. A ka o nininka ko: «Mogow be ne jatera jontigi le ye de?» 19 O k'a jaabi ko: «Dow ko, ko i ye Yuhana Batizerikebaga le ye, dow ko, ko i ye cira Iliya le ye, dow fana ko, ko folofolo ciraw do le kununa.»

20 Yesu ko o ma ko: «Aw do? Aw ta miiriya ra ne ye jontigi le ye?» Piyeri k'a jaabi ko: «Ele le ye Kisibaga* ye, Ala ka min panawoloma.»

*Yesu ta saya ni a kunuko
 (Matiyu 16.20-23; Marika 8.31-33)*

21 Yesu k'a fo o ye k'a gbeleya ko o kana o ko fo mogo si ye. 22 Yesu k'a fo o ye fana ko Min kera Adamaden ye*, ko jagboya lo ko o ye tooro kosebe; cekorobaw, ani sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow* bena ban a ra, ka a mina ka a faga. Nka a tere sabanan, a bena kunu.

*Mogo be tugu Yesu ko cogo min na
 (Matiyu 16.24-28; Marika 8.34-9.1)*

23 O ko, Yesu k'a fo o bee ye ko: «Ni mogo min b'a fe ka tugu ne no fe, o tigi ka kan ka ban a

yeɛ ra, k'a ta gbengbenyiri ta[†] lon o lon ka tugu ne ko. ²⁴ Sabu ni mɔgo o mɔgo b'a fe k'a nin kisi, o tigi bɛna bɔno a nin na; nka ni mɔgo o mɔgo ka bɔno a nin na ne koson, o tigi bɛna a nin kisi. ²⁵ Ni mɔgo ka dunuɓa bɛɛ sɔro ka taga bɔno a nin na, walama ka a yeɛ halaki, o tuma dunuɓasɔro ka mun le ja o tigi ye? ²⁶ O le koson ni mɔgo o mɔgo ka maroya ka ne ni ne ta kuma ko fo, Min kɛra Adamaden ye*, ni o nana don a ta nɔro ra, ani a Fa Ala ni meleke saninmanw ta nɔro, ale fana bɛna maroya k'a fo ko o tigi ye ale ta ye. ²⁷ Can ra, ne b'a fo aw ye ko minw be yan bi, o doɓw tena sa fiyewu, fo o ye Ala ta Masaya* nato ye.»

*Yesu nɔro yirara karamogodenw na
(Matiyu 17.1-8; Marika 9.2-8)*

²⁸ Ayiwa, tere seegi jɔgon temenin ko, Yesu tagara ni Piyeri ni Yuhana ni Yakuba ye kuru do kan ka taga Ala daari. ²⁹ Ka Yesu to Aladaari ra, a jada cogoya yelemana, a ta faniw yelemana ka gbɛ pepe. ³⁰ Ce fla nana ke kuma ye ni Yesu ye; o tun ye cira Musa ni cira Iliya ye. ³¹ Olugu mɔgo fla nɔroman tun nana; Yesu tun ka kan ka taga Zeruzalemu ka taga Ala sago ke, ka sa cogo min na, o tun be kumana ni Yesu ye o kow le ra. ³² O y'a soro Piyeri ni a tɔjogonw tun sunogora. O nana kunu minke, o ka Yesu ni o ce fla nɔroman ye. ³³ O ce fla nana ke taga ye tuma min na ka bo Yesu koro, Piyeri ko Yesu ma ko: «An karamogɔ, an nana yan minke, o

[†] **9:23** 9.23 Ka gbengbenyiri ta, o koro ye ka son tɔro bɛɛ ma, ka son hali saya yeɛ ma.

nana de! A to an ye fanibon saba lo: ele ta kelen, cira Musa ta kelen, ani cira Iliya ta kelen.» Piyeri koni tun ka o kuma fo a yere kun fe le. ³⁴ Ka Piyeri to o kuma ra, sankaba do nana o bee datugu. Piyeri ni a tojogonw k'a ye ko sankaba ka olugu datugu minke, o siranna. ³⁵ Kumakan do bora sankaba ra, ko: «Nin le ye ne Dence nanawolomanin ye; aw y'a lamen!» ³⁶ O kuma fonin ko, karamogodenw ma mogoo si ye ni Yesu kelen te. O bee jera o ko kan; o wagati ra, o tun ka ko minw ye, o ma son ka o lakari mogoo si ye.

*Yesu ka den jinato do keneya
(Matiyu 17.14-18; Marika 9.14-27)*

³⁷ O lon dugusagbe, Yesu ni a ta karamogodenw jigira ka bo kuru kan minke, jamaba nana o kunben. ³⁸ O jama ce ra, ce do kumana ni fanga ye ko: «An karamogo, ne be i daari, sabari ka ne dence fe! A kelenpe le be ne fe!» ³⁹ Jina do le b'a ra, ni o jina ka a mina wagati min na, a be kule ci, jina be a yuguyugu ni fanga ye, a da be kanga bo, a b'a tooro kosebe ka soro ka a bla. ⁴⁰ Ne ka i ta karamogodenw daari ko o ye o jina gben, nka o ma se.» ⁴¹ Yesu ko: «Aw mogoojugu lanabariw, ne bena to ni aw ye fo tuma juman, janko aw ye la ne ra? Ne bena aw ta kow sonmina fo ka taga se wagati juman le?» A ko ce ma ko: «Na ni i dence ye yan.» ⁴² Den surunyara Yesu ra minke, jina k'a yuguyugu ni fanga ye ka a firi dugu ma. O tuma Yesu songora jina ra, ko a ye bo den na; a ka den keneya k'a di a face ma. ⁴³ Mogoo minw tun be o yoro ra, o bee kabakoyara kosebe Ala ta sebagaya koson.

*Yesu k'a ta saya ko fɔ tuun
(Matiyu 17.22-23; Marika 9.30-32)*

O mɔgɔw tun ninsɔndiyara, fɔ ka o kɔnɔnɔban Yesu ta kokeninw kosɔn. Yesu ka o ye minke, a k'a fɔ a ta karamɔgɔdenw ye ko: ⁴⁴ «Aw ye aw toro malɔ ka nin kuma lamɛn ka ja: Min kɛra Adamaden ye*, o bɛna o mina, ka a don mɔgɔw boro.» ⁴⁵ Nka karamɔgɔdenw tun ma o kuma kɔrɔ lɔn. O kuma kɔrɔ tun dogora o ma, janko o kana a faamu. O fana tun bɛ siranna ka Yesu jininka kuma kɔrɔ ra.

*Mɔgɔ min ye jamɔgɔ ye Ala fɛ
(Matiyu 18.1-5; Marika 9.33-37)*

⁴⁶ Ayiwa, sɔsɔri dɔ nana wuri karamɔgɔdenw cɛ ra, ko jɔntigi le ye olugu ra jamɔgɔ ye. ⁴⁷ Yesu ka o ta miiriya lɔn minke, a ka denfitini dɔ ta ka a lɔ a yɛrɛ kɔrɔ. ⁴⁸ A ko karamɔgɔdenw ma ko: «Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka nin denfitini mina ka ja ne tɔgɔ kosɔn, o tigi ka ne yɛrɛ le mina ka ja. Ni mɔgɔ o mɔgɔ fana ka ne mina ka ja, min ka ne ci, o tigi ka o le mina ka ja. Ni mɔgɔ min ka a yɛrɛ kɛ aw bɛɛ ra fitini ye, o tigi le ye jamɔgɔ ye.»

*An juguw ani an jinw ye
(Marika 9.38-40)*

⁴⁹ Yuhana k'a fɔ Yesu ye ko: «An karamɔgɔ, an ka cɛ dɔ ye, a bɛ jinaw gbɛnna ka bɔ mɔgɔw ra i tɔgɔ baraka ra; an ka a bari o ra, sabu a tɛ ni an ye.» ⁵⁰ Yesu ko a ma ko: «Aw kana a bari o ra! Sabu ni mɔgɔ min tɛ aw jugu ye, o tigi ye aw jin le ye.»

Samari dugumogow ma son Yesu ma

⁵¹ Ayiwa, Yesu bowagati dunuƙa ra ka taga Ala fe, o wagati surunyara minke, a k'a latige ko ni a ka ke cogo o cogo, ale ka kan ka taga Zeruzalemu. ⁵² Nka sani a ye sira ta, a ka ciraden dow ci ka taga a na fe. O ciradenw tagara se Samari dugu do ra. O ka o dugumogow daari ko o ye jatigiya di olugu ma Yesu ye. ⁵³ Nka o dugumogow ma son Yesu ye jigi olugu fe sabu a be tagara Zeruzalemu le. ⁵⁴ Yakuba ni Yuhana ka o men minke, olugu dimina. O ko Yesu ma ko: «Matigi, i te a to an ye tasuma lajigi ka bo san fe ka o bee halaki wa?» ⁵⁵ Yesu ka a na munu ka songo Yakuba ni Yuhana ra. A ko o ma ko: «Jusu suguya min be aw ra, aw ma o lon de! ⁵⁶ Min kera Adamaden ye*, ale ma na mogow halakiyoro ra, a nana ka na o kisi le!» O temena o dugu kan ka taga dugu do were ra.

Karamogodenyani a tawo (Matiyu 8.19-22)

⁵⁷ O tagato sira kan, mogo do ko Yesu ma ko: «Matigi, ne b'a fe ka tugu i ko, ni i be taga yoro o yoro.» ⁵⁸ Yesu k'a jaabi ko: «I k'a lon ko dinga be kongowuruw fe, naga fana be kononinw fe, nka Min kera Adamaden ye*, yoro si te o fe a be se k'a yere laganfiya yoro min na de!»

⁵⁹ Yesu k'a fo mogo were ye ko: «Tugu ne ko!» Ale ko Yesu ma ko: «Matigi, a to ne ye taga ne face su don folo!» ⁶⁰ Yesu ko a ma ko: «A to suw yere ye o ta suw don. Ele ye taga Ala ta Masaya* ko waajuri ke.»

⁶¹ Dɔ wɛrɛ ko Yesu ma tuun ko: «Matigi, ne kɔni b'a fɛ ka tugu i kɔ, nka a to ne ye taga sara ne ta somɔgɔw ra fɔlɔ.» ⁶² Yesu ko ale ma ko: «Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ misidaba mina, k'a kɔ flɛ, o tigi tɛ Ala ta Masaya* baara ja.»

10

Yesu ka karamɔgɔden biwolonfla ni fla ci

¹ Ayiwa, o kɔ fɛ, Yesu ka karamɔgɔden biwolonfla ni fla wɛrɛ wele ka o ci a yɛrɛ ja, mɔgɔ fla fla. A yɛrɛ tun bɛna se dugu o dugu ra, ani yɔrɔ o yɔrɔ ra, a ka o bla ka taga o yɔrɔw bɛɛ ra. ² A ko o ma ko: «Siman tigɛta ka ca, nka baarakɛbagaw ka dɔgɔ. Aw ye forotigi daari, janko a ye baarakɛbagaw ci ka taga a ta siman tigɛ. ³ Ayiwa, aw ye taga. Ne bɛ aw ci ka taga, i ko sagadennin minw bɛ taga waraw cɛ ra. ⁴ Aw kana wari bla aw yɛrɛ kun, aw kana bɔrɔ ta, walama sanbaraw; aw kana mɔgɔ si fo sira ra. ⁵ Ni aw ka don lu o lu ra, aw ye o lu mɔgɔw fo fɔlɔ, ko: «Ala ye hɛra kɛ aw ye.» ⁶ Ni i y'a sɔrɔ ko hɛramɔgɔ bɛ o lu kɔnɔ, o tuma o tigi bɛna aw ta fori dugawu sɔrɔ. Ni o tɛ, aw ta fori dugawu bɛna to aw yɛrɛ kan. ⁷ Ni lu min mɔgɔw ka sɔn aw ma, aw ye to o lu le kɔnɔ. Ni o ka domunifɛn min di aw ma, aw ye o domu. Ni o ka minnifɛn min di aw ma, aw ye o min, sabu baaraden ka kan ni a ta sara ye. Aw kana aw ta jatigiya yelema. ⁸ Ni aw ka don dugu o dugu kɔnɔ, ni o ka sɔn aw ma ka na domunifɛn o domunifɛn sigi aw kɔrɔ, aw ye o domu. ⁹ Banabagatɔ minw bɛ o dugu kɔnɔ, aw ye o kɛnɛya. Aw y'a fɔ

mogow ye ko: <Ala ta Masaya* wagati surunyara aw ra.> ¹⁰ Nka ni aw donna dugu o dugu konɔ, ni o mogow ma son aw ma, aw ye taga lo sira kan k'a fo o ye ko: ¹¹ <Hali aw ta dugu buguri min be anw sen na, anw be o gbongbon ka bo an sen na ka a to aw kan. Nka o beɛ n'a ta, aw ka kan k'a lon ko Ala ta Masaya* surunyara aw ra.>

¹² «Ne b'a fo aw ye ko kiti lon na, Sodomu* dugumogow ta kiti belen bena nogoya ka teme o dugumogow ta kan.»

Yesu ka dugu dow mafiyɛnya
(Matiyu 11.20-24)

¹³ Yesu ko: «Korazenkaw, bono bena aw soro! Betisayidakaw, bono bena aw soro! Sabu kabako minw kera aw fe yan, ni o nogon tun kera Tiri, walama Sidon†, olugu tun bena nimisa o ta jurumunw na kabini wagatijan, ka borofani don o yere ra, ka sigi bugurigbe ra. ¹⁴ O le koson, kiti lon na, Tirikaw, ani Sidonkaw ta kiti belen bena nogoya ka teme aw ta kan. ¹⁵ Ayiwa, Kaperinahumukaw, aw do? Aw b'a miiri ko aw ta dugu bena bonya ka se fo sankolo ma wa? Fiyewu! A bena jigi le ka se fo jahanama konɔ.»

¹⁶ Yesu ko a ta karamogodenw ma ko: «Ni mogow min ka aw lamɛn, o tigi ka ne le lamɛn; ni mogow min banna aw ra, o tigi banna ne le ra; ni mogow min banna ne ra, o tigi banna ne cibaga le ra.»

* **10:12** 10.12 Sodomu dugumogow ta juguya koson folofolo, Ala tun ka o beɛ faga ni tasuma ni kiribi ye (Damina 19.24-28).

† **10:13** 10.13 Tiri ni Sidon dugumogow tun ye siya were mogow ye, minw ta kewalew tun ka jugu kosebe.

Karamɔɔɔdenw kɔsegira ka na

¹⁷ Ayiwa, karamɔɔɔden biwolonfla ni fla tagara, ka kɔsegi ka na, o jusu diyaninba; o ko Yesu ma ko: «Matigi, i tɔɔo baraka ra, hali jinaw bɛ siran an ɲa; ni an ka min fɔ, o bɛ o kɛ.» ¹⁸ Yesu ka o jaabi, ko: «Can lo, ne tun bɛ Setana bɔtɔ yera sankolo ra ka ben i ko san bɛ manamana ka jigi cogo min na. ¹⁹ Ayiwa, ne ka se di aw ma, ko aw ye tagama saw ni bundeninw kan, ka jugu Setana ta sebayaw bɛɛ dɔndɔn ni aw sen ye; kojugu si tena aw sɔrɔ. ²⁰ Nka o bɛɛ n'a ta, aw kana ɲagari ko jinaw bɛ siran aw ɲa ka aw kan mina; aw tɔɔo min sebera sankolo ra, aw ye ɲagari o le ra.»

Yesu ɲagarira a ta karamɔɔɔdenw kosɔn (Matiyu 11.25-27; 13.16-17)

²¹ O wagati yere ra, Nin Saninman* ka Yesu jusu fa ɲagari ra; a ko: «Ne Fa Ala, sankolo ni dugukolo tigi, ne bɛ baraka la i ye, sabu i ka nin kow dogo dunuɲa hakiritigiw, ani a kolɔnbagaw ma, k'a yira denmisɛnw na; can lo, ne Fa Ala, sabu o le diyara i ye.»

²² Yesu ko: «Ne Fa ka fɛn bɛɛ labla ne ye. Mɔɔo si tɛ Dence lɔn ni Fa Ala tɛ, mɔɔo si fana tɛ Fa Ala lɔn ni Dence tɛ, ani ni Dence b'a fɛ k'a yira mɔɔo min na.»

²³ O kɔ, a k'a ɲa munu a ta karamɔɔɔdenw fan fɛ, k'a fɔ olugu ye o danna, ko: «Aw ɲa bɛ min na, ni mɔɔo minw ka o ye, olugu ta ɲana. ²⁴ Sabu ne b'a fɔ aw ye ko aw bɛ min yera, cira caman, ani masace caman tun b'a fɛ ka o ye, nka o m'a

ye; aw be min menna, o tun b'a fe ka o men, nka o m'a men.»

Samarikace magɔɔnuman ta ko

²⁵ Ayiwa, sariya karamɔɔɔba dɔ tun b'a fe ka Yesu kɔrɔɔɔ; a wurira ka lɔ ka Yesu jininka ko: «An karamɔɔɔ, ne ka kan ka mun le ke ka janamanya banbari sɔrɔɔ?» ²⁶ Yesu k'a jaabi ko: «Mun le sebera Ala ta sariya* ra? Ele ka a karan k'a faamu cogo di?» ²⁷ A ka Yesu jaabi ko: «A sebera ko: <I ka kan ka i Matigi Ala kanu ni i jusukun bee ye, ani i nin bee, ani i baraka bee, ani i ta miiriya bee, ani ka i magɔɔɔɔɔɔɔn kanu i ko i yere.> » ²⁸ Yesu k'a fo a ye ko: «I ka min fo, o jana; o sira tagama, i be kisi.»

²⁹ Nka ce tun b'a fe ka jo di a yere ma minke, a ko Yesu ma ko: «Jon le ye ne magɔɔɔɔɔɔɔn ye?»

³⁰ Yesu ka a jaabi ni talen dɔ ye; a ko: «Ce dɔ le tun bɔra Zeruzalemu, a be tagara Zeriko. Benkannikeɔbaga dɔw benna a kan sira ra; o ka a bororafenw bee bɔsi a ra, ka a bugɔ ka a mandimi, ka taga ka a lanin to saya ni janamanya ce. ³¹ A nana ke ko sarakalasebaga* dɔ tun be temena o sira kelen fe; ale nana se ce mandiminin lanin ma, a k'a ye, nka a temena a kɔrɔ ka taga. ³² Alabatoso baarden dɔ fana nana teme o sira kelen fe. A nana ce lanin ye, nka a temena a kɔrɔ ka taga. ³³ Ayiwa, Samarika dɔ dugutagato nana teme o sira kelen fe; ale ka ce ye minke, a hina donna a ra. ³⁴ A gbarara a ra, ka a ta joriw flake, ka turu ni duven mun o ra ka o siri. O ko, a ka a ta ka a la a yere ta fali kan, ka taga ni a ye lonanjigibon dɔ ra, ka a janto a

ra. ³⁵ Dugu gbera minke, a ka bonsara bo k'a di bontigi ma k'a fo a ye ko: <I janto nin ce ra; ni wariko o wariko ka bo a ra ka teme nin kan, ne sekoto bena o sara.> »

³⁶ Ayiwa, Yesu ka ce jininka ko: «Ele ta miiriya ra o, nin mogo saba ra, juman le ka a yere ke ce mandiminin mogoogon ye?» ³⁷ Ce ka Yesu jaabi ko: «Min hinara a ra k'a ta ka taga a flake, o le ka a yere ke a mogoogon ye.» Yesu ko: «Taga, ele fana ye o jogon ke!»

Yesu tagara Mariti ni Mariyamu ta so

³⁸ Ayiwa, Yesu ni a ta karamogodenw tun be sira kan ka taga Zeruzalemu. O tagara don dugu do kono; muso do tun be o dugu kono min togo tun ye ko Mariti. Ale ka Yesu ni a ta karamogodenw lajigi a ta so. ³⁹ Mariti dogomuso do tun be yi, o togo tun ye ko Mariyamu. Mariyamu tagara sigi Matigi Yesu koro ka to ka a ta kumaw lamɛn. ⁴⁰ O y'a soro Mariti kelen jagbannin tun be baara ra bon kono. Mariti nana gbara Matigi Yesu ra k'a fo a ye ko: «Matigi, ne dogomuso ka ne kelen to baara ra tan, i te o jate wa? A fo a ye ko a ye ne demɛ.» ⁴¹ Nka Matigi ka a jaabi ko: «Mariti, Mariti, ele be hamina, ka i yere jagban ni ko caman ye. ⁴² Nka nafa be fen kelenpe le ra. Mariyamu ka fenpuman yere le panawoloma; mogo si tena se ka o bosi a ra.»

11

*Ala daaricogo
(Matiyu 6.9-13; 7.7-11)*

¹ Lon dɔ, Yesu tun bɛ Ala daarira yɔrɔ dɔ ra. A banna tuma min na, a ta karamɔgɔden dɔ k'a fɔ a ye ko: «Matigi, an karan Aladaari ra i ko Yuhana ka a ta karamɔgɔdenw karan cogo min na.» ² Yesu k'a fɔ o ye ko: «Ni aw b'a fɛ ka Ala daari, aw y'a fɔ ko:

An Fa Ala, i tɔgɔ saninman ye bonya mɔgɔ bɛɛ fɛ.

I ta Masaya* ye na.

³ An ta lon o lon domuni di an ma.

⁴ An ta jurumunw yafa an ma, sabu an fana bɛ yafa an haketabagaw ma.

I kana to Setana ye an nege ka an bla kojugu ra.»

⁵ Ayiwa, a ko karamɔgɔdenw ma ko: «Ni aw dɔ wurira su cɛmance ra ka taga aw terice dɔ fɛ ka taga a ta da gbasi k'a fɔ a ye ko: «Ne terice, wuri ka burukun saba di ne ma, ⁶ sabu ne terice dɔ bɔra dugu dɔ ra ka na ne fɛ, nka domuni foyi tɛ ne fɛ k'a di a ma.» ⁷ I terice bɛ se ka to bon kɔnɔ k'a fɔ ko: «Cɛ, i kana ne tɔɔrɔ sa! Ne ka ne ta da sɔgɔ ka ban, ne ni ne ta denw bɛɛ lanin lo ka ban. Ne tɛ se ka wuri ka domuni di i ma.»

⁸ O bɛɛ n'a ta, ne b'a fɔ aw ye ko hali ni a ma wuri ka buru di a ma o ta teriya kosɔn, ni a k'a jagban kosebɛ, a bɛna wuri; a mako bɛ fen o fen na, a bɛna o bɛɛ di a ma.

⁹ «O kosɔn ne b'a fɔ aw ye ko: Aw ye daariri kɛ, a bɛna di aw ma; aw ye pinini kɛ, aw bɛna a ye; aw ye da gbasi, da bɛna yeɛ aw ye. ¹⁰ Sabu ni mɔgɔ o mɔgɔ ka fen daari, o tigi bɛna o sɔrɔ; ni mɔgɔ min ka fen pinini, o tigi bɛna o ye; ni mɔgɔ min ka da gbasi, da bɛna yeɛ o tigi ye.

¹¹ Face juman le bɛ aw cɛ ra, ko ni a den ko a bɛ

jεge fε, a be sa mina k'a di a ma? ¹² Walama ni den ko sisefan, a be bundenin mina k'a di a ma? ¹³ Ayiwa, aw minw ka jugu, ni aw be fenpuman lon k'a di aw denw ma, aw ma la a ra ko Fa Ala min be sankolo ra ko ale be se ka Nin Saninman* di a daaribagaw ma fo ka teme aw ta diri jogon kan wa?»

*Yesu ta fanga ma bo Setana ra
(Matiyu 12.22-30; Marika 3.22-27)*

¹⁴ Lon do, Yesu tun be jina gbenna ka bo ce do ra; o jina tun ka o ce ke bobo ye. Jina bora minke, bobo ka ke kuma ye; jama bee kabakoyara. ¹⁵ Nka mogwo dow tun b'a fora ko: «Yesu be jinaw gbenna ni jinaw kuntigiba Setana yere ta sebgaya le ye.»

¹⁶ Dow fana tun b'a fe ka Yesu korobo; o ko a ye tagamasiyen do yira olugu ra, min b'a yira ko a bora Ala ra. ¹⁷ Nka Yesu tun ka o mogwo ta miiriya lon; a ko o ma ko: «Ni masaya min o min ta mogwo ka taran ka jogon kere, o masaya be halaki, a bonw be benben jogon kan. ¹⁸ Ayiwa, ni Setana ka a yere jengogonw kere, a ta masaya te se ka laban. Aw ko, ko ne be jinaw gbenna jinaw kuntigiba Setana baraka le ra. ¹⁹ Ayiwa, ni ne be jinaw gbenna jinaw kuntigiba le baraka ra, o tuma, aw yere ta mogwo, olugu be o gbenna jon baraka le ra? Aw yere ta mogwo le bena o kuma ben aw kan. ²⁰ Nka i n'a fo ne be jinaw gbenna ni Ala ta sebgaya le ye, o b'a yira ko Ala ta Masaya* nana se fo aw ma.

²¹ «Ce barakaman min be a ta lu korosi ni kerekeminanw ye a boro, mogwo si te se ka maga o tigi borofen na de! ²² Nka ni mogwo were nana,

min baraka ka bon ni ale ta ye, ni o benna a kan ka se a ra, o tuma a jigi tun be a ta kerekeminan minw kan, a be o bee bosi a ra, ka a borofenw mina ka o tarantaran mogow ra.

²³ «Ayiwa, ni mogow min te ne fe, o tigi ye ne jugu le ye. Ni min te ne demena ka a lajen, o tigi b'a yeregera le.»

Jina min sekora ka na
(Matiyu 12.43-45)

²⁴ Yesu ko: «Ni jina ka bo mogow do ra, o jina be taga yaalayaala kongo kono ka laganfiyayoro jini, nka a te laganfiyayoro soro; a b'a fo ko: «Ne bena seko ka taga ne boyorokoro ra.» ²⁵ A be seko o tigi fe, ka na a soro o tigi jusukun be i ko bon min kono flanna k'a gbe, ka laben ka ja. ²⁶ O tuma a be taga jina wolonfla were jini ka na, minw ka jugu ni ale yere ye; o bee bena don o tigi ra tuun ka to yi. A laban, o tigi cogo be juguya ka teme a cogokoro kan. Ayiwa, bi mogowjuguw ta bena ke ten le.»

Mogow minw ta pana

²⁷ Ka Yesu to kuma ra, muso do tora jama ra ka a kan korota k'a fo Yesu ma ko: «Muso min ka ele kono ta fo ka na i woro, ka sin di i ma, o muso ta pana Ala fe de!» ²⁸ Yesu ka muso jaabi ko: «Mogow minw be Ala ta Kuma lamen ka son k'a ke, olugu ta le pana Ala fe.»

Yunusu ta ko tagamasiyen
(Matiyu 12.38-42)

²⁹ Jama nana caya Yesu koro; a k'a fo o ye ko: «Bi mogow kewale ka jugu. O be tagamasiyen le pinina; nka tagamasiyen were tena ke o ye

ni cira Yunusu ta tagamasiyen tɛ. ³⁰ Sabu cira Yunusu kera tagamasiyen ye Ninivekaw fɛ cogo min na, Min kera Adamaden ye*, ale fana bɛna kɛ tagamasiyen ye bi mɔgɔw fɛ o cogo kelen le ra. ³¹ Kiti lon na, Seba jamana masamuso bɛna wuri ka aw bi mɔgɔw jaraki, sabu ale bɔra fɔ dunuɓa kun dɔ ra ka na masace Sulemani ta hakiritigiyakumaw lamɛn. A bɛna aw bi mɔgɔw jaraki sabu mɔgɔ dɔ bɛ yan min ka bon ni masace Sulemani ye, nka aw tɛ o lamɛnna. ³² Kiti lon na, Ninivekaw fana bɛna wuri ka aw bi mɔgɔw jaraki, sabu cira Yunusu ka waajuri kɛ minke, o nimisara ka o jogo yeɛɛma. A bɛna aw bi mɔgɔw jaraki, sabu mɔgɔ dɔ bɛ yan min ka bon ni cira Yunusu ye, nka aw tɛ o lamɛnna.»

*Naden ye farikolo yeelen ye
(Matiyu 5.15; 6.22-23)*

³³ Ayiwa, Yesu ko: «Mɔgɔ si tɛ fitina mana ka a dogo, walama ka fiyɛ biri a kunna. A bɛ a bla fitinablayɔrɔ le ra, janko minw bɛ don bon na, olugu ye a yeelen ye. ³⁴ Mɔgɔ paden le ye a farikolo ta fitinayeelen ye. Ni i paden ka ji, i fari yɔrɔ bɛɛ bɛ kɛ yeelen na. Nka ni i paden man ji, i fari yɔrɔ bɛɛ le bɛ kɛ dibi ra. ³⁵ O kosɔn, aw ye aw yɛrɛ korɔsi aw ta yeelen kana na ban ka kɛ dibi ye. ³⁶ Ni mɔgɔ fari bɛɛ kera yeelen na, ni dibi tɛ a yɔrɔ si ra, o tuma yɔrɔ bɛɛ bɛna kɛ yeelen ye, i n'a fɔ fitina bɛ mana ka yeelen bɔ cogo min na.»

*Yesu ka Farisiw ni sariya karamɔgɔw jaraki
(Matiyu 23.1-36; Marika 12.38-40)*

³⁷ Yesu bannin ko o kumaw ra, Farisice do ka a wele ko a ye taga domuni ke ale ta so. Yesu tagara sigi domuni na. ³⁸ Yesu tun ma a tege ko Farisiw* ta tegekocogo ra ka soro ka domuni ke minke, o ka Farisice kabakoya. ³⁹ O ra, Matigi Yesu k'a fo o ye ko: «Aw Farisiw, aw be jifiye ni minanw kenemayoro ko k'a gbe, k'a soro aw kononoyoro fanin lo tojori ni juguya ra. ⁴⁰ Nalomanw fe! Min ka kenemayoro dan, o kelen le ma kononoyoro fana dan wa? ⁴¹ Aw ye juguya bo aw jusukun na, ka fagantanw son; o le ye saninyari sira ye.

⁴² «Nka bono bena aw soro, aw Farisiw! Sabu aw be aw ta nanko flaburumisenw bee kelen kelen yaga bo; nka min ye terenninya ye, ani Ala ta kanuya, aw be o to ko fe. Aw tun ka kan ka kon o le ma, ka ko tow fana ke ka fara o kan.

⁴³ «Bono bena aw soro, aw Farisiw! Sabu karansow konso, sigiyorjumanw le ka di aw ye; aw b'a fe mogso tow le ye aw fo jamayoro ra. ⁴⁴ Bono bena aw soro, aw Farisiw! Sabu aw be i ko kaburu dogonin. Mogso bena tagama a kan, i t'a lon ko kaburu lo.»

⁴⁵ Ayiwa, sariya karamogoba do ko a ma ko: «An karamogo, i ka nin kuma min fo tan, i be anw fana le dogoyara de!» ⁴⁶ Yesu ka o jaabi ko: «Bono bena aw fana soro, aw sariya karamogobaw koni! Sabu doni minw ta ka gbelen, aw be o le la mogow kun na; k'a soro aw yere te son ka hali aw borokanden kelen maga a ra ka o deme doonin!

⁴⁷ «Bono bena aw soro! Sabu aw be ciraw ta kaburuw lo, k'a soro aw bemaw le ka o faga. ⁴⁸ O

ra, aw kera aw yere seerew ye, ko aw sonna aw bemaw ta kewalejuguw ma. Aw bemaw ka ciraw faga, aw be o ta kaburuw lo.

⁴⁹ «O le koson, Ala ni a ta hakiritigiya tun k'a fo ko: <Ne bena ciraw ci o fe, ani ciradenw*. O bena dow faga, ka dow tɔɔɔ.> ⁵⁰ O koson o ka cira o cira faga, kabini dunupa danwagati ra, Ala bena bi mogow jininka o bee kelen kelen fagako ra, ⁵¹ ka a damina Abila* fagari ra, ka taga a bla fo Jakariya ta fagari ma; o ka ale borito faga sarakajenifen* ni Alabatoso yoro saninman* ce. Can ra, ne b'a fo aw ye, ko Ala bena bi mogow jininka o bee ra.

⁵² «Bɔnɔ bena aw soro, aw sariya karamogobaw! Aw ka lonniya donda ta lakile ta. Aw yere ma don, minw fana b'a fe ka don, aw be olugu bari ka don.»

⁵³ Ayiwa, o kumaw bee ko, Yesu bora o yoro ra ka taga. Sariya karamogow, ani Farisiw ka jininkari gban a ra, ka a darabo cogo bee ra janko a ye kuma. ⁵⁴ O tun b'a fe ka a to a ye kuma benbari do fo, janko olugu ye a minasababu soro.

12

Farisiw ta flankafuya (Matiyu 10.26-27)

¹ Ayiwa, o wagati ra, mogɔ caman nana lajen Yesu korɔ. O cayakojugu fe fo o tun be yelenyelen jɔgɔn sen kan. O tun be mogɔ waga dama dama bo. Yesu k'a damina ka a ta karamogodenw karan folo, k'a fo o ye ko: «Aw ye aw yere korosi

* **11:51** 11.51 Abila: Dow b'a fo ko Abeli.

Farisiw* ta burufunufen na: o ye flankafuya le ye. ² Sabu fen dogonin si te yi, ni min tena yira; gundo si te yi, ni min tena lon. ³ O koson, ni aw ka fen o fen dogo k'a fo mogow ye su fe, dibi ra, o bena men tere fe kene kan; ni aw ka fen o fen nunununu mogow do toro korow bon konow aw kelen na, do bena peren ka o fo kene ma bon san fe.»

*Mogow ka kan ka siran Ala ja
(Matiyu 10.28-31)*

⁴ Yesu ko: «Ne teriw, ne b'a fo aw ye ko mogow minw be mogow faga ka farikolo dorow halaki, aw kana siran olugu ja. ⁵ Aw ka kan ka siran min ja, o fe: Ala min be se ka saya lase aw ma, o ko fe ka aw firi jahanama konow fana, can ra, ne b'a fo aw ye ko aw ka kan ka siran ale le ja.

⁶ «Yala aw te kononin looru fiyeere tama fla dorow wa? K'a sorow Ala hakiri be o bee kelen kelen na. ⁷ Aw koni, hali aw kunsigiw bee jateda lonnin lo Ala fe. O ra, aw kana siran fiyewu. Nafa be aw ra ka teme hali kononin caman kan!»

*Ka son walama ka ban Yesu ra
(Matiyu 10.32-33; 12.32; 10.19-20)*

⁸ Yesu ko: «Ne b'a fo aw ye ko ni mogow o mogow ka son k'a fo mogow ja na ko ale ye ne ta mogow ye, Min kera Adamaden ye*, o fana bena a fo Ala ta melekew ja na ko o tigi ye ale ta ye. ⁹ Nka ni mogow min ma son k'a fo mogow ja na ko ale ye ne ta mogow ye, ne fana bena a fo Ala ta melekew ja na ko o tigi te ne ta mogow ye.

¹⁰ «Ayiwa, Min kera Adamaden ye, ni mogow o mogow ka kumajugu fo o ma, o tigi bena o jurumun yafa sorow; nka ni mogow min ka Nin

Saninman* tɔgɔ cɛn, o jurumun te yafa o tigi ma fiyewu.

¹¹ «Ni o ka aw mina ko o be taga kiti tige aw kan karansow* kɔnɔ, ani jamana jamɔgɔw fe, ani kititigɛbagaw fe, aw bɛna kuma minw fɔ o yɔrɔ ra ka jo sɔrɔ, ka bɔsi, aw kana hami o ra.

¹² Sabu aw ka kan ka kuma minw fɔ, o wagati yere ra Nin Saninman yere le bɛna o kumaw yira aw ra.»

Naforotigi hakirintan ta ko

¹³ Cɛ dɔ tora jama ra k'a fɔ Yesu ye ko: «An karamɔgɔ, a fɔ ne kɔrɔcɛ ye ko an face ka cɛn min to an ye, ko a ye o taran ka ne ninyɔrɔ di ne ma.»

¹⁴ Yesu ka o cɛ jaabi ko: «Cɛ, jɔn le ka ne sigi ka ne ke aw ta kopaw kititigɛbaga ye, walama ka ke aw ta cɛn taranbaga ye?»

¹⁵ O kɔ, Yesu ko jama ma ko: «Aw ye aw yere kɔrɔsi, aw ye aw yere mina naforo kanupɔgɔnya ma, sabu hali ni mɔgɔ ta naforo ka caya cogo o cogo, o te se k'a to i ye janamanya sɔrɔ dɛ!»

¹⁶ Yesu ka o kuma payira o ra ni talen dɔ ye. A ko: «Cɛ naforotigi dɔ ta sɛnɛfɛnw tun pana a fe kɔsɛɛ,

¹⁷ fɔ a ka ke a jate mina ye a yere kɔnɔ ko: «Ne bɛna mun le ke sa? Simanmarayɔrɔ te ne fe!»

¹⁸ A miirira, ka na a fɔ ko: «Ne bɛna ne ta bondow ci, ka belebelebaba dɔw lɔ, ka ne ta simanw ni ne ta borɔfɛnw bɛɛ mara o kɔnɔ.

¹⁹ O tuma ne bɛna a fɔ ne yere kɔnɔ ko: «Aa, cɛ, i yere nasuma sisan, fɛn caman maranin be i ye fɔ san caman; o ra, domuni ke ka fa, ka min ka fa, ka i yere janagbɛ.»

²⁰ Nka Ala ko a ma ko: «Naloman! Bi su nin na yere, i nin bɛna mina i ra. I ka fɛn minw lajen i yere ye, o bɛna ke jɔn ta le ye sa?»

» ²¹ O kɔ, Yesu ko: «Mɔgɔ min bɛ naforo lajɛn a yɛrɛ ye dunuɲa ra, k'a sɔrɔ foyi t'a fɛ Ala tan fan fɛ, o tigi ta bɛ ten le.»

Dununafɛnw ta hami
(Matiyu 6.25-34)

²² Ayiwa, o kɔ, Yesu ko a ta karamɔgɔdenw ma ko: «O kosɔn ne b'a fɔ aw ye ko aw kana hami aw baroko ra, ko aw bɛna mun domu, aw bɛna mun min; walama aw farikolo ko ra, ko aw bɛna fiyerebɔ sɔrɔ cogo di. ²³ Sabu si nafa ka bon ka tɛmɛ domuni kan, farikolo fana nafa ka bon ka tɛmɛ fiyerebɔ kan.

²⁴ «Ayiwa, aw ye kankanw fɛ kɛ! O kɔnɔw tɛ sɛnɛ kɛ, o tɛ siman tige, bondo tɛ o fɛ, simanmarayɔrɔ tɛ o fɛ fana; nka Ala bɛ o baro. K'a sɔrɔ aw ka fisa ni o kɔnɔw ye pewu! ²⁵ Aw ra jɔntigi le bɛ se ka hali dɔɔnin fara a si kan hami fɛ? ²⁶ Ni aw tɛ se ka hali o fɛn fitini jɔgɔnna kɛ, o tuma mun na aw bɛ hami ko tɔw ra? ²⁷ Aw ye binfiyerenw wuricogo fɛ; o tɛ baara kɛ, o tɛ jese dan k'a kɛ fani ye. Nka ne b'a fɔ aw ye ko hali masacɛ Sulemani ni a ta bonya bɛɛ, a ma fani si don min cɛɲa ka o binfiyeren kelen cɛɲa bɔ. ²⁸ Ayiwa, bin min bɛ kongo kɔnɔ bi, k'a sɔrɔ sini tasuma bɛna a jeni, ni Ala bɛ o cɛɲa tan, yala a tena aw fiyerebɔ ka tɛmɛ o kan wa? Aw ta lanaya ka dɔgɔ dɛ!

²⁹ «Ayiwa, aw kana hami tuma bɛɛ ka aw hakiri ɲagami ko aw bɛna mun domu, walama aw bɛna mun min. ³⁰ Sabu Alalɔnbariw bɛ bori o fɛnw bɛɛ le kɔ. Nka aw Fa Ala k'a lɔn ko aw mako o fɛnw na. ³¹ Aw ye jija ka ale ta Masaya*

le jini. Ni o kera, Ala bena o fen tow di aw ma, ka fara o kan.»

Naforo min te ban
(Matiyu 6.19-21)

³² Yesu ko: «Aw kana siran, ne ta sagakurunin; sabu aw ko diyara aw Fa Ala ye, o le koson, a ka aw don a ta Masaya* ra. ³³ Aw ye aw borofenw fiyeere ka mogo tow son ni o wari ye. Aw ye naforomarayoro ke aw yere ja sankolo ra, naforomarayoro min te se ka cen; ka naforo mara aw yere ye sankolo ra, naforo min te se ka ban, sonw tena a soro ka a sonya, tumu fana tena don a ra yi. ³⁴ Sabu i ta naforo be yoro min na, i jusukun ta miiriya fana be o yoro le kan.»

Ka laben ka Yesu makono

³⁵ Yesu ko a lamɛnbagaw ma ko: «Aw ye aw yere cesiri ka laben baara kama, ka aw ta fitina mana ka bla. ³⁶ Aw ye ke i ko baarden minw be o matigice makonona so kono, janko ni a nana ka bo koroya ra ka na da gbasi doron, o ye da yele a ye. ³⁷ Ayiwa, ni matigice nana ka na baarden minw soro pana, ni o ma sunogo fiyewu, o baardenw ta bena diya. Sabu, can ra, ne b'a fo aw ye, matigice yere bena a yere cesiri ka o baardenw wele ka na domuni sigi o koro. ³⁸ O koson ni matigice nana su dugutarama fe le o, walama ni a nana dondokasituma le ra o, ni a koni nana baarden minw soro pana, o baardenw ta bena diya.

³⁹ «Aw yere k'a lon ko ni bontigi tun be sonce nawagati lon, a tun tena la ka sunogo k'a to sonce ye na a ta bonda kari ka don! ⁴⁰ O ra, aw fana ye

laben, sabu aw te miiri wagati min na, Min kera Adamaden ye*, ale bena na o wagati le ra.»

*Baardenpuman ni baardenjugu
(Matiyu 24.45-51)*

⁴¹ Ayiwa, Yesu ka o kumaw fɔ minke, Piyeri ka a jininka ko: «Matigi, i be nin talen fɔra an dɔɔn le ye wa, walama, i be a fɔra mɔgɔw beɛ le ye?» ⁴² Matigi Yesu ko: «Ɔɔn le bena ke o baarden terennin hakirman ye sa, min matigice bena a sigi a ta baarakebagaw kunna, janko a ye o ta siman ninyɔɔ di o ma a wagati ra? ⁴³ Ayiwa, o baarden min matigice bena a sɔɔ ko a be o baarapuman kera, o baarden ta bena na. ⁴⁴ Can ra ne b'a fɔ aw ye ko a matigice bena a sigi a borofɛnw beɛ kunna.

⁴⁵ «Nka ni o baarden k'a miiri k'a fɔ ko: <Ne matigice bena mɛɛn ka sɔɔ ka na,> ni a ka ke a baardenɔgɔn cɛmanw ni a musomanw bugɔ ye, ka to ka domuni ke ka fa, ka dɔɔ min ka a yere janamini, ⁴⁶ ayiwa, o baardenjugu te miiri lon min na, ani a te wagati min lon, a matigice bena na ka na bara a ra o wagati le ra. A bena a bugɔ kosebe, ka a bla ni Alapasiranbariw ye.

⁴⁷ «Ni baarden min ka a matigice diyanyako lon cɔ, nka a ma sɔn ka foyi laben k'a matigice diyanyako ke, o baarden bena bugɔri caman mina de! ⁴⁸ Nka ni baarden min ma a matigice diyanyako lon, ni a ka firi ka kewalejugu dɔ ke min ka kan ni bugɔri ye, o baarden bena bugɔri dɔɔnin dɔɔn le mina. Sabu caman dira ele mɔgɔ min ma, caman bena pini ele le fe; caman

karifara ele mɔgɔ min ma, caman bena jini ele le fe fana.»

Mɔgɔw bena taran Yesu tɔgɔ kosɔn
(Matiyu 10.34-36)

⁴⁹ O kɔ, Yesu ko mɔgɔw ma ko: «Ne nana tasuma le ke dugukolo kan. Ne tun b'a fe a ye sɔrɔ ko a manana ka ban. ⁵⁰ Nka tɔɔrɔba dɔ ka kan ka ne sɔrɔ folɔ. O le be ke i ko ne ta batizeri*. Ne jusu pagaminin lo fɔ ka taga o kelon se. ⁵¹ Aw b'a miiri ko ne nana ni hera le ye dugukolo kan wa? Ne ma na ni hera ye dugukolo kan de! Ne nana benbariya le bla mɔgɔw ce ra.

⁵² «Sabu ka bɔ bi ra, mɔgɔ looru bena ke lu kelen kɔnɔ, nka o bena taran: saba bena ke fla kama, fla bena ke saba kama. ⁵³ Face bena ke a dence kama, dence fana bena ke a face kama; bamuso bena ke a denmuso kama, denmuso fana be ke a bamuso kama; bamuso bena ke a dence muso kama, muso fana bena ke a buranmuso kama.»

Mɔgɔw ka kan ka nin wagati ta ko faamu
(Matiyu 16.2-3)

⁵⁴ Yesu tun b'a fora jama ye fana ko: «Ni aw ka san finnin ye tereben* na dɔrɔn, aw b'a fɔ ko sanji le bena ben. A fana bena ke ten tigitigi. ⁵⁵ Ni aw ka fɔrɔ wuritɔ ye ka bɔ kongokolon fan fe dɔrɔn, aw b'a fɔ ko fundenin bena ke. A fana be ke ten. ⁵⁶ Aw flankafuw! O tagamasiyen minw be kera sankolo ni dugukolo kan, aw be se ka olugu faranfasi ka o lon. Mun kosɔn ko minw be kera sisan wagatiw ra, aw te o faamuna?

* **12:54** 12.54 Yahudiya ta jamana ra, san be fin tereben le fe, kɔgoji fan na.

*Ka cogo jini ka ben ni i jarakibaga ye
(Matiyu 5.25-26)*

⁵⁷ «Mun na ko minw terenna, aw tɛ o jate mina aw yɛɛ ma ka o kɛ?

⁵⁸ «Ayiwa, ni ko bɛ i ni mɔɔɔ dɔ cɛ, ni o tigi b'a fɛ ka taga ni o ko ye fagamaw fɛ, i ka kan ka cogoya jini ka o ko janabɔ ka aw to sira ra le. Ni o tɛ, ni a tagara i don kititigɛbagaw boro, kititigɛbagaw bɛ i di kasobon kɔrɔsibaga ma, ale bɛ i bla kaso ra. ⁵⁹ Ni i kɔni donna o yɔrɔ ra, ne b'a fɔ i ye ko o ka wari min ben i kan, ni i ma o bɛɛ sara ka ban pewu, i tɛ bɔ kaso ra fiyewu.»

13

Mɔɔɔ nimisabariw bɛna halaki

¹ O wagati ra, Pilati ka Galileka dɔw faga ka o to sarakabɔ ra, fɔ ka o yɛɛ jori ni o ta sarakaw jori jagami jɔɔɔn na. Ayiwa, mɔɔɔ dɔw nana o kow lakari Yesu ye. ² Yesu ka o jaabi ko: «O Galileka minw fagara, aw b'a miiri ko olugu ta jurumun tun ka ca ka tɛmɛ Galileka tɔw bɛɛ ta kan, ko o le kosɔn o fagara ten wa? ³ O tɛ dɛ! Ne bɛ o fɔ aw ye! O ra, ni aw ma nimisa aw ta jurumunw na, aw bɛɛ bɛna halaki o cogo le ra.

⁴ «Silowe sankasojan bɛna mɔɔɔ tan ni seegi minw kan Zeruzalɛmu ka o faga, aw b'a miiri ko o mɔɔɔ tan ni seegi ta kɛwalew le tun ka jugu ka tɛmɛ Zeruzalɛmu dugumɔɔɔ tɔw ta kan wa? ⁵ O tɛ dɛ! Ne bɛ o fɔ aw ye! O ra, ni aw ma nimisa aw ta jurumun na, aw bɛɛ bɛna halaki o cogo ra.»

Yiri denbari ta ko

⁶ Ayiwa, Yesu ka talen dɔ fɔ, ko: «Torosun dɔ tun bɛ cɛ dɔ ta rezenforo ra. Lon dɔ, o cɛ tagara toromɔ jini o torosun na, nka a ma dɔ sɔrɔ. ⁷ A ko a ta baarden ma ko: «A flɛ, a san saba le bɛ nin ye, ne bɛ to ka na toromɔ jini torosun nin na, ne tɛ foyi sɔrɔ a ra. A tigɛ ka bɔ yi! Mun kosɔn a bɛ ne ta foro ra yan, ka yɔrɔ cɛn gbansan?» ⁸ Baarden ko: «Matigi, a to yi jinan san kelen na; ne bɛna a jukɔrɔyɔrɔ wɔgɔbi k'a lamini, ka nɔgɔ kɛ a kɔrɔ ka flɛ! ⁹ San wɛrɛ ni a denna, o lɔ; ni a fana ma den, o tuma i b'a to an y'a tigɛ ka bɔ yi.» »

Yesu ka muso dɔ kenɛya Nɛnɛkirilon na

¹⁰ Lon dɔ, Yesu tun bɛ mɔgɔw karanna karanso dɔ kɔnɔ Nɛnɛkirilon* na. ¹¹ O y'a sɔrɔ muso dɔ tun bɛ yi, jina dɔ tun ka bana bla ale ra kabini san tan ni seegi, k'a kɔ kuru; a tun tɛ se ka lɔ ka teren fiyewu. ¹² Yesu ka o muso ye minke, a ka a wele, k'a fɔ a ye ko: «Muso, i kenɛyara ka bɔ i ta bana ra!» ¹³ A ka a boro la muso kan. O yɔrɔnin bɛɛ muso lɔra ka teren; a ka kɛ Ala tando ye.

¹⁴ Nka karanso kuntigi k'a ye ko Yesu ka muso kenɛya Nɛnɛkirilon na minke, a dimina o ra; a k'a fɔ jama ye ko: «Baara bɛ kɛ tere wɔrɔ le ra lɔgokun kɔnɔ. Aw ye na kenɛyari jini o lonw na; aw kana na Nɛnɛkirilon na.» ¹⁵ Matigi Yesu k'a jaabi ko: «Aw flankafuw! Aw bɛɛ kelen kelen tɛ aw ta misiw, walama aw ta faliw foni ka bɔ wɛrɛ kɔnɔ Nɛnɛkirilon na, ka taga o lamin wa? ¹⁶ O tuma nin muso min ye Iburahima duruja dɔ ye, ni Setana ka a mina ka a tɔrɔ kabini san

tan ni seegi, yala ne tun man kan ka o keneya Nenekirilon na wa?»

¹⁷ Yesu ka o fo minke, a juguw bee maroyara. Nka jama to bee tun be jagarira a ta kojuman keninw koson.

*Ala ta Masaya be damina fitini le
(Matiyu 13.31-33; Marika 4.30-32)*

¹⁸ Yesu k'a fo tuun ko: «Ala ta Masaya* bora mun le fe? Ne be se k'a suma ni mun ye? ¹⁹ A be i ko mutaridi kise. Ce do k'a ta ka taga a dan a ta nanko ra. A nana wuri, ka ke yiri ye, fo konow be o ta pagaw la o yiriborow ce ra.»

²⁰ Yesu k'a fo tuun ko: «Ne be se ka Ala ta Masaya suma ni mun le ye? ²¹ A be i ko burufunufen. Ni muso ka burufunufen donnin ke mugu caman na, a be mugu bee wuri ka a funu.»

*Donda fitini
(Matiyu 7.13-14,21-23)*

²² O ko, Yesu tagato Zeruzalemu, a tun be teme dugubaw ni dugumisen minw na, a tun be mogow karan olugu bee ra ka taga.

²³ Mogo do ka Yesu jininka ko: «Matigi, yala mogo minw bena kisi, o tena caya de?» Yesu ka o jaabi, a ko: ²⁴ «Aw ye jija ka don da fitini fe, sabu ne b'a fo aw ye ko mogo caman bena donyoro jini, nka o tena a soro. ²⁵ Ni lutigi nana wuri ka da sogo ka aw to ke ne ma, o tuma aw bena ke da gbasigbasi ye, ko: <Matigi, da ye le an ye!> O tuma a bena aw jaabi ko: <Ne ma aw boyoro lon.> ²⁶ O tuma aw bena a fo ko: <Matigi, anw ka domuni ke, ka min ni i ye, i ka an karan an ta

dugu siradaw ra!› ²⁷ Matigi bena a fɔ aw ye ko: «Ne ko ne ma aw bɔyɔrɔ lon. Aw ye bɔ ne kɔrɔ, aw kojugukɛbagaw!›

²⁸ «Kasi ni jinɔimi le bena kɛ o yɔrɔ ra, wagati min na aw nana Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ni ciraw bɛɛ ye Ala ta Masaya* ra, k'a sɔrɔ o ka aw firi kenɛ ma. ²⁹ Mɔgɔ dɔw bena bɔ terebɔyanfan na, ani terebenyanfan na, ka bɔ sahiliyanfan na ni woroduguyanfan na, ka na sigi Ala ta Masaya ra ka domuni kɛ.

³⁰ «O ra, kɔfɛmɔgɔ dɔw bena kɛ naɔfɛmɔgɔw ye, naɔfɛmɔgɔ dɔw fana bena kɛ kɔfɛmɔgɔw ye.»

*Yesu kumana Zeruzalemu ta ko ra
(Matiyu 23.37-39)*

³¹ O wagati yerɛ ra, Farisi* dɔw nana a fɔ Yesu ye ko a ye bɔ o yɔrɔ ra ka taga yɔrɔ werɛ ra, ko sabu masacɛ Herodi* b'a fɛ ka a faga. ³² Yesu ka o jaabi ko: «Aw ye taga a fɔ ale Herodi kongowuru ye, ko ne ko: «Ne bɛ jinaw gben ka bɔ mɔgɔw ra, ka banabagatɔw kenɛya bi ni sini; a tere sabanan ne ta baara bena laban.» ³³ Nka jagboya lo ne ye bi kɛ tagama ra, ani sini, ani sinikɛnɛ; sabu cira man kan ka faga yɔrɔ werɛ ni Zeruzalemu tɛ.

³⁴ «E, Zeruzalemu! Zeruzalemu! Ele min bɛ ciraw faga, ani Ala bɛ mɔgɔ minw ci i fɛ, i bɛ olugu bon ni kabakuru ye ka o faga. Sinaga caman, ne tun b'a fɛ ka i ta denw lajɛn, i ko siseba bɛ a denw lajɛn a kaman kɔrɔ cogo min na, nka aw ma sɔn o ma. ³⁵ Sisan a fɛ, Ala bena aw ta so lakolon to. Ne b'a fɔ aw ye ko aw na tena la ne kan tuun, fɔ lon min na aw bena a fɔ

ko: <Min be nana Matigi Ala tɔgɔ ra, dugawu ye ke o ye.> »

14

Yesu ka ce do keneya Nenekirilon na

¹ Nenekirilon* do ra, Yesu tun welera domuni na Farisiw* ta namɔgɔ do ta so kɔnɔ. Mɔgɔ minw tun be yi, olugu tun be Yesu kɔrɔsira. ² O y'a sɔrɔ ce do tun be yi fana, bana do tun ka o fari funufunu. ³ Yesu ka kuma lase sariya karamɔgɔbaw ni Farisiw ma ko: «Ka mɔgɔ keneya Nenekirilon na, o bennin lo wa, walama o bennin te, ka kapa ni an ta sariya* ye?» ⁴ O ma sɔn ka a jaabi. Ayiwa, Yesu ka a boro la ce kan ka a keneya, ka a bla ka taga. ⁵ O kɔ, a ko o ma ko: «Jɔn le be aw ra ko ni a dence, walama ni a ta misi benna kɔlɔn kɔnɔ Nenekirilon na, a te teliya k'a labɔ o yɔrɔnin bee ra?» ⁶ O ma se ka Yesu jaabi o kumaw ra.

Mɔgɔ ka kan k'a yere majigi

⁷ Ayiwa, Yesu nana a ye ko mɔgɔ minw nana domunikeɣɔrɔ ra, olugu dow be sigiyɔrɔnumanw le wolomara o yere ye. A k'a fo o ye ko: ⁸ «Ni mɔgɔ do ka i wele kɔnɔya do ra, ni i sera yi, i kana taga sigiyɔrɔw bee ra numanman ta. Ni o te, ni a kera ko mɔgɔ were welera o panagbe ra min ka bon ni ele ye, ⁹ min ka aw fla bee wele, ni o nana fo ele ma ko: <Ce, wuri ka sigiyɔrɔ di mɔgɔ tisina ma.> O tuma ele ni maroya le bena wuri ka taga sigi fo ko fe. ¹⁰ O kosɔn ni i welera o yɔrɔ nɔgɔn na, taga sigi fo ko fe. Ni o kera, ni jatigice yere nana a ye ko

i man kan ni o sigiyoro ye, ni a k'a fo i ye ko: <Ne terice, wuri ka na ja fe,> o tuma bonya le bena la ele kan o wagati ra mogo tow bee ja na. ¹¹ Sabu mogo o mogo be a yere korota, Ala be o tigi majigi, nka mogo o mogo be a yere majigi, Ala be o tigi korota.»

Lanabaga ye an janto fagantanw na

¹² Ce min tun ka Yesu wele domuni na, Yesu ko o ce ma ko: «Ni i be mogow wele domuni na, tere fe walama su fe, i kana a to a ye ke i teriw, ani i balemaw, ani i ta somogow, ani i siginogon waritigiw ye; sabu olugu fana bena a nogon ke i ye, ka i ta kopuman juru sara ka bo yi. ¹³ Nka ni i ka janagbe do laben, i ka kan ka fagantanw, ani senkelenw, ani nabaraw, ani fiyentow le wele. ¹⁴ Ni o kera, i bena dugawu soro, sabu olugu tena se ka a juru sara i ye. I bena o baraji soro mogo terenninw suw kunulon na.»

*Domuniba ta talen
(Matiyu 22.1-10)*

¹⁵ Minw tun siginin be ni Yesu ye domuni na, olugu ka Yesu ta kuma men minke, o ra kelen ko Yesu ma ko: «Minw bena domuni ke Ala ta Masaya* ra, olugu ta bena diya de!» ¹⁶ Yesu k'a fo a ye ko: «Lon do, ce do tun ka domuniba do laben, ka mogo caman wele. ¹⁷ Domuni wagati nana se minke, a ka a ta baaraden ci ko a ye taga a fo mogow ye ko: <Aw ye na, fen bee labenna ka ban.> ¹⁸ Nka o mogow bee ko, ko ce ye yafa olugu ma. Mogo folo ko: <Ne ka foro do san, ne ka kan ka taga o fe; sabari ka yafa ne ma.> ¹⁹ Do were ko: <Ne ka senkemisi tan san, ne ka kan

ka taga sene ke ni olugu ye k'a fle; sabari ka yafa ne ma.> ²⁰ Do were ko: <Ne ka muso do furu siri sisan; o koson ne tena se ka taga.>

²¹ «Baarden nana o kumaw fo a matigice ye. A matigice dimina; a ko baarden ma ko: <Bo jona jona ka taga barokeyorow ra, ani siradaw ra, ka taga fagantanw, ani senkelenw, ani fiyentow, ani nabaraw wele ka na.> ²² O kera minke, baarden ko a matigice ma ko: <Ne matigice, i ka min fo, ne ka o ke, nka hali bi bon ma fa.> ²³ A matigice ko a ma ko: <Bo ka taga kongokonyorow ra, ani kongokonsiraw ra, ka taga mogow jagboya ka na don, janko ne ta bon ye fa. ²⁴ Sabu ne b'a fo aw ye ko mogow folo minw welera, olugu si tena ne ta domuni do nene.> »

*Yesu ta karamogodanya cogo
(Matiyu 10.37-38)*

²⁵ Ayiwa, jama caman tun be tagamana ni Yesu ye. A ka a na munu k'a fo o ye ko: ²⁶ «Ni mogow min ko a be na ne fe, ni o tigi ma ne kanu ka teme a face kan, walama a bamuso, walama a muso, walama a denw, walama a dogow ni a korow, ni a ma ne kanu ka teme hali a yere nin kan, o tigi te se ka ke ne ta karamogoden ye. ²⁷ Ni mogow min ma a ta gbengbenyiri ta* ka tugu ne ko, o tigi te se ka ke ne ta karamogoden ye.

²⁸ «Jon le be aw ra, ko ni a b'a fe ka sankaso lo, a tena sigi folo ka jatemala ke, k'a fle ni a bena se k'a lo k'a ban? ²⁹ Ni o te, ni a ka bon jubo, ka na dese, a ma se k'a laban, mogow bena a ye, ka to

* **14:27** 14.27 Ka gbengbenyiri ta, o koro ye ka son toro be ma, ka son hali saya yere ma.

ka yereko a ma, ³⁰ ko: «E, ce nin ka bon damina ka na dese a ra k'a to yi!»

³¹ «Masace juman le fana be son ka wuri ko a be taga kere ke ni masace were ye, ni a ma sigi folo ka jatemala ke, k'a fle ni a kera ko ale ni a ta ce waga tan be se ka a masace ngon ni a ta ce waga mangan kere. ³² Ni a k'a ye ko a tena se, k'a masace ngon to yorjan belen, a be mogow ci ka taga kuma ni a ye k'a fo a ye ko o ye kere ban. ³³ O cogo ra, ni mogow min ma jen a borofenw bee ko, o tigi te ne ta karamogodunya na.»

(Matiyu 5.13; Marika 9.50)

³⁴ Yesu ko: «Kogow ye fennuman ye. Nka ni kogow timiya bora a ra, mun le be se ka a latimiya tuun? ³⁵ O tuma a te foyi na dugukolo ye, a fana te se ka ke ngow ye foro konow. A be firi kene ma le.

«Ayiwa, min b'a fe ka faamuri ke, o tigi ye jija ka lamenni ke.»

15

Saga tununin ta ko

(Matiyu 18.12-14)

¹ Ayiwa, ninsaraminabagaw, ani mogow kewalejugu werew bee tun be gbarara Yesu ra ka a lamen. ² Farisiw* ni sariya karamogow* ka Yesu korofow, k'a fo ko: «A fle, ce nin be son jurumunkebagaw ye na sigi a korow, fo a be domuni ke ni o ye!» ³ Yesu ka talen dow la o ye, ko: ⁴ «Jon le be aw ra, ni saga keme b'a fe, ni kelen tununa, ko a tena a to bikononton ni kononton to kongo konow ka taga saga tununin yorjini fo k'a ye? ⁵ Ni a k'a ye, a jusu diyaninba be a la

a kan na. ⁶ Ni a sera so kɔnɔ, a be a teriw ni a siginɔgɔnw wele k'a fɔ o ye ko: <Aw ye jagari ni ne ye, sabu ne ta saga min tun tununa, ne ka o ye.> »

⁷ Yesu ko: «O cogo ra fana, ne b'a fɔ aw ye ko ni jurumuntɔ kelenpe ka nimisa a ta jurumunw na, jagari min be ke sankolo ra ale kelen kosɔn, o jɔgɔn te ke hali mɔgɔ terennin bikɔnɔntɔn ni kɔnɔntɔn kosɔn, nimisako te olugu minw ta ra.»

Warigbe tununin ta ko

⁸ Yesu ko: «Muso juman le be yi fana ko ni warigbe tan b'a fe, ni kelen tununa, ko a tena fitina mana, ka bon flan, ka a jini ni timinadiya ye fɔ ka taga a ye? ⁹ Ni a k'a ye, a be a teriw ni a siginɔgɔnw wele k'a fɔ o ye ko: <Aw ye jagari ni ne ye, sabu ne ta warigbe min tun tununa, ne ka o ye.> » ¹⁰ Yesu ko: «O cogo ra, ne b'a fɔ aw ye ko ni jurumuntɔ kelenpe ka nimisa a ta jurumun na, Ala ta melekew be jagari o ra.»

Cekɔrɔba ni a dence fla ta ko

¹¹ Yesu k'a fɔ tuun ko: «Dence fla tun be ce do fe. ¹² Lon do, dogɔceman ko a face ma ko: <Baba, i ka naforo min bla ne togɔ ra ko a bena ke ne ta ye, o di ne ma sisan.> Faceman k'a ta naforo taran o ce.

¹³ «Tere dama temenin ko, dogɔceman ka a ta cen bee fiyeere, ka taga ni o wari ye fɔ jamanajan do ra; a tagara to kokunntanw na k'a ta naforo bee cen o yɔrɔ ra.

¹⁴ «Ayiwa, a nana a ta wari bee ban tuma min na, kongɔba do benna o jamana kan; fen bee nana dese a fe. ¹⁵ A ma na ja, a tagara o jamana

mogɔ dɔ fɛ; ale k'a bla ka taga kongo ra ka taga to a ta lɛw kɔrɔ. ¹⁶ Kɔngɔ kosɔn, hali ni a tun ka o lɛw ta domuni dɔ sɔrɔ, a tun bɛ sɔn ka o kɛ a ta baro ye, nka mogɔ si ma a sɔn o dɔ ra fana.

¹⁷ «Ayiwa, lon dɔ a nana miiri, ka hakiri sɔrɔ. A ko: <Baaraden caman le bɛ ne face ta so, o bɛ domuni kɛ ka fa fɔ ka a tɔ to; k'a sɔrɔ ne bɛ yan, kɔngɔ bɛna ne halaki.> ¹⁸ A ko: <Ne bɛna wuri ka taga ne face fɛ, ka taga a fɔ a ye ko: Baba, ne ka Ala hake ta, ka ele yerɛ hake ta. ¹⁹ Ne man kan ka wele tuun ko i dence. Ne mina i n'a fɔ i ta baaraden dɔ.>

²⁰ «A wurira o le ra ka taga a face fɛ. K'a to fɔ yɔrɔjan, a face k'a ye; a hina donna a ra. A borira ka taga a kunbɛn, ka a boro mini a kan na ni kanuya ye. ²¹ A ko a face ma ko: <Baba, ne ka Ala hake ta, ka ele yerɛ hake ta. Ne man kan ka wele tuun ko i dence.> ²² A face k'a fɔ a ta jɔnw ye ko: <Aw ye na jooa ni deregew bɛɛ ra jumanman ye ka na o don a ra, ka bororanɛge don a boro ra, ka sanbara don a sen na fana. ²³ Aw ye na ni misiden tɔrɔnin dɔ ye, ka na o faga. An ye domuni kɛ ka jagari; ²⁴ sabu ne dence min ye nin ye, ale tun sara le, nka sisan a janamanyara tuun; a tun tununa, nka bi a yera.> O bɛɛ ka kɛ jagari ye sa.

²⁵ «O y'a sɔrɔ kɔrɔcɛman tun bɛ kongo ra. Ale nana ka na surunya lu ra minke, a ka dɔnkanw, ani dɔnkirilakanw mɛn. ²⁶ A ka baaraden dɔ wele ka o jininka ko mun le kɛra yi. ²⁷ Ale ko a ma ko: <I balemace le nana. I face ka misiden tɔrɔnin faga a ye ko sabu a dence kenɛman nana.>

28 «Koroceman dimina, ko a te don lu konɔ. A face bora ka na a daari ko a ye na. 29 A ko a face ma ko: <Kabini san caman ne be baara ke i ye; ne ma i kan bla ka ye fiyewu. Nka lon si i ma hali badennin kelen di ne ma janko ne ye ne yere panagbe ni ne teriw ye! 30 Sisan, i dence min tagara i ta wari cen jatumusow ra, ale nana minke, i sonna ka misiden toronin faga ale ye.>

31 «A face ko a ma ko: <Ne dence, ele be ni ne ye yan tuma bee o. Fen o fen ye ne ta ye, o ye ele ta le ye. 32 A koni tun ka kan an ye pagari ka ninsondiya, sabu i balemace tun sara, nka sisan a panaman lo, a tun tununa, nka bi a yera.> »

16

Naforo kunnasigibaga nanbarato

1 Yesu k'a fo a ta karamogodenw ye ko: «Naforotigi do tun ka ce do ta ka a ke a ta naforo kunnasigibaga ye. Naforotigi nana a men ye ko o ce be ale ta naforo cenna. 2 A k'a wele ka na a fo a ye ko: <Ne k'a men ko i be ne ta naforo cenna; mun koson i be o kera? Ayiwa, i ka ne ta naforo ke fen o fen ye, o bee jate yira ne ra; sabu i tena ne ta naforo mara tuun.>

3 «Naforo kunnasigibaga k'a miiri a yere konɔ, ko: <Ne matigice ko a be ne gben ka bo a ta naforo kunna. O tuma ne bena a ke di? Fanga te ne ra ka sene ke; ka daariri ke, o fana maroya be ne ra. 4 Ayiwa, ne bena min ke, ne ka o lon. Ni ne ka o ke, ni o nana ne gben ka bo baara ra, mogodow bena ne ladon o ta sow konɔ.>

5 «Ayiwa, ce wurira o le ra ka a matigice ta jurunantigiw bee wele kelen kelen ka na. A ka

folo jininka ko: <Ne matigice ta jori juru le be i ra?> ⁶ O ko a ma ko: <Turu gbongbon na keme.> A k'a fo a ye ko: <I ta sebe ta joona joona, i ye sigi k'a sebe ko na bilooru.> ⁷ A ko do were ma ko: <Ne matigice ta jori juru le be ele ra?> Ale ko: <Simankise boro keme.> A ko a ma ko: <I ta sebe ta, k'a sebe ko boro biseegi.>

⁸ «Ayiwa, naforotigi nana o kow men minke, a ka naforo kunnasigibaga nanbarato tando, sabu a ceguyara. Sabu dununamogow be jagon minacogo lon ka teme Ala ta mogow yere kan, minw be yeelen na.»

⁹ Yesu ko: «Ne b'a fo aw ye ko ni aw ka dununa ta naforojugu ta ka mogow deme, ka teriw jini ni o ye, lon min na ni aw ta dunupalatige nana ban, o bena ke sababu ye k'a to aw ye baraji soro Ala fe arijana ra.

¹⁰ «Ni mogow min kera lanamogow ye fen fitiniw na, o tigi be ke lanamogow ye fenbaw fana ra; ni mogow min kera mogow terenbari ye fen fitiniw na, o tigi be ke mogow terenbari le ye fenbaw fana ra. ¹¹ O ra ni aw ma ke lanamogow ye dununa ta naforojugu ko ra, jon le bena la aw ra ka naforo panaman karifa aw ma? ¹² Ni aw ma ke lanamogow ye walifenw ta ko ra, jon le bena aw yere ta di aw ma? ¹³ Baaraden si te se ka baara ke kuntigi fla ye; sabu a bena kelen koninya ka to kelen kanu, walama a be noro kelen na, ka to kelen mafiyenya. Aw te se ka ke Ala ta jonw ye, ka ke wari fana ta jonw ye.»

¹⁴ Ayiwa, Farisiw* ka o kumaw men minke, o ka ke Yesu logobo ye ka yereko a ma, sabu naforo tun ka di olugu ye haali. ¹⁵ Yesu ko o ma ko: «Aw

be aw yeɛ ke mogo terrenninw ye mogow ja na, nka Ala ka aw jusukun lon, sabu adamadenw be min jate, k'a bonya, Ala be o koninya le.»

Ala ta sariya te yeɛma

(Matiyu 11.11-13; 5.31-32; Marika 10.11-12)

¹⁶ Yesu ko: «Ayiwa, cira Musa ta sariya* ni cira tow ta kitabuw ta kumaw tora yi, fo ka na se Yuhana Batizerikebaga ta wagati ma. K'a damina Yuhana Batizerikebaga ta wagati ra, Ala ta Masaya* kuma Kibaro Diman* be fora; bee b'a fe ka jija ka don o Masaya ra.

¹⁷ «Nka o bee n'a ta, sankolo ni dugukolo be se ka ban, nka hali Ala ta sariya tomi fitini kelen tena ben.

¹⁸ «O le koson, ni ce o ce ka a muso bla, ka muso were furu, o ce ka jeneya le ke. Ni ce o ce fana ka muso furusanin ta, o ce fana ka jeneya le ke.»

Naforotigi ni Lazari

¹⁹ «Ayiwa, ce naforotigi do tun be yi, min tun be fani pumanman songogbelenw don, ka domuni dimanw ke, ka a yeɛ panagbe lon bee.

²⁰ Ayiwa, ce fagantan do fana tun be yi, min togo tun ye ko Lazari; jorijuguw tun be a fari bee ra. A tun be la naforotigi ta luda ra. ²¹ Naforotigi domuniketo, domuni murumuru minw tun be benben, a tun b'a fe ka o le soro ka o domu. Wuruw fana tun be to ka na a ta joriw nemu.

²² «Lon do, ce fagantan sara; melekew ka a ta ka taga ni a ye Iburahima kere fe. Naforotigi fana nana sa, o ka a su don. ²³ Ka naforotigi to tooro ra lahara, a ka a ja korota ka Iburahima

ye yɔrɔjan, Lazari bɛ a kɛrɛ fɛ. ²⁴ Naforotigi pɛrɛnna, ko: <Ne fa Iburahima, sabari ka ja na ma, Lazari ci, a ye taga a borokanden su ji ra ka na ne nɛnden suma ni o ye, sabu ne bɛ tɔɔrɔra tasuma nin kɔnɔ kɔsɛbɛ!> ²⁵ Nka Iburahima k'a jaabi, ko: <Ne den, i hakiri to a ra ko ele ka i ta fɛnɔumanw sɔrɔ ka i to dunuɔa ra, nka Lazari ka tɔɔrɔ dɔrɔn le sɔrɔ. Sisan, ale jusu saarora, ele bɛ tɔɔrɔ ra. ²⁶ O dama yɛrɛ tɛ, dingadunba bɛ anw ni aw cɛ fana. O le kɔsɔn, ni mɔgɔ min b'a fɛ ka bɔ an fɛ yan ka taga aw fɛ yi, o tigi tɛ se. Mɔgɔ si fana tɛ se ka bɔ aw fɛ yi ka na an fɛ yan.> ²⁷ Naforotigi ko: <O tuma, ne bɛ i daari, ne fa Iburahima, i ye Lazari ci dunuɔa ra, a ye taga ne faɛ ta lu kɔnɔ; ²⁸ balemace looru bɛ ne fɛ, a to Lazari ye taga olugu lasɔmi, janko olugu fana kana na nin tɔɔrɔyɔrɔ ra yan.> ²⁹ Iburahima k'a jaabi ko: <Cira Musa ta sariya* kitabu kumaw bɛ o fɛ yi, ani cira tɔw ta kumaw; o ye o lamɛn.> ³⁰ Naforotigi ko: <Ne fa Iburahima, o tɛ a ja; ni mɔgɔ sanin dɔ su le kununa ka taga kuma o fɛ, o bɛna nimisa o ta jurumunw na.> ³¹ Iburahima k'a fɔ a ye ko: <Ni o ma cira Musa ta kumaw ni cira tɔw ta kumaw lamɛn, hali ni mɔgɔ sanin dɔ su kununa ka taga kuma o fɛ, o tena sɔn ka nimisa fiyewu.> »

17

Kunnacenniko ni yafariko (Matiyu 18.6-7,21-22; Marika 9.42)

¹ Yesu ko a ta karamɔgɔdenw ma ko: «Ko dɔw bɛna kɛ sababu ye ka mɔgɔw kunnacɛn; o tɛ se

ka to kebari ye. Nka mogo min be ke sababu ye ka o kow lase a mogogogonw ma, bono bena o tigi soro. ² Hali ni o tun ka wugu belebeleba do le dulon o tigi kan na ka a firi kogoji ra, o belen be fisaya a ma, sani a ye nin denfitini do kunnacen ka a lafiri. ³ Aw ye aw yere korosi!

«Ni i balema ka jurumun ke, a wele ka kuma ni a ye. Ni a nimisara, yafa a ma. ⁴ Ni i balema ka i hake ta hali sijaga wolonfla le tere kelen konon, ni a bee kelen kelen na a nana ka na a fo i ye ko i ye yafa a ma, ko ale nimisara, i ka kan ka yafa a ma.»

Lanaya be se ka min ke

⁵ Ciradenw* ko Yesu ma, ko: «Matigi, do fara an ta lanaya kan.» ⁶ Matigi Yesu ka o jaabi ko: «Ni aw ta lanaya bonya tun ka hali mutaridi kise* bo, aw tun be se k'a fo yirisun nin ye ko a ye bon ka bo a no ra ka taga turu kogoji ra. A tun bena aw kan mina.»

Baaraden ka kan ka min ke

⁷ Yesu ko: «Jon le be aw ra, ni a ta baaraden nana ka bo kongo ra senekoyoro ra walama beganmarayoro ra, a be son k'a fo a ye ko a ye na joona ka na sigi ka domuni ke? ⁸ A b'a fo a ye le ko a ye domuni laben, ka fani werew don, ka na domuni sigi ale yere korofolo, ale be domuni ke ka fa, ka min. O ko, baaraden yere be soro ka domuni ke, ka min. ⁹ Min fora baaraden ye, ni a ka o ke, yala a matigice bena a fo o koson wa?

* **17:6** 17.6 Yahudiyaw fe, mutaridi kise le tun ka dogo ka teme simankise tow bee kan.

¹⁰ «Ayiwa, aw fana ta be o cogo ra; baara min fora aw ye, ni aw ka o bee ke ka ban tuma min na, aw y'a fo ko: <Anw ye baaraden gbansanw le ye. An tun ka kan ka min ke, an ka o le ke.> »

Yesu ka kunatɔce tan keneya

¹¹ Ayiwa, ka Yesu tagato to Zeruzalemu, a nana ke teme ye Samari mara ni Galile mara ce. ¹² A donto dugu do konɔ, kunatɔce tan nana a kunben, nka o ma son ka gbara a ra, o lonin tora yorojan, ¹³ ka peren k'a fo Yesu ye ko: «An karamogo Yesu, sabari ka ja anw ma!» ¹⁴ Yesu ka o ye minke, a ko o ma ko: «Aw ye taga aw yere yira sarakalasebagaw* ra.» Ka o tagato to, o saninyara. ¹⁵ O ra kelen k'a ye ko ale keneyara minke, a sekora ka na, ka ke Ala tando ye ni kanba ye. ¹⁶ A nana a kinbiri gban ka a ja biri dugu ma Yesu sen korɔ, ka Yesu fo. O ce tun ye Samarika le ye.

¹⁷ Yesu ko o le ra, ko: «O tuma mogo tan le ma keneya wa? A to konontɔn be min? ¹⁸ Mogo si ma soro olugu ra min be seko ka na baraka la Ala ye ni nin ce kelen te wa, min ye siya were mogo ye?»

¹⁹ Yesu ko o ce ma ko: «Wuri ka taga; i ta lanaya ka i keneya.»

Ala ta Masaya nacogo

(Matiyu 24.23-28,37-41)

²⁰ Farisi* dow ka Yesu jininka, ko Ala ta Masaya* bena na wagati juman le? Yesu ka o jaabi ko: «Ala ta Masaya tena na i ko flerifen, mogow fe. ²¹ A tena fo ko: <Aw y'a fle, a be yan,>

walama ko: <A be yan fe yi,> sabu Ala ta Masaya be aw ce ra.»

²² Yesu ko karamogodenw ma ko: «Min kera Adamaden ye*, lon do o ta wagati yelogo bena ke aw ra, hali ni a ka dan tere kelen ma, nka aw tena se k'a ye. ²³ Mogow bena a fo ko: <A fe, a be yan, a be yan fe yi!> Aw kana taga yi, aw kana bori o ko. ²⁴ Sabu san be manamana cogo min na ka bo sankolo kun do ra, ka taga se kun do ma, Min kera Adamaden ye, o nalon bena ke ten le. ²⁵ Nka sani o ye ke, jagboya lo a ye tawo kosebe folo, bi mogow ye ban a ra.

²⁶ «Min kera Adamaden ye, sani o ye na, ko minw kera Nuho ta tere ra, o jagon le bena ke. ²⁷ Nuho ta tere ra, mogow tun be domuni ke, ka min, ka furuw ke, ka o denw di furu ra, fo lon min Nuho donna kurunba kono; sanjiba nana ka o bee halaki.

²⁸ «Min kera Lutu ta tere ra, o jagon le bena ke. Mogow tun be domuni ke ka min, o tun be sannu ke, ka fiyeere ke, ka forow sene, ka bonw lo. ²⁹ Nka lon min Lutu bora Sodomu dugu kono, tasuma ni kiribi bora sankolo ra i ko sanji, ka bon dugu kan, ka mogow bee halaki.

³⁰ «Min kera Adamaden ye, ni o ta lon nana se, a bena ke o cogo le ra. ³¹ Ni o lon ka mogow min sorow biribon san fe, k'a sorow a borofenw be bon kono, o tigi kana jigi ko a be taga a borofenw ta. Ni a kera ka mogow min sorow foro ra, o tigi kana sekow so kono tuun. ³² Aw ye aw hakiri to Lutu ta muso ta ko ra. ³³ Ni mogow min b'a fe k'a nin tanga, o tigi bena bonow a nin na; nka ni mogow min ka bonow a nin na, o tigi bena a sorow.

³⁴ «Ne b'a fɔ aw ye ko o lon su fɛ, mɔɔɔ fla bɛna sɔrɔ lanan kelen kan, kelen bɛna ta ka kelen to yi. ³⁵ Muso fla bɛna sɔrɔ mugusi ra jɔɔɔn fɛ, kelen bɛna ta ka kelen to yi. ³⁶ [Cɛ fla bɛna kɛ kongo ra jɔɔɔn fɛ, kelen bɛna ta, ka kelen to yi.]»

³⁷ Karamɔɔɔdenw ka Yesu jininka ko: «Matigi, a bɛna kɛ yɔrɔ juman le?» Yesu ka o jaabi ko: «Ni sogosu ka kɛ yɔrɔ min na, dugaw bɛ lajɛn o yɔrɔ le ra.»

18

Kititigɛbagajugu ta ko

¹ Ayiwa, Yesu ka talen dɔ la a ta karamɔɔɔdenw ye, k'a yira ko o ka kan ka Ala daari tuma bɛɛ le, o kana sɛɛɛ. ² A ko: «Kititigɛbaga dɔ tun bɛ dugu dɔ ra, a tɛ siran Ala ja, a tɛ mɔɔɔ si bonya. ³ Muso dɔ fana tun bɛ o dugu kelen na, min cɛ tun sara. O muso tun bɛ to ka na a fɔ o kititigɛbaga ye ko: <Ne hake bɔ ne jugu ra!> ⁴ O ko mɛɛnna, kititigɛbaga tun t'a fɛ ka sɔn. Nka muso nana gban a ra minke, kititigɛbaga nana a fɔ a yɛɛ kɔnɔ ko: <Hali ni ne tɛ siran Ala ja, ne fana tɛ mɔɔɔ si bonya, ⁵ i n'a fɔ nin muso bɛ ne tɔɔrɔra tuma bɛɛ tan, ne bɛna a hake bɔ a jugu ra, ni o tɛ, a bɛna to ka na ne tɔɔrɔ le tuma bɛɛ.> »

⁶ O kɔ, Yesu k'a fɔ ko: «Aw ka kititigɛbaga ta kumacogo ye kɛ! ⁷ Ayiwa, Ala ta mɔɔɔ janawolomanin minw bɛ kasi ka a daari su ni tere, yala Ala tɛna olugu fana hake bɔ o tɔɔrɔbagaw ra wa? Yala a bɛna a to a ye mɛɛn ka sɔrɔ ka o dɛmɛ wa? ⁸ Ne b'a fɔ aw ye ko Ala bɛna o hake bɔ o juguw ra joona joona. Nka, Min

kera Adamaden ye*, ni o nana lon min na, yala a bena lanaya sorɔ dugukolo kan tuun wa?»

Farisice ni ninsaraminabaga

⁹ Ayiwa, Yesu ka talen dɔ wɛɛ la. Mɔɔ minw bɛ o yɛɛ jate mɔɔ terenninw ye, ka o yɛɛ fisaya mɔɔ tɔw ma, a ka a la olugu le ye. ¹⁰ A ko: «Mɔɔ fla le tun tagara Alabatosoba kɔnɔ ka taga Ala daari. Kelen tun ye Farisi* ye, tɔ kelen tun ye ninsaraminabaga ye. ¹¹ Farisice lɔra ka Ala daari a yɛɛ kɔnɔ, ko: <Ala, ne bɛ baraka la i ye sabu ne tɛ i n'a fɔ mɔɔ tɔw, minw ye sonw ye, ani kojugukeɓagaw, ani jɛneyakeɓagaw; ne tɛ i n'a fɔ nin ninsaraminabaga fana. ¹² Lɔɔkɔn o lɔɔkɔn, ne bɛ tere fla sun. Ne fana bɛ fɛn o fɛn sorɔ, ne bɛ o bɛɛ yaga bɔ.>

¹³ «Nka ninsaraminabaga lɔra yɔrɔjan, hali a ma sɔn ka a ja kɔrɔta san fɛ; a ka kɛ a disi gbasigbasi ye k'a fɔ ko: <E, Ala, makari ne ra, sabu ne ye jurumuntɔ le ye.> »

¹⁴ Yesu ko: «Ne b'a fɔ aw ye ko Ala ka o ninsaraminabaga ta jurumunw yafa a ma; a sekɔra ka taga so kɔnɔ. Nka Farisice ta jurumunw ma yafa. Sabu mɔɔ o mɔɔ bɛ a yɛɛ kɔrɔta, Ala bɛ o tigi majigi, nka mɔɔ o mɔɔ bɛ a yɛɛ majigi, Ala bɛ o tigi kɔrɔta.»

*Yesu ka dugawu kɛ denmisɛnw ye
(Matiyu 19.13-15; Marika 10.13-16)*

¹⁵ Ayiwa, mɔɔ dɔw nana ni denɛɛninw fana ye Yesu fɛ, janko a ye maga o ra; nka karamɔɔdenw ka o ye minke, olugu ka kɛ o mɔɔw mafiyɛnya ye. ¹⁶ Nka Yesu ka o denw

lana a yeƐ kɔɔ, k'a fɔ ko: «Aw y'a to denmisenw ye na ne fe, aw kana o bari; sabu mɔgɔ minw be i ko denmisenw, Ala ta Masaya* ye olugu le ta ye. ¹⁷ Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko ni mɔgɔ o mɔgɔ ma sɔn Ala ta Masaya ma i ko denfitini, o tigi tena don a ra fiyewu.»

Cɛ naforotigi ta ko

(Matiyu 19.16-30; Marika 10.17-31)

¹⁸ Ayiwa, Yahudiyaw ta jamɔgɔ dɔ ka Yesu jininka ko: «An karamɔgɔɔnuman, ne ka kan ka mun le ke janko ne ye janamanya banbari sɔɔ?» ¹⁹ Yesu k'a fɔ a ye ko: «Mun na i ko ne ma ko: <Karamɔgɔɔnuman?> Mɔgɔɔnuman si te yi, ni Ala kelenpe te. ²⁰ Ayiwa, i ka Ala ta sariyaw* lon, ko: <I kana jeneya ke, i kana mɔgɔ faga, i kana sonyari ke, i kana faninya fɔ k'a la i mɔgɔɔɔgɔn na, i fa ni i ba bonya.> » ²¹ Cɛ ka Yesu jaabi ko: «Ne ka o sariyaw beɛ sira tagama kabini ne denmisenman.» ²² Yesu ka o men minke, a ko cɛ ma ko: «Fɛn kelen belen ka i jen: taga i borofɛnw beɛ fiyeere, ka o wari tarantaran fagantanw na; ni o kera, naforoba bɛna ke i fe arijana ra. O kɔ, i be na ka na tugu ne kɔ.» ²³ Cɛ ka o kuma men minke, a panasisira kosebe, sabu naforo caman tun b'a fe.

²⁴ Yesu ka cɛ panasisinin ye minke, a ko: «Naforo be mɔgɔ minw fe, olugu don ka gbelen Ala ta Masaya* ra de! ²⁵ Nɔgɔme don ka di miseniwo fe, ka teme naforotigi don kan Ala ta Masaya ra.» ²⁶ Yesu lamɛnbagaw ko: «O tuma

jon le bena kisi sa?» ²⁷ Yesu ka o jaabi ko: «Fen min be mogo kapa, o te Ala kapa.»

²⁸ Piyeri ko Yesu ma ko: «Anw do? Anw jenna an borofenw bee ko ka tugu i no fe!» ²⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Can ra, ne b'a fo aw ye ko ni mogo o mogo ka jen a ta bon ko, walama a muso ko, walama a balemaw ko, walama a somogow ko, walama a ta denw ko, Ala ta Masaya koson, ³⁰ o tigi bena o fenw bee jagon caman soro dunupa ra yan, ka taga panamanya banbari fana soro sini.»

*Yesu ka a ta saya ni a kunuko fo tuun
(Matiyu 20.17-19; Marika 10.32-34)*

³¹ O ko, Yesu ka a ta karamogoden tan ni fla wele ka o gbara a yere koro, k'a fo o ye ko: «An tagato fe Zeruzalemu; Min kera Adamaden ye*, ciraw ka ko o ko fo o ta ko ra, o bee bena ke. ³² O bena a mina ka a don siya were mogow boro. Olugu bena a logobo, k'a neni, ka daji tu a kan. ³³ O bena a bugo ni gbeje ye, ka soro ka a faga; nka a saya tere sabanan na a bena kunu.»

³⁴ Nka karamogodenw ma foyi faamu o kumaw ra. Kuma koro dogora o ma. O ma a tagafan lon.

*Yesu ka fiyentoe na yele
(Matiyu 20.29-34; Marika 10.46-52)*

³⁵ Yesu surunyara Zeriko dugu ra; fiyentoe do tun siginin be sirada ra, a be daariri kera. ³⁶ A ka jama mankan men minke, a ka mogow jininka ko mun mankan lo. ³⁷ O k'a fo a ye ko Yesu Nazaretika le be temena. ³⁸ Fiyentoe perenna ko: «Yesu, Dawuda Mamaden*, sabari ka na ne ma!» ³⁹ Mogo minw tun be na fe, olugu songora a

ra, ko a ye je. Nka a ka do le fara a perenkan kan ko: «Dawuda Mamaden*, sabari ka na ne ma.»
⁴⁰ Yesu lora; a k'a fo o ye ko o ye na ni a ye. A sera Yesu korɔ minke, Yesu k'a jininka ko: ⁴¹ «I b'a fe ne ye mun ke i ye?» A ka Yesu jaabi ko: «Matigi, ne b'a fe ka yeri ke le tuun.» ⁴² Yesu k'a fo a ye ko: «Ne sɔnna, i ye yeri ke; i ta lanaya ka i kisi!» ⁴³ O yɔrɔnin kelen beɛ, ce na yelera, a tugura Yesu ko, ka to ka Ala tando. Mɔgɔw ka o ye minke, o ka Ala tando.

19

Yesu ni Zake ta ko

¹ Yesu donnin ko Zeriko dugu kɔnɔ, a tun be dugu cetigera. ² Ce do tun be o dugu kɔnɔ, a togo ye ko Zake; ale le tun ye ninsaraminabagaw namogo ye, naforo fana tun b'a fe. ³ Zake tun b'a fe ka Yesu ye, k'a lon jon lo; nka a tun te se, sabu ale tun ka surun, jama fana tun ka ca. ⁴ O ra, a borira ka taga na fe, ka taga yeɛ sikomoriyiri do ra, janko ka Yesu ye, sabu Yesu tun ka kan ka teme o yoro ra. ⁵ Yesu nana se yiri jukoro minke, a ka a na korota san fe k'a fo Zake ye ko: «Zake, i teliya ka jigi yan, sabu ne ka kan ka jigi i ta so bi.» ⁶ Zake teliyara ka jigi, ka taga ni Yesu ye so kɔnɔ a ninsondiyaninba. ⁷ Mɔgɔw ka o ye minke, o beɛ ka ke Yesu korofɔ ye, ko: «A sɔnna ka taga jigi jurumunto ta so kɔnɔ!» ⁸ Nka Zake lonin tora Matigi na fe k'a fo a ye ko: «Matigi, ne be ne borofenw tarance beɛ di fagantanw ma; ni a kera ko ne ka mogo do togo k'a borofen mina, ne be o jogon naani kosegi o tigi ma.» ⁹ Yesu

k'a fɔ a ye ko: «Kisiri sera nin so kɔnɔ bi, sabu nin cɛ fana ye Iburahima ta duruja dɔ ye. ¹⁰ Min kera Adamaden ye*, ale nana mɔgɔ tununinw le yɔrɔɓini ka o kisi.»

*Baaraden saba ta ko
(Matiyu 25.14-30)*

¹¹ Ayiwa, ka mɔgɔw to o bɛ Yesu lamenna, a ka talen dɔ la o ye; sabu o tun bɛ surunyara Zeruzalemu na, ani mɔgɔw ta miiriya tun ye ko Ala ta Masaya* bɛna sigi o wagati yere le ra. ¹² A ko: «Fagamaden dɔ tun bɛ tagara jamanajan dɔ ra, ka taga masaya sɔrɔ, ka seko ka na sigi a yere ta jamana mɔgɔw kunna. ¹³ Ayiwa, sani a ye taga, a ka cɛ tan wele a ta baaradenw na, ka warigbe waga tan di o bɛɛ kelen kelen ma, k'a fɔ o ye ko o ye jago ke ni a ye, ka dɔ fara a kan sani ale ye seko ka na.

¹⁴ «Nka a ko tun man di a ta jamanamɔgɔ dɔw ye. A taganin ko, o ka cira bla ka taga masaceba fe ka taga a fɔ a ye ko olugu t'a fe o cɛ ye na sigi olugu kunna.

¹⁵ «Nka, o bɛɛ n'a ta, a ka masaya sɔrɔ ka na a ta jamana ra. A nana minke, a tun ka wari di a ta baaraden minw ma, a ka olugu wele ka na, ko o ka tɔnɔ min sɔrɔ, o ye na a yira ale ra. ¹⁶ Baaraden folo nana; a ko: «Ne matigice, ne ka baara ke ni i ta wari ye ka a warigbe waga tan sɔrɔ ka fara a kan.» ¹⁷ A ko a ma ko: «O jana, baaradenɓuman le be i ye. Fen fitini le dira i ma, nka i kera lanamɔgɔ ye o ra. O koson, ne bɛna i sigi dugu tan kunna.» ¹⁸ O ko, flanan nana; ale ko: «Ne matigice, ne ka baara ke ni i ta wari ye ka

a warigbe waga looru soro ka fara a kan.> ¹⁹ A matigice ko o ma ko: <Ele fana bena sigi dugu looru kunna.> ²⁰ Baaraden do were nana, ale ko: <Ne matigice, i ta wari fle nin ye. Ne tun k'a don fani do kono, k'a dogo. ²¹ Ne siranna i ja, sabu ele ye mogo fariman le ye. I ma fen min bla, i be o le ta, i ma foro min sene, i be o siman tige.> ²² A matigice ko a ma ko: <Ele baaradenjugu. Ne bena kiti tige i kan ka kana ni i yere darakuma le ye. I k'a lon ko ne ye mogo fariman le ye, ko ne ma fen min bla, ne be o ta, ko ne ma foro min sene, ne be o siman le tige; ²³ o tuma, mun koson, i ma ne ta wari bla waribon na? Ni o tun kera, ne koseginin, ne tun bena a ta, ka tono soro ka fara a kan.> ²⁴ A Matigice k'a fo a kerefemogow ye ko: <Aw ye a ta wari mina a ra k'a di warigbe waga tan tigi ma.> ²⁵ Nka o mogow ko: <An matigice, warigbe waga tan be ale fe ka ban o.> ²⁶ Masace ko: <Do be min fe, do were bena di o le ma; nka do te min fe, hali fitini min b'a fe, o bena bosi a ra. ²⁷ Ayiwa, sisan, ne jugu minw tun t'a fe ne ye sigi olugu kunna, aw ye o bee mina ka na o bee faga ne yere ja na yan.> »

Yesu tagato Zeruzalemu

(Matiyu 21.1-11; Marika 11.1-11; Yuhana 12.12-19)

²⁸ Ayiwa, Yesu ka o kumaw bee fo ka ban tuma min na, a blara jama ja, o ka ke taga ye Zeruzalemu. ²⁹ O tagara surunya Betifaze ra tuma min na, ani Betani, ka o to Oliviyesunw kuru kere fe, Yesu ka a ta karamogoden fla ci. ³⁰ A k'a fo o ye ko: «Dugu min fle an ja fe, aw ye

taga yi; ni aw sera yi, aw bɛna faliden dɔ sirinin ye, mɔgɔ si ma yɛlɛn min kan folɔ. Aw y'a foni ka na ni a ye yan. ³¹ Ni mɔgɔ dɔ ka aw pininka ko: «Mun kosɔn aw b'a fonina?» Aw y'a fɔ a ye ko: «An Matigi le mako b'a ra.» » ³² Karamɔgɔden fla tagara minke, Yesu tun k'a fɔ o ye cogo min na, o tagara a sɔrɔ ten. ³³ O tun bɛ faliden fonina minke, falitigiw ko o ma ko: «Mun kosɔn aw bɛ faliden fonina?» ³⁴ O ko: «An Matigi le mako b'a ra.»

³⁵ O nana ni faliden ye Yesu fɛ; o ka o ta derege dɔw la fali kɔ ra, ka Yesu layɛlɛn ka sigi a kan. ³⁶ Ka o tagatɔ to, mɔgow tun bɛ o ta deregebaw lalara sira kan Yesu na. ³⁷ O tun bɛ surunyara Zeruzalɛmu na ka ban. O sera Oliviyesunw kuru jigijigi ra minke, Yesu tun ka kabako minw kɛ karamɔgɔdenw na na, o bɛɛ jusu diyaninba ka kɛ Ala tando ye ni kanba ye o kabako keninw kosɔn. ³⁸ O tun b'a fɔra ko: «Masacɛ min bɛ nana Matigi Ala tɔgɔ ra, dugawu ye kɛ o ye. Hera ye kɛ sankolo ra, nɔɔrɔ ye la Ala tɔgɔ kan sanfɛyɔrɔw bɛɛ ra.»

³⁹ Farisi* dɔw tora jama ra k'a fɔ Yesu ye ko: «Karamɔgɔcɛ, a fɔ i ta karamɔgɔdenw ye ko o ye je.» ⁴⁰ Yesu ka o jaabi, ko: «Hali ni o jera, kabakuruw le bɛna pɛrɛn o nɔ ra; ne bɛ o fɔ aw ye.»

Yesu ka Zeruzalɛmu ta tɔɔrɔ ko fɔ

⁴¹ O surunyara Zeruzalɛmu na; Yesu ka dugu ye minke, a kasira a kunna k'a fɔ ko: ⁴² «Fɛn min bɛ se ka hera kɛ aw ye, ni a kɛra ko aw tun

ka o lon bi! Nka o dogora aw ma sisan. ⁴³ Lon do, bena se, aw juguw bena aw datugu, ka aw lamini ni kogow ye, ka dingaw sozi ka dugu fanw bee lamini ka aw degu. ⁴⁴ O bena dugumogow bee dondon ka o nono, ka aw ta dugu bee ci, ka a kabakuruw bee yerege; sabu Ala tun b'a fe ka aw deme wagati min na, aw ma o wagati jate!»

Yesu ka jagokebagaw gbenna

(Matiyu 21.12-17; Marika 11.15-19; Yuhana 2.13-22)

⁴⁵ Ayiwa, Yesu tagara don Alabatosoba lu konɔ, ka jagokebagaw* gben ka bo. ⁴⁶ A k'a fo o ye ko: «A sebera Kitabu konɔ, ko: <Ne ta bon bena ke Aladaariyoro le ye,> nka aw koni ka a yelema ka a ke sonw dogoyoro le ye†.»

⁴⁷ Yesu tun be mogow karanna lon bee Alabatosoba konɔ. Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow*, ani jamana namogow tun be Yesu fagasababu le pinina. ⁴⁸ Nka o tun bena a mina cogo min na, o tun ma o lon; sabu Yesu ta ko tun ka mogow bee kun mina, o bee tun b'a lamenna.

20

Yesu ta fanga soroyoro

(Matiyu 21.23-27; Marika 11.27-33)

¹ Lon do, Yesu tun be mogow karanna Alabatosoba konɔ, ani ka Kibaro Diman* fo o ye; sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya

* **19:45** 19.45 O mogow tun be beganw fiyeere sarakabobagaw le ma, walama ka wari falen o ye. † **19:46** 19.46 Nin kuma fora Ezayi 56.7 ani Yereimi 7.11.

karamogow*, ani cekoroba dow nana a fe. ² O ko: «A fo an ye: I be nin kow kera fanga juman sababu le ra, ani jon le ka o fanga di i ma?» ³ Yesu ka o jaabi ko: «Ne fana bena aw jininka ko kelen na. ⁴ Aw ye nin fo ne ye: jon le tun ka Yuhana Batizerikebaga ci ka na mogow batize? Ala wa, walama mogow?» ⁵ O yere dama ka ke a miiri ye, ko: «Ni an ko: <Ala lo>, a bena a fo ko: <O tuma mun koson aw ma la a ra?» ⁶ Nka ni an fana ko: <Mogow lo>, jama bena an bon ni kabakuru ye de; sabu o bee lanin b'a ra ko Yuhana ye Ala ta cira le ye.» ⁷ O koson o ka Yesu jaabi ko olugu m'a lon. ⁸ Yesu fana ko: «Ayiwa, ni o lo, min ka fanga di ne ma ka nin kow ke, ne fana tena o fo aw ye.»

Baaradenjuguw ta ko

(Matiyu 21.33-46; Marika 12.1-12)

⁹ O ko, Yesu ka nin talen fo jama ye; a ko: «Ce do le tun ka rezenforo sene ka a karifa baarakebaga dow ma, ka bo ka taga tagama do ra ka taga wagatijan ke yi. ¹⁰ Rezen bowagati nana se tuma min na, a ka a ta baaraden do ci rezenforo korosibagaw fe ko o ye rezenmo do di. Nka rezenforo korosibagaw ka o mina, ka a bugo, ka a borolakolon gben ka taga. ¹¹ Forotigi ka baaraden do were ci; o ka o bugo, ka o neni, ka o borolakolon gben ka taga. ¹² A ka mogow sabanan ci o fe; o ka o bugo ka a mandimi, ka a gben. ¹³ Forotigi ko: <Ne bena nin ko ke cogo di?» A ko: <Ayiwa, ne bena ne yere dence kanunin le ci o fe. Ne be miiri ko o bena ale bonya.> ¹⁴ Ayiwa, rezenforo korosibagaw nana forotigi dence nato ye minke, o k'a fo jagon ye ko: <Nin le bena cen

ta! An y'a mina ka a faga, janko foro ye ke an ta ye.> ¹⁵ A sera o ma minke, o tagara ni a ye foro ko fe ka taga a faga.»

Yesu ko: «Ayiwa, sisan forotigi bena na mun le ke o rezenforo korosibagaw ra sa? ¹⁶ A bena na ka na o faga, ka a ta foro karifa mogɔ werew ma.»

Mogɔw ka o kuma men minke, o ko: «E! Ala ma an kisira o ko jɔgon ma.»

¹⁷ Yesu ka jama fe, k'a fo o ye ko: «Nin kuma min sebera Kitabu konɔ, ko:

<Bonlobagaw banna kabakuru min na,
o le nana ke kabakuru sobeman ye, ka ke bon
kabakuru folo ye,>

aw ta miiriya ra o kuma korɔ ye di le? ¹⁸ Ayiwa, ni mogɔ o mogɔ koni ka ben o kabakuru kan, o tigi kolow bee be karikari; ni o kabakuru fana ka ben mogɔ o mogɔ kan, a be o tigi jɔjɔ.»

Ninsɔngɔ sarako

(Matiyu 22.15-22; Marika 12.13-17)

¹⁹ Sariya karamogɔw* ni sarakalasebagaw kuntigiw* tun b'a fe ka Yesu mina o yorɔnin kelen bee ra, sabu o k'a lon ko a ka talen fo olugu le ma; nka o siranna jama ja. ²⁰ O ka ke Yesu korosi ye. O ka mogɔ dow ci ka taga Yesu korosiri kama; olugu tagara o yere ke i n'a fo mogosobew, ka Yesu dakorɔbo janko a ye kuma benbari do fo, o ye a minasababu sorɔ ka taga ni a ye jamanatigi fe, ani fagamaw fe, ka taga kiti tige a kan. ²¹ O mogɔw nana Yesu jininka ko: «An karamogɔ, an k'a lon ko i ta kumaw, ani ta karan fana terennin

lo; i tɛ mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra, i bɛ mɔgɔw karan Ala sira ra ka kapa ni can le ye. ²² Ayiwa, yala ka ninsɔngɔ sara masacɛba Sezari ye, o bennin lo wa, walama a bennin tɛ?» ²³ Ayiwa, Yesu tun bɔra o mɔgɔw ta nanbara kɔrɔ ma. ²⁴ A ko o ma ko: «Aw ye tama kelen yira ne ra.» O ka tama kelen yira a ra. A ko: «Jɔntigi ja ni a tɔgɔ le bɛ nin wari kan?» O ko: «Masacɛba Sezari.» ²⁵ Yesu ko: «Ayiwa, ni o lo, aw ye Sezari ta kɔsegi Sezari ma, ka Ala ta kɔsegi Ala ma.» ²⁶ O mɔgɔw ma hali kuma den kelen sɔrɔ ka bɔ Yesu da ra jama ja na, min bɛ kɛ a minasababu ye. Yesu ta jaabiri ka o kabakoya; o jera!

*Sadusiw ka Yesu jininka suw kunuko ra
(Matiyu 22.23-33; Marika 12.18-27)*

²⁷ Ayiwa, Sadusiw, minw b'a fɔ ko mɔgɔ si su tena kunu lahara, olugu dɔw gbarara Yesu ra k'a jininka; o ko: ²⁸ «An karamɔgɔ, cira Musa tun ka nin kuma seɓe sariya* ra, ko: <Ni cɛ dɔ ka muso furu, ka sa k'a sɔrɔ a ma den sɔrɔ ni o muso ye, a balemace ka kan ka o muso ta ka den sɔrɔ ni a ye a balemace nɔ ra.>

²⁹ «Ayiwa, balemace wolonfla tun bɛ yi. Fɔlɔ ka muso furu, ka sa, a ma den sɔrɔ. ³⁰ Balemace flanan ka muso ta, ka sa, a ma den sɔrɔ; sabanan fana ta kera ten. ³¹ O cɛ wolonfla bɛɛ ka muso furu ka gban jɔgɔn na, ka sa, o si ma den to o kɔ. ³² O kɔ, muso yɛrɛ sara. ³³ Ayiwa, ni suw nana kunu lahara o, muso bɛna kɛ jɔn kelen le ta ye sa? Sabu o cɛ wolonfla bɛɛ tun ka a furu!»

20:28 20.28 Nin kuma fora Sariya 25.5-6.

³⁴ Yesu ka o jaabi, ko: «Dunuɓa ra yan le ce be muso furu, muso fana be sigi ce fe. ³⁵ Nka ni Ala nana a latige ko mogo minw ka kan ni wagati nata ta panamanyakura ye, ni olugu kununa ka bo saya ra, olugu tena muso furu, walama ka di ce ma; ³⁶ o fana tena sa ka ye. O bena ke i ko melekew; o be ke Ala denw ye, sabu o bora saya ra ka don Ala ta panamanya ra.

³⁷ «Ayiwa, ni mogo ka sa, a be taga kunu lahara; cira Musa ka o le yira an na. Yiritunin tasumaman koro a ka Ala wele ko: <Ibrahim ta Ala, ani Isiyaka ta Ala, ani Yakuba ta Ala.> ³⁸ O koro ye ko Ala te mogo saninw ta Ala ye; mogo panamanw ta Ala lo; sabu Ala fe, o mogo w be panaman lo.»

³⁹ O kumaw fonin ko, sariya karamogo* dow ko a ma ko: «An karamogo, i ka can fo.»

⁴⁰ Ayiwa, k'a ta o wagati ra, o ma son ka Yesu jininka tuun.

*Kirisita ma ke Dawuda Mamaden daron ye
(Matiyu 22.41-46; Marika 12.35-37)*

⁴¹ Yesu ko mogo w ma ko: «Mun koson mogo w b'a fo ko Ala ka Kisibaga* min layiri ta, ko o bena ke Dawuda Mamaden* le ye? ⁴² K'a soro Dawuda yere k'a sebe Zaburuw kitabu kono, ko:

<Matigi Ala k'a fo ne Matigi ye ko:

Na i sigi ne kininboroyanfan fe,

⁴³ fo ne ye i juguw mina ka o bla i sen koro.>

20:37 20.37 Nin kuma fora Bori 3.2,6. **20:43** 20.43 Nin kuma fora Zaburu 110.1.

44 Ayiwa, ni Dawuda be o Kisibaga wele ko a Matigi, o tuma a be se ka ke Dawuda Mamaden ye cogo di?»

*Yesu ka sariya karamogow dogoya
(Matiyu 23.1-36; Marika 12.38-40)*

45 Jama bee tun be Yesu lamenna; a ko a ta karamogodenw ma ko: 46 «Aw ye aw yere korosi sariya karamogow* ra de! Deregebadon ka di olugu ye ka yaala. O b'a fe mogow tow le ye olugu fo jamayorow ra. Karansow* konow, nafesigiyorow le ka di o ye; ni o ka o wele domuniyorow ra, nafesigiyorow le ka di o ye. 47 O be muso ce saninw borofenw bee domu. O be Ala daari ka meen janko mogow ye o korosi. O le koson, o ta kiti bena gbeya ka teme tow ta kan.»

21

*Muso fagantan ta saraka
(Marika 12.41-44)*

1 Ka Yesu to Alabatosoba konow, a k'a na korota ka nafortigiw ye, o be o ta saraka blara sarakablaminan konow. 2 A ka muso fagantan do fana ye, min ce tun sara, ale ka warimisennin fla bla sarakablaminan konow.

3 Yesu ko: «Can ra ne b'a fo aw ye, ko nin muso fagantan min ce sara, ale ka saraka min di, o cayara ka teme tow bee ta kan; 4 sabu tow ka fitini doron le bo o ta naforo ra k'a bla sarakablaminan konow; nka ale ka a ta wari bee le di, hali domuni songo ma to a boro tuun.»

*Yesu ka dunuɲa laban tagamasiyenw yira
(Matiyu 24.3-14; Marika 13.1-2)*

⁵ Ayiwa, mɔgɔ dɔw ka ke Alabatosoba ko lakari ye, ko a ce ka ni, ko a lɔra ni kabakuru jumanmanw le ye, ani mɔgɔw ka sarakafen minw di Ala ma. ⁶ Yesu ko: «Aw ja be nin bon minw na tan de, lon do nin bonw bee bena cici, ka a kabakuruw bee yerege ka bo jɔgon kunna.» ⁷ Karamɔgɔdenw ko: «An karamɔgɔ, nin kow bena ke wagati juman, ani tagamasiyen juman bena a yira ko a wagati sera?»

⁸ Yesu ka o jaabi, ko: «Aw ye aw yere korɔsi, aw kana a to mɔgɔ si ye aw lafiri; sabu mɔgɔ caman bena na ni ne tɔgɔ ye, k'a fo ko olugu le ye Kisibaga* ye, ko wagati sera ka ban. Aw kana tugu o ko. ⁹ Ni aw nana to ka kere mankanw men, ani murutiri kow, aw ja kana tige; sabu jagboya lo ko o kow ye ke; nka o si te a laban ye folo.»

¹⁰ A ko o ma ko: «Siya do bena wuri do were kama, jamana do bena wuri do were kama. ¹¹ Dugukoloyereyerebaw bena ke yɔro dɔw ra, ani banajuguw, ani kongobaw. Siranyafenw, ani tagamasiyenba dɔw bena ke sankolo ra.

¹² «Nka sani o kow bee ye ke, o bena aw mina ka aw bugɔ. O bena aw tɔrɔ, o bena aw mina ka taga ni aw ye karansow* kɔnɔ janko ka kiti tige aw kan, ka aw bla kaso ra. O bena taga ni aw ye masacew fe, ani jamana jamɔgɔw fe ne tɔgɔ kosɔn. ¹³ O bena ke sababu ye k'a to aw ye ke ne seerew ye ka kuma olugu fe. ¹⁴ Aw y'a to aw hakiri ra, ko aw man kan ka kuma do laben, aw bena taga min fo janko ka aw yere

bɔsi. ¹⁵ Sabu ne yere le bena kuma don aw da ra, ka hakiritigiya di aw ma, min sababu ra aw juguw si tena se ka kuma ke ni aw ye, walama ka aw sɔsɔ. ¹⁶ Aw worobagaw, ani aw balemaw, ani aw somɔgɔw, ani aw teriw bena aw janfa, ka aw caman faga. ¹⁷ Mɔgɔw bɛɛ bena aw kɔninya ne tɔgɔ koson. ¹⁸ Nka, o bɛɛ n'a ta, hali aw kunsigiden kelen tena tunu. ¹⁹ Ni aw ka nin kow sonmina, o le bena aw nin kisi.»

*Yesu ka Zeruzalemu dugu halaki ko fɔ
(Matiyu 24.15-21; Marika 13.14-19)*

²⁰ Yesu ko: «Ni aw nana Zeruzalemu dugu lamininin ye kerekɛjamaw fe wagati min na, aw ka kan k'a lon ko dugu cituma sera. ²¹ Ni o wagati sera k'a sɔrɔ minw be Zude mara ra, olugu ye bori ka taga kuruw fan fe; minw be Zeruzalemu dugu kɔnɔ, olugu ye bɔ; minw be kongo kɔnɔ, olugu kana don dugu kɔnɔ.

²² «Sabu, o lon bena ke Ala ta kititigelon ye Zeruzalemu kan, janko kuma minw bɛɛ sebera Kitabu kɔnɔ, o ye ke can ye. ²³ O lonw na bɔnɔ bena muso lasiritɔw sɔrɔ, ani minw be sin dira denw ma; sabu tɔɔrɔba bena ke jamana kɔnɔ, ka Ala ta dimi ben nin jamana mɔgɔw kan. ²⁴ O bena o faga ni kerekemuruw ye, o bena o mina ka taga o ke kasodenw ye siya werew* ta jamana bɛɛ ra. O cogo ra, siya were mɔgɔw bena don Zeruzalemu ka o ta fanga sigi fɔ ka taga o ta wagati dafa.»

*Yesu nacogo ka bɔ sankolo ra
(Matiyu 24.29-35; Marika 13.24-31)*

²⁵ «Ayiwa, sankolo ra, tagamasiyen dɔw bena ke tere ni karo ni lolow kan. Dugukolo kan, jatigeɓa le bena mɔgɔw mina fɔ ka o kɔnɔnɔban, kɔgɔji ni jikurubaw ta mankan kosɔn. ²⁶ Ko minw bena ke dugukolo kan, mɔgɔ dɔw ja tigeninba bena to o miiriri ra fɔ ka na kirin, sabu sankolo ta sebayayaw bena yuguyugu ka bɔ o nɔ ra. ²⁷ O tuma ra, Min kera Adamaden ye*, o bena o nato ye sankaba dɔ kan ni sebayayaba ye, ani nɔɔrɔba. ²⁸ Ayiwa, ni aw ka na o kow ketɔ ye tuma min na, aw ye aw kun kɔrɔta ka aw ja lawuri san fe, sabu aw ta kisiri wagati le surunya ra ten.»

Torosun ta karan
(*Matiyu 24.32-35; Marika 13.28-31*)

²⁹ O kɔ, Yesu ka talen dɔ fɔ o ye; a ko: «Aw ye torosun kɔrɔsi, ani yiri tɔw beɛ. ³⁰ Ni aw k'a ye ko o be flaburukuraw bɔra, aw b'a lon ko samiya surunyara. ³¹ O cogo kelen na, ni aw nana a ye ko nin kow be kera tuma min na, aw y'a lon ko Ala ta Masaya* wagati le surunyara. ³² Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko bi mɔgɔw tena sa ka ban fɔ nin kow beɛ ye ke ka dafa. ³³ Sankolo ni dugukolo bena teme, nka ne ta kuma tena teme fiyewu.

³⁴ «Aw ye aw yere kɔrɔsi, aw kana to domuni-baw ra, ani minni na, ka to ka hami dunupafenw sorɔri dɔrɔn na, k'a to ne nalon ye na bara aw ra; ³⁵ sabu ne nalon bena bara dunupamɔgɔw beɛ ra, ka o mina i ko jɔ. ³⁶ O kosɔn, aw ye aw janto aw yere ra, ka Ala daari wagati beɛ, janko aw ye fanga sɔrɔ, kojugu minw bena ke, ka bɔsi

o bæ ma; ni o kera, Min kera Adamaden ye*, aw kun korotanin bena se ka lo o ja korɔ.»

³⁷ Ayiwa, Yesu tun bæ to ka mɔgɔw karan Alabatosoba kɔnɔ tere fɛ. Ni su ka ko, kuru min bæ wele ko Oliviyesunw kuru, a tun bæ taga si o yɔrɔ ra. ³⁸ Sɔgɔmada jooɔna fɛ, mɔgɔw bæ tun bæ taga lajen a korɔ Alabatosoba kɔnɔ ka a ta karan lamɛn.

22

Mɔgɔw ka janfa siri Yesu kama

(*Matiyu 26.1-5; Marika 14.1-2; Yuhana 11.45-53*)

¹ Ayiwa, Burufunubari janagbɛ* min bæ wele ko Jɔnyaban janagbɛ*, o tun bæ surun-yara. ² Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔgɔw* tun bæ cogo jinina ka Yesu faga, nka o tun bæ siranna jama ja.

Zudasi ka Yesu janfa

(*Matiyu 26.14-16; Marika 14.10-11*)

³ Ayiwa, Setana donna Zudasi jusukun na, min bæ wele fana ko Sikariyɔti, ani min tun ye Yesu ta karamɔgɔden tan ni fla do ye. ⁴ Zudasi tagara sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Alabatosoba korɔsibagaw kuntigiw fɛ; a bena Yesu mina k'a don o boro cogo min na, o kumana ka bɛn o kan. ⁵ O kuma diyara olugu ye kosɛbɛ. O ka layiri ta a ye ko o bena wari di a ma. ⁶ Zudasi sɔnna; a ka kɛ cogo jini ye, a bena se ka Yesu sɔrɔ ka a don o boro cogo min na, jama kana bo a kala ma.

*Karamogodenw ka Jonyaban panagbe laben
(Matiyu 26.17-25; Marika 14.12-21; Yuhana
13.21-30)*

⁷ Burufunubari panagbe* wagati ra, lon min na Jonyaban panagbe ta saraka ka kan ka faga, ⁸ o lon na Yesu ka Piyeri ni Yuhana ci; a ko: «Aw ye taga Jonyaban panagbe domuni laben an ye janko an ye a domu.» ⁹ O ka Yesu jaabi ko: «I b'a fe an ye taga a laben min le?» ¹⁰ Yesu ko: «Ni aw donna dugu kono, aw bena ben ni ce do ye, ji be daga ra a kun na. A bena taga don lu min kono, aw ye tugu a ko ka taga don fo o lu kono. ¹¹ Ni aw sera yi, aw y'a fo lutigi ye ko: «An karamogo ko, ko ale ni a ta karamogodenw bena Jonyaban panagbe domuni ke bon min kono, ko o bon be min?» ¹² Ayiwa, a bena bonba do yira aw ra sankaso san fe, fen bee be a kono. Aw bena Jonyaban panagbe domuni laben o bon le kono.»

¹³ Ayiwa, Piyeri ni Yuhana tagara. O tagara a soro i ko Yesu tun k'a fo o ye cogo min na. O ka Jonyaban panagbe domuni laben.

*Jenogonya domuni
(Matiyu 26.26-30; Marika 14.22-26;
Korentikaw folo 11.23-25)*

¹⁴ Domuniwagati sera minke, Yesu sigira domuni na ni a ta karamogodenw ye. ¹⁵ Ka o to domuni na, Yesu k'a fo o ye ko: «Ne koni tun b'a fe yere le ka nin panagbe domuni ke ni aw ye sani ne ye toro. ¹⁶ Sabu ne b'a fo aw ye ko ne tena a jogon domu tuun fiyewu fo ka taga se lon min na, a koro ye min ye, o bena ke Ala fe a ta Masaya* ra.»

¹⁷ A ka jifiye ta, rezenji tun b'a kɔnɔ, a ka baraka la Ala ye, k'a fɔ a ta karamɔɔɔdenw ye ko: «Aw y'a mina, aw bɛɛ ye dɔ min a ra, ¹⁸ sabu ne b'a fɔ aw ye ko ne tena rezenji min tuun fiyewu fɔ lon min Ala ta Masaya* bɛna na.»

¹⁹ O kɔ, a ka buru ta, ka baraka la Ala ye, k'a tigetige ka dɔ di o ma, k'a fɔ o ye ko: «Nin ye ne farikolo le ye, o le dira aw kosɔn. Aw ye nin kɛ ka aw hakiri jigi ne ra.»

²⁰ O cogo ra, domuni bannin kɔ, Yesu ka jifiye ta, rezenji tun b'a kɔnɔ. A k'a di o ma, k'a fɔ o ye ko: «Ala bɛ jɛnɔɔɔnyakura* min don ni mɔɔɔw ye ne jori baraka ra, o le bɛ nin ye. O jori le bɔnna aw kosɔn. ²¹ Nka o bɛɛ n'a ta, aw ra min bɛna ne don mɔɔɔw boro, o tigi ni ne siginin bɛ domuni na yan. ²² Min kɛra Adamaden ye*, o kɔni bɛna sa, i n'a fɔ a tun latigera cogo min na. Nka mɔɔɔ min bɛna kɛ sababu ye k'a janfa, bɔnɔ bɛna o tigi sɔrɔ.» ²³ Karamɔɔɔdenw ka kɛ jɔɔɔn jɛninka ye ko olugu ra jɔn kelen le bɛna sɔn ka o ko jɔɔɔn kɛ.

Karamɔɔɔdenw ko jɔn le ye jɛmɔɔɔ ye olugu ra

²⁴ Ayiwa, sɔsɔri dɔ nana wuri karamɔɔɔdenw cɛ ra, ko olugu ra jɔn le ka kan ka jate jɛmɔɔɔ ye.

²⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Aw k'a lon ko siya wɛɛ mɔɔɔw ta masacɛw bɛ o mara fanga ra; fanga bɛ minw fɛ, olugu b'a fɛ jamanadenw ye olugu wele ko kɔjumankeɛbagaw. ²⁶ Nka a man kan ka kɛ ten aw cɛ ra. Aw ra min ye mɔɔɔba ye, o tigi ye kɛ i n'a fɔ bɛɛ ra fitini; min ye jɛmɔɔɔ ye, o tigi ye kɛ i n'a fɔ tɔw ta baaraden. ²⁷ Baaraden

min be gba ke, ani a matigice min bena sigi ka domuni ke doron, o fla ra juman le ka bon? Min bena sigi ka domuni ke, o le man bon wa? O bee n'a ta, ne be aw ce ra i ko baaraden.

²⁸ «Aw koni jijara ka to ni ne ye ne ta koroborikow bee ra. ²⁹ O le koson, ne be Ala ta Masaya* labla aw ye, i n'a fo ne Fa ka a labla ne ye cogo min na. ³⁰ O koson aw bena domuni ni minni ke ni ne ye ne ta Masaya* ra. Aw bena sigi masasigananw kan ka Izirayeli* siya tan ni fla ta kiti tige.»

Yesu ko Piyeri bena ban ale ra

(Matiyu 26.31-35; Marika 14.27-31; Yuhana 13.36-38)

³¹ O ko, Yesu ko Simon ma ko: «Simon, Simon, Setana tun k'a jini ko a be aw korobo, i ko o be siman tenten cogo min na. ³² Nka ne ka Ala daari ele ye, janko i ta lanaya kana cen. Ni ele nana nimisa tuma min na ka na ne fe, i ye i balema tow ja gbeleya.» ³³ Piyeri ko Yesu ma ko: «Matigi, ni kaso lo walama ni saya yere lo, ne labennin lo ka o bee ke ni i ye.» ³⁴ Yesu ko: «Piyeri, ne b'a fo i ye ko sani dondo ye kasi bi, ele bena a fo mogow ye fo sijaga saba ko i ma ne lon.»

Yesu ka a ta karamogodenw ladi ko o ye o yere laben

³⁵ O ko, Yesu ko a ta karamogodenw ma tuun ko: «Ne tun ka aw ci, ko aw kana wari bla aw kun, ko aw kana borota, ko aw kana sanbaraw ta minke o, yala fen do desera aw fe wa?» Karamogodenw k'a jaabi ko: «Foyi si ma dese an na.» ³⁶ Yesu ko: «Sisan koni, ni wari be min fe, o

tigi ye o bla a yere kun; ni boro be min fe, o tigi ye o ta. Ni muru te min fe, o tigi ye a ta fani do fiyeere ka do san. ³⁷ Sabu ne b'a fo aw ye ko min sebera ne ta ko ra, o ka kan ka ke. A sebera ko: <O k'a jate ni kojugukebagaw ye.> Ayiwa, sisan, o kow kewagati surunyara.» ³⁸ Karamogodenw ko Yesu ma ko: «Matigi, ni o lo, muru fla ye nin ye.» Yesu ko: «A ka ni ten.»

*Yesu ni karamogodenw tagara kuru kan
(Matiyu 26.36-46; Marika 14.32-42)*

³⁹ O ko, Yesu bora ka taga Oliviyesunw kuru kan, i n'a fo a tun derira k'a ke cogo min na. A ta karamogodenw tugura a ko. ⁴⁰ O sera yi minke, Yesu ko o ma ko: «Aw ye Ala daari, janko Setana kana aw nege ka aw bla kojugu ra.» ⁴¹ O ko, a bora o koro ka gbara na fe doonin, ka a kinbiri gban ka Ala daari. ⁴² A ko: «Ne Fa, ni i be son, i ye nin tooro yoro janya ne ra. Nka ne yere sago kana ke, ele sago le ye ke.» ⁴³ [O tuma, meleke do bora sankolo ra ka na a ja gbeleya. ⁴⁴ Sabu o wagati tun gbeleyara Yesu ma kosebe, a jusukun tun toorora haali; a ka Ala daari ni baraka ye ka wasi fo a wasiji kera i n'a fo jori, ka tonitoni dugu ma.] ⁴⁵ A ka Ala daari minke, a wurira ka na a ta karamogodenw fe, ka na a soro olugu bee sunogora, panasisi fe. ⁴⁶ A ko o ma ko: «Mun koson aw be sunogora? Aw ye wuri ka Ala daari, janko Setana kana na aw nege ka aw bla kojugu ra.»

*Yahudiyaw nana Yesu minayɔrɔ ra
(Matiyu 26.47-56; Marika 14.43-50; Yuhana
18.3-11)*

⁴⁷ Ka Yesu to kuma ra, o barara ka jama nato ye. Yesu ta karamogoden tan ni fla ra, kelen min togo tun ye ko Zudasi, ale tun be o ja fe. A nana ka na gbara Yesu ra, ko a be Yesu fo ni kanuyafori ye. ⁴⁸ Yesu ko a ma ko: «Zudasi, Min kera Adamaden ye*, ele ka kanuyafori le ke tagamasiyen ye ka o janfa k'a don mogow boro wa?» ⁴⁹ Karamogodenw nana a ye ko o nana Yesu minayɔrɔ le ra minke, o ko Yesu ma ko: «Matigi, an te muru ta o kama wa?» ⁵⁰ O yɔronin bee, Yesu ta karamogoden kelen ka muru ke ka sarakalasebagaw kuntigiba* ta jonce kininboroyanfan toro caron ka bo yi. ⁵¹ Yesu ko: «Aw y'a to ten!» A magara o ce toro ra ka a keneya.

⁵² O ko, Yesu kumana sarakalasebagaw kuntigiw fe, ani Alabatosoba korosibagaw kuntigiw, ani cekorobaw, olugu minw tun nana a minayɔrɔ ra; a ko: «Aw nana ni berew ni keremukemuruw ye ne kama, k'a ke i ko aw nana benkannikebaga do le ko; ⁵³ k'a soro ne tun be ni aw ye Alabatosoba konɔ lon bee, nka aw ma son ka ne mina. Ayiwa, aw ta wagati le sera sisan, dibi ta fanga ta wagati lo.»

*Piyeri ko a ma Yesu lon
(Matiyu 26.57-58,69-75; Marika 14.53-54,66-
72; Yuhana 18.12-18,25-27)*

⁵⁴ O ka Yesu mina ka taga ni a ye, ka taga a ladon sarakalasebagaw kuntigiba* ta lu konɔ;

Piyeri tora yorojan, ka ke tugu ye o ko. ⁵⁵ O ka tasuma do mana lu ce ma ka sigi o koro. Piyeri nana sigi o koro.

⁵⁶ Baaradenmuso do nana Piyeri siginin ye tasuma koro minke, a ka a lalaga ka a fle, k'a fo ko: «Nin ce fana tun be ni Yesu ye!» ⁵⁷ Nka Piyeri ma son ka lo a ra. A ko: «Muso, ne yere m'a lon.» ⁵⁸ Doonin kera, mogo were nana Piyeri ye; ale fana ko: «Ele fana ye Yesu ta mogo do le ye!» Piyeri ko o tigi ma ko: «Ne te o do ye de!»

⁵⁹ Wagati dama temenin ko, mogo were nana a fo k'a gbeleya ko: «Sigiya t'a ra, ce nin tun be ni Yesu ye, sabu Galileka lo.» ⁶⁰ Piyeri ko: «Ce, ne ma i ta kuma faamu de!» O wagati kelen na, ka Piyeri to kuma ra, dondo kasira. ⁶¹ Matigi Yesu ka a na munu ka Piyeri fle. O tuma Matigi tun ka kuma min fo a ye, a hakiri jigira o ra, ko: «Sani dondo ye kasi bi, ele bena a fo sijaga saba, ko i ma ne lon.» ⁶² O tuma Piyeri bora kene ma ka taga kasi kosebe.

*Yesu ta toro ni a ta kiti
(Matiyu 26.67-68; Marika 14.65)*

⁶³ Yesu korosibagaw tun be a logobora, ka to ka a bugo. ⁶⁴ O ka a na siri, ka ke a pininka ye ko: «Min ka i bugo, o tigi togo lon k'a fo!» ⁶⁵ O ka a neni ka kumajugu caman were fo a ma.

(Matiyu 26.59-66; Marika 14.55-64; Yuhana 18.19-24)

⁶⁶ Dugu gbera minke, Yahudiya ta cekorobaw ta jenkuru, ani sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow* ka o ta kititigejama lajen, ka Yesu wele ka na. ⁶⁷ O k'a pininka ko: «Ni ele le

ye Kisibaga* ye, a fɔ an ye.» Yesu ka o jaabi ko: «Ni ne k'a fɔ aw ye, aw tena la a ra, ⁶⁸ ni ne fana ka aw nininka, aw tena ne jaabi. ⁶⁹ Nka k'a ta bi ra, Min kera Adamaden ye*, o bɛna taga sigi Sebɛɛtigi Ala kininboroyanfan fɛ.» ⁷⁰ O mɔgɔw bɛɛ ko: «O tuma Den min bɔra Ala ra*, ele lo kɛ?» Yesu ka o jaabi ko: «Aw k'a fɔ cogo min na, ne lo.» ⁷¹ O ko: «An mako tɛ mɔgɔ si ta seereya ra tuun! A yɛrɛ da k'a fɔ, an k'a mɛn.»

23

O tagara ni Yesu ye Pilati fɛ

(Matiyu 27.1-2,11-14; Marika 15.1-5; Yuhana 18.28-38)

¹ Ayiwa, jama bɛɛ jenna ka wuri ka taga ni Yesu ye Pilati fɛ. ² O sera Pilati fɛ minke, o ka kɛ Yesu jaraki ye, ko: «An k'a kɔrɔsi k'a ye ko nin cɛ bɛ an ta jamana mɔgɔw kɔnɔnɔsura, ka o lamuruti, ka o bari ka ninsɔngɔ sara masaceba Sezari ma; a ko fana, ko ale ye Kisibaga* ye, ko ale ye masace ye.»

³ Ayiwa, Pilati ka Yesu nininka ko: «Ele le ye Yahudiyaw ta masace ye wa?» Yesu ka a jaabi ko: «I k'a fɔ cogo min na, ne lo.» ⁴ O kɔ, Pilati kumana sarakalasebagaw* kuntigiw ni jama fɛ, ko: «Ne ma kojugu si sɔrɔ nin cɛ ra min bɛ se ka kɛ a jarakikun ye.» ⁵ Nka, mɔgɔw k'a fɔ Pilati ye k'a gbɛleya ko: «A bɛ mɔgɔw bɛɛ lamurutira ni a ta karan ye Zude mara bɛɛ ra; a k'a damina Galile le, ka na se fɔ yan.»

O tagara ni Yesu ye Herodi fɛ

⁶ Pilati ka o kuma men minke, a ka o jininka ko yala Yesu ye Galileka le ye wa? ⁷ Pilati k'a men minke ko Yesu ye masace Herodi ta mara mogo do le ye, a ko o ye taga ni Yesu ye Herodi fe, sabu Herodi yere tun be Zeruzalemu o wagati ra.

⁸ Herodi ka Yesu ye minke, o diyara Herodi ye haali; sabu a tun ka fen caman men Yesu ta ko ra. A mænna, Herodi tun b'a fe ka Yesu ye janko a ye kabako do keto ye Yesu fe. ⁹ O koson Herodi ka jininkari caman ke Yesu fe, nka Yesu ma a jaabi o si ra.

¹⁰ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow* fana tun nana Herodi fe; o tun be kuma ni baraka ye ka Yesu jaraki kosebe. ¹¹ Masace Herodi ni a ta sorasiw ka Yesu dogoya; a ka masacefani do don a ra, ka a logobo, ka soro ka a laseko Pilati fe tuun. ¹² Pilati ni Herodi tun bennin te kakoro; nka o lon na o kera terinogonmanw ye.

Yesu fagako latigera

(Matiyu 27.15-26; Marika 15.6-15; Yuhana 18.39-19.16)

¹³ Ayiwa, Pilati ka sarakalasebagaw* kuntigiw, ani jamana namogow, ani jama lajen. ¹⁴ A ko o ma ko: «Aw nana ni nin ce ye ne fe ka na a fo ne ye ko a be jamana mogow lamurutira; nka ne ka a jininka aw bee ja na, ne k'a ye ko aw be a jarkira fen o fen na, a ma o si ke. ¹⁵ Herodi* fana ma kojugu soro a ta ko ra, sabu ale fana ka a laseko ne ma yan tuun. Nin ce koni ma foyi ke min be se ka ke a fagasababu ye. ¹⁶ O koson, ne bena a fo ko o y'a bugo ni gbeje ye k'a labla.»

¹⁷ [Ayiwa, san o san, Yahudiyaw ta Jonyaban janagbɛ ra*, Pilati tun ka kan ka kasoden dɔ labla.] ¹⁸ Jama bɛɛ jenna ka pɛren k'a fɔ ko: «Nin cɛ faga, i ye Barabasi labla!» ¹⁹ K'a sɔrɔ lon dɔ o Barabasi le tun ka jama lamuruti dugu kɔnɔ, fɔ ka mɔgɔ dɔ faga; o le tun kera a blakun ye kaso ra. ²⁰ Ayiwa, Pilati tun b'a fɛ ka Yesu le labla, O kosɔn a ka o jininka tuun. ²¹ Nka o pɛrenna, ko: «A gbengben yiri ra! A gbengben yiri ra!»

²² Pilati ka o jininka a sipaga sabanan na, ko: «O tuma a ka kojugu juman kelen le kɛ sa? Ne ma foyi ye a ra min bɛ a fagakun bɔ; o ra ne bɛna a fɔ ko o y'a bugɔ, ka a labla.» ²³ Nka jama pɛrenna ni fanga ye ko Yesu ye gbengben yiri ra le. O ta pɛrenkanw ka Pilati kana.

²⁴ Ayiwa, o tun bɛ min jinina, Pilati k'a latige ko a bɛna o kɛ o ye. ²⁵ O tun ka cɛ min daari, Pilati ka o labla, o min tun blara kaso ra murutiri ni mɔgɔfaga kosɔn. A ka Yesu don o boro, ko a ye kɛ o sago ye.

O ka Yesu gbengben yiri ra

(Matiyu 27.32-56; Marika 15.21-41; Yuhana 19.17-30)

²⁶ Ayiwa, ka o tagatɔ to ni Yesu ye, o ka cɛ dɔ bɔtɔ ye kongo ra, min tɔgɔ tun ye ko Simɔn, Sirenika tun lo. O ka gbengbenyiri* la ale kun, ko a ye a ta ka tugu Yesu kɔ. ²⁷ Ka o tagatɔ to, jamaba tugura o kɔ; muso dɔw tun bɛ o jama ra, olugu tun bɛ o disiw gbasigbasira ka kasi Yesu kosɔn. ²⁸ Yesu ka a ja munu k'a fɔ o ye ko: «Zeruzalemu musow, aw kana kasi ne kosɔn dɛ! Aw ye kasi aw yerɛw ni aw ta denw le kosɔn!

²⁹ Sabu, lon dɔ bɛna se, o lon na o bɛna a fɔ ko: <Muso minw ma den sɔrɔ, minw ma den woro ka ye, ani o ma sin di den ma fiyewu, olugu ta jana.> ³⁰ O wagati ra, mɔgɔw bɛna a fɔ kuruw ye ko: <Aw ye ben an kan!> K'a fɔ kongoriw ye ko: <Aw ye an datugu!> ³¹ Sabu, ni o ka nin ko jɔgɔn kɛ yirikɛnɛ ra, ni a nana se yirijalan ma do?»

³² O tun bɛ tagara ni Yesu ye, ani kojugukɛbaga fla, ka taga olugu faga ni Yesu ye. ³³ Ayiwa, yɔrɔ min tɔgɔ ye ko Kunkolo yɔrɔ, o sera yi minkɛ, o ka Yesu gbɛngben yiri ra o yɔrɔ ra, ka kojugukɛbaga fla fana gbɛngben yiri wɛrɛw kan, kelen bɛ Yesu kininboroyanfan fɛ, kelen bɛ a numanboroyanfan fɛ. ³⁴ Yesu ko: «Ne Fa, yafa o ma, sabu o bɛ min kɛra, o ma o lon.» Sorasiw ka kara la ka Yesu ta faniw tarantaran jɔgɔn na janko o bɛɛ ye o ta sɔrɔta lon. ³⁵ Jama tun lonin bɛ, o b'a flɛra. Yahudiyaw ta jamɔgɔw tun bɛ Yesu lɔgɔbɔra, ko: «A ka mɔgɔ tow kisi; a ye a yɛrɛ kisi sisan sa, ni a kɛra ko ale le ye Kisibaga* ye, Ala ka min panawoloma!»

³⁶ Sorasiw fana gbarara Yesu ra k'a lɔgɔbɔ, ka minnifen kumunin dɔ yira a ra, ³⁷ k'a fɔ a ye ko: «Ni ele le ye Yahudiyaw ta masacɛ ye, i yɛrɛ kisi sa!» ³⁸ O tun ka nin kumaw sɛbɛ yiri dɔ kan a kun san fɛ, ko: «Nin ye Yahudiyaw ta masacɛ ye.»

³⁹ Kojugukɛbaga fla minw tun gbɛngbenna ni Yesu ye, o ra kelen tun bɛ a nɛnina, k'a fɔ a ye ko: «Ele le tɛ Kisibaga* ye wa? I yɛrɛ kisi sa, i ye an fana kisi!» ⁴⁰ Nka tɔ kelen songɔra ale ra k'a

fɔ a ye ko: «Ele tɛ siran Ala ja wa? Nin tɔrɔ kelen le tɛ ele fana kan wa? ⁴¹ An koni ka kan ni nin ye, sabu an ka kojugu min kɛ, o tɔrɔ le bɛ anw kan; nka nin cɛ ma kojugu si le kɛ.» ⁴² O kɔ, a ko Yesu ma ko: «Yesu, ni i nana kɛ i ta Masaya* ra tuma min na, i ye i hakiri to ne ra.» ⁴³ Yesu ko a ma ko: «Ne b'a fɔ i ye can ra, bi yɛrɛ i bena kɛ ni ne ye arijana ra.»

⁴⁴ Ayiwa, tere sera kuncɛ tuma min na, dibi barara ka don jamana fan bɛɛ ra fɔ ka taga wulada surunya. ⁴⁵ Alabatosoba cetigefani faranna fla ye. ⁴⁶ O tuma, Yesu pɛrɛnna ni fanga ye k'a fɔ ko: «Ne Fa, ne bɛ ne nin to i boro.» A ka o fɔ minke, a sara.

⁴⁷ Ayiwa, sorasikuntigi ka o kow ye minke, a ka Ala tando, k'a fɔ ko: «Can ra, nin cɛ koni tun ye mɔɔ terennin le ye.» ⁴⁸ Jama minw bɛɛ tun bɛ yi, olugu ka o kow ye ka ban tuma min na, o sekɔra ka taga dugu kɔnɔ, o panasisininba tora ka kɛ o disi gbasigbasi ye. ⁴⁹ Yesu ta teriw bɛɛ, ani muso minw tun tugura a kɔ kabini Galile, olugu tun lonin bɛ yɔrɔjan ka kɛ o kow flɛ ye.

*O ka Yesu sutara
(Matiyu 27.57-61; Marika 15.42-47; Yuhana 19.38-42)*

⁵⁰ Yahudiyaw ta kititigɛbagaw ta jenkuru ta mɔɔ dɔ tun bɛ yi, min tɔɔ tun ye ko Yusufu; mɔɔsɔbɛ, ani mɔɔ terennin tun lo. ⁵¹ Kititigɛbaga tɔw tun ka ko minw latigɛ, ani o tun ka ko minw kɛ, ale tun ma jɛn ni o ye o ra. Ale tun bɛ bɔ Arimate; o ye Yahudiyaw ta dugu

dɔ ye. A jigi tun bɛ Ala ta Masaya* nawagati kan. ⁵² A tagara Pilati fɛ ka taga Yesu su daari a fɛ. ⁵³ O kɔ, a tagara Yesu su lajigi ka bɔ gbengbenyiri* ra, ka a kasanke ni fanigbɛ dɔ ye, ka taga a la kaburu kɔnɔ; o kaburu tun sogira fara le kɔnɔ; su tun ma deri ka don o yɔrɔ ra fɔlɔ. ⁵⁴ O lon tun ye Nɛnɛkirilon* nasigi le ye; Nɛnɛkirilon tun bɛ jini ka damina.

⁵⁵ Muso minw tun tugura Yesu kɔ kabini Galile, olugu tun tagara ni Yusufu ye kaburuda ra. O ka kaburu flɛ, ka Yesu su lacogo fana flɛ. ⁵⁶ O kɔ, o sekɔra ka na so kɔnɔ ka na kasadiyananw, ani wusunanw labɛn Yesu ye. Nka o ma sɔn ka foyi kɛ Nɛnɛkirilon* na, ka kapa ni Yahudiyaw ta sariya* ye.

24

Mɛlɛkɛw ka Yesu kunuko fɔ musow ye

(Matiyu 28.1-10; Marika 16.1-8; Yuhana 20.1-10)

¹ Ayiwa, lɔgɔkun tere fɔlɔ sɔgɔmada jooɔna fɛ, musow tun ka kasadiyanan minw labɛn, o tagara ni o ye kaburuda ra. ² O tagara a sɔrɔ ko kabakuruba kolonkolonna ka bɔ kaburu da ra. ³ O donna kaburu kɔnɔ, nka o ma Matigi Yesu su ye. ⁴ O ko ka o hakiri jagami. Cɛ fla barara ka na lɔ o ja kɔrɔ, fanigbɛ pepe bɛ o ra. ⁵ Musow siranninba ka o kun suuru; nka o cɛ fla k'a fɔ o ye ko: «Mun kosɔn mɔgɔ min janaman lo, aw bɛ o jini suw cɛ ra? ⁶ A tɛ yan! A kununa. Wagati min na a tun bɛ ni aw ye Galile, a ka kuma minw fɔ aw ye, aw ye aw hakiri to o ra. ⁷ A tun ko,

ko Min kera Adamaden ye*, ko o ka kan ka don jurumunkebagaw boro, o bena a gbengben yiri ra ka a faga; nka a saya tere sabanan, a bena kunu.»

⁸ O tuma musow hakiri jigira Yesu ta kumaw na.

Musow ka Yesu kunuko fo karamogodenw ye

⁹ Musow bora kaburu ra ka taga o kow bee lakari ciraden* tan ni kelen ye, ani o tɔɔɔɔɔɔ tɔw bee. ¹⁰ O musow tun ye Mariyamu Magidalakamuso ye, ani Yahani, ani Yakuba bamuso Mariyamu; muso to minw tun be ni o ye, olugu fana ka o kuma kelen le fo ciradenw ye.

¹¹ Nka musow ka min fo, ciradenw ka o jate manamanakan ye, o ma la a ra. ¹² Nka o bee n'a ta, Piyeri wurira ka bori ka taga kaburu ra. A birira ka kaburu kono fe; a ma foyi ye ni kasanke doron te. A kononobannin sekora ka taga a ta so.

*Karamogoden fla min tun be tagara Emayusi
(Marika 16.12-13)*

¹³ Ayiwa, o lon kelen na, karamogoden fla tun be tagara dugu do ra, o dugu togo ye ko Emayusi. O dugu ni Zeruzalemu ce tun te teme kilo tan ni kelen kan. ¹⁴ Ko minw bee tun kera Zeruzalemu o wagati ra, o tun be o baro le kera. ¹⁵ Ka o to kuma ni sosori ra, Yesu yere nana gbara o ra ka to ka tagama o kere fe ka taga. ¹⁶ O ja tun be Yesu ra, nka a kera i n'a fo fen do le tun ka o bari ka a lon.

¹⁷ Yesu ka o pininka ko: «Aw tagato be kumana mun ko le ra de?» Kabini Yesu ka o fo, o lora, o janasisininba. ¹⁸ O ra, kelen min togo ye ko Kilopasi, ale ko: «Ni ele kelen koni te, mogo

si te Zeruzalemu min b'a fo ko ko minw kera yi, ko a ma do lon o ra.» ¹⁹ Yesu ka o jininka ko: «Ko juman le kera?» O ka a jaabi ko: «Ko min kera Yesu Nazaretikace ra ke! A tun kera cira barakaman ye, ka kapa ni a ta kawalew ye, ani a ta kuma, Ala na korɔ, ani mogow bee jakorɔ. ²⁰ An ta sarakalasebagaw* kuntigiw, ani an ta jamana jamogow ka a mina ka a di Romu* fagamaw ma, ko o y'a faga; o k'a gbengben yiri ra. ²¹ An jigi tun b'a kan ko ale le bena ke Izirayelimogow Kisibaga* ye; nka o bee ra, nin kow kera, bi ye a tere saba le ye. ²² An ta jenkuru ra, muso dow nana kuma do fo an ye min ka an kononɔban fo ka teme. O ko o tagara kaburu ra sogomada jona fe, ²³ ko olugu ma su ye kaburu konɔ, ko olugu ka meleke dow ye, ko o melekew k'a fo olugu ye ko Yesu panaman lo. ²⁴ An tonogon dow fana tagara kaburu ra, olugu tagara a sorɔ i ko musow k'a fo an ye cogo min na, nka o ma ale yere ye.»

²⁵ O ko, Yesu yere kumana o fe, a ko: «Aw mogɔ hakirintanw, ciraw ka kuma minw bee fo, aw te la o ra jona. ²⁶ Kisibaga tun man kan ka torɔ o cogo ra ka sorɔ ka taga don a ta norɔ ra wa?» ²⁷ O ko, kuma minw bee sebera Ala ta Kuma ra a ta ko ra, a ka o pafɔ o ye, k'a damina cira Musa ta sariya* kitabu ra, ka taga se cira tow bee ta kitabu ma.

²⁸ Ayiwa, o surunyara dugu donda ra tuma min na, Yesu k'a ke i n'a fo a be temena ka taga na fe. ²⁹ Nka o ka a lalo ka a daari ko a ye to ni olugu ye, ko su be jini ka ko. A donna ni o ye dugu konɔ ka to ni o ye. ³⁰ Ayiwa, Yesu nana sigi

domuni na ni o ye minke, a ka buru ta ka baraka la Ala ye ka a tarantaran ka a didi o ma. ³¹ Yesu ka buru di o ma tuma min na, o hakiri yelera, o k'a lon ko Yesu yere lo. Nka o barara ka fon a ra. ³² O mogɔ fla tora k'a fo ɲogɔn ye ko: «A tun be Kitabuw ta kumaw jafora an ye sira ra minke, an jusu diyaninba le tun te o wagati ra wa?»

³³ O yɔronin bee, o wurira ka seko ka taga Zeruzalemu. O tagara se yi minke, o ka karamogoden tan ni kelen ni o toɲogonw lajennin soro. ³⁴ Karamogodenw k'a fo o mogɔ fla ye ko: «Can ra, Matigi kununa ka bo saya ra; Simon yere k'a ye!» ³⁵ Ko minw kera o ce fla fana ra sira ra, ani o ka Yesu lon cogo min na wagati min a ka buru tarantaran k'a di o ma, o ka o lakari karamogoden tow ye fana.

*Yesu ka a yere yira karamogodenw na
(Matiyu 28.16-20; Marika 16.14-18; Yuhana
20.19-23; Kewalew 1.6-8)*

³⁶ Ayiwa, ka karamogodenw to o kumaw ra, Yesu yere barara ka na lo o ce ra, k'a fo o ye ko: «Ala ye hera ke aw ye.» ³⁷ Karamogodenw bee ja tigera, o siranna; sabu o tun b'a miirira ko o ja be su do ja le ra. ³⁸ Nka Yesu k'a fo o ye ko: «Mun koson aw hakiri jagamina? Mun na o miiriya ɲogon be aw jusukun na?»

³⁹ O ko, Yesu ko: «Aw ye ne borotegew, ani ne senw fle: ne yere lo! Aw ye maga ne ra k'a fle ke! Bu ni kolo te su ja ra, i ko aw ja be ne ra cogo min na.»

⁴⁰ Yesu ka o fo minke, a k'a borrow ni a senw yira o ra.

⁴¹ Ayiwa, karamogodenw jusu diyara kosebe, nka kononoban koson o tun ma la a ra hali bi. Yesu ka o jininka ko: «Domunifen do be aw fe yan wa?» ⁴² O ka jεε wusunin do di a ma. ⁴³ A ka o mina k'a domu o bee na na.

Yesu ka Ala ta Kuma korɔ yira karamogodenw na

⁴⁴ O ko, a k'a fo o ye ko: «Wagati min na ne tun be ni aw ye, ne tun ka o le fo aw ye; ko fen o fen sebera ne ta ko ra cira Musa ta sariya* ra, ani cira tow ta kitabu ra, ani Zaburuw kitabu ka min fo ne ta ko ra, o kow bee tun ka kan ka ke.»

⁴⁵ O cogo ra, a ka karamogodenw hakiri yeε janko o ye Kitabu kumaw korɔ faamu. ⁴⁶ O ko, a k'a fo o ye tuun ko a sebera Kitabu konɔ ko Ala ka Kisibaga* min layiri ta, ko mogow bena o torɔ, ka a faga; nka a saya tere sabanan a bena kunu; ⁴⁷ o ra, k'a damina Zeruzalemu, waajuri ka kan ka ke dununamogow bee ye ale togɔ ra, ko mogow ye nimisa o ta jurumunw na janko Ala ye yafa o ma.

⁴⁸ O ko, Yesu k'a fo o ye ko: «Aw le ye ne ta kow bee seerew ye. ⁴⁹ Ne Fa Ala ka Nin Saninman* min layiri ta aw ye, ne bena o ci aw ma. Nka aw ye to Zeruzalemu dugu konɔ fo o sebgaya ye jigi aw kan folɔ ka bo san fe.»

*Yesu yelenna ka taga sankolo konɔ
(Marika 16.19-20; Kewalew 1.9-11)*

⁵⁰ O ko, a tagara ni karamogodenw ye Betani dugu fan fe; a ka a boro fla korɔta ka dugawu ke o ye. ⁵¹ K'a to dugawuke ra o ye, a korɔtara ka bo o ce ra ka taga sankolo ra. ⁵² Karamogodenw ka

ke a bato ye; o ko, o sekora ka taga Zeruzalemu,
o nagarininba.

⁵³ O tun be nɔgɔn laɛn Alabatosoba konɔ
wagati bee ka Ala tando.

Biblu Ala ta Kuma
Jula: Biblu Ala ta Kuma Bible

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Julakan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

0c9588de-99ac-53f9-aa9b-6885106dcde8